

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 40, 41, 42, 49, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 33 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO DĖL ŠIŲ PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI
(TAIS 14-12502(9); TAP-16-281(4))

PAŽYMA

2016-06-22 Nr. NV-2019

Vilnius

1. Projekto teikėjas – Energetikos ministerija

2. Projekto esmė –

Elektros energetikos įstatymo (EEĮ) projektu siekiama:

- suregulmentuoti didelių skirstomųjų tinklų plėtros planavimo tvarką;
- patikslinti ir papildyti pažeidžiamų elektros energijos vartotojų statusą reglamentuojančias EEĮ nuostatas;
- papildyti ir patikslinti EEĮ naudojamus terminus;
- papildyti garantinio elektros energijos tiekimo reglamentavimą būtinomis nuostatomis;
- siekiant įgyvendinti formuojamą valstybės politiką išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje nustatyti teisinį pagrindą atitinkamai institucijai reglamentuoti reikalavimus išmaniesiems tinklams ir išmaniosios apskaitos sistemoms;
- įstatymo lygmeniu reglamentuoti centralizuotą prekybą iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija;
- atskirti tinklų operatorių išduodamų prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo kaštus nuo kitų tinklų operatorių teikiamų paslaugų sąnaudų;
- užtikrinti balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų su perdavimo sistemos operatoriumi, sąlygų objektyvumą;
- patobulinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų schemos reglamentavimą atsižvelgiant į elektros energijos rinkoje vykstančius pokyčius;
- nustatyti atlygintinumą už naujai tiesiamiems elektros tinklams nustatomus servitutus;
- atlikti kitus EEĮ nuostatų patikslinimus siekiant aiškesnio ir nuoseklesnio teisinio reglamentavimo.

Be siekio įstatymus suderinti tarpusavyje, Energetikos įstatymo (EI) projektu siekiama:

- siekiant įgyvendinti formuojamą valstybės politiką išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje nustatyti teisinį pagrindą atitinkamai institucijai reglamentuoti reikalavimus išmaniesiems tinklams ir išmaniosios apskaitos sistemoms;
- patikslinti licencijos, leidimo ar atestato galiojimo sustabdymo pagrindus išvengiant reglamentavimo nenuoseklumo;
- įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendacijas dėl energetikos paslaugų teikimo ir prekių tiekimo sąnaudų priežiūros;
- supaprastinti savivaldybių patikėjimo teise valdomų valstybei priklausančių elektros energetikos objektų perdavimo energetikos įmonėms tvarką, siekiant užtikrinti šių objektų tinkamą eksploatavimą.

Papildomai Atsinaujinančių išteklių energijos įstatymo (AIEĮ) projektu siekiama:

- įstatymo lygmeniu reglamentuoti centralizuotą prekybą iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija;
- panaikinti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių (AEI) skatinimo priemonę – atleidimą nuo balansavimo atsakomybės didelės galios elektrinėse;
- aiškiai reglamentuoti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (AIEĮ) numatytų AEI skatinimo priemonių taikymą;
- patikslinti asmenų, planuojančių statyti ar įrengti elektrinę ar plėtojančių elektros energijos gamybos iš AEI pajėgumus, prievolių įvykdymo užtikrinimo ir grąžinimo sąlygas,
- atlikti kitus AIEĮ nuostatų patikslinimus siekiant aiškesnio ir nuoseklesnio teisinio reglamentavimo;
- papildomai praplečiamas elektros energijos gaminančių vartotojų ratas ir numatoma galimybė tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, įrengusiems saulės šviesos energijos elektrines, vykdyti vadinamąją „dvipusę elektros energijos apskaitą“, t. y. pagamintą elektros energiją vartoti savo reikmėms, o nesuvartotą – tiekti į elektros tinklus, ir, esant poreikiui, ją atgauti iš tinklų.

3. Derinimas –

Projektai derinti su suinteresuotomis institucijomis ir asmenimis, iš kurių išvadas pateikė: Aplinkos ministerija (AM), Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Teisingumo ministerija (TM), Ūkio ministerija, Žemės ūkio ministerija, Konkurencijos taryba, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos, Lietuvos pramoninkų konfederacija, Lietuvos energijos gamintojų asociacija, Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija, LITGRID AB, AB LESTO, BALTPOL, UAB, AB „Lietuvos geležinkeliai“ ir UAB „Enefit“. Išvadų nepateikė šie subjektai, kuriems projektai buvo pateikti derinti: Nacionalinė Lietuvos elektros asociacija, AB „Lietuvos energijos gamyba“.

Po 2016-05-16 Vyriausybės pasitarimo, atsižvelgus į Teisingumo ministerijos pastabas, atsisakyta bendro sutarimo neturėjusių EEĮ projekto nuostatų Žemės įstatymo pakeitimo įstatymo projekto dėl neatlygintinių servitutų valstybinėje žemėje. Šis klausimas bus sprendžiamas kompleksiskai įvertinus teisinį reglamentavimą.

2016-06-20 AM pateikė papildomus siūlymus.

2016-06-22 TM pateikė išvadą.

4. Dalykinio vertinimo išvada –

Teikiamas projektas iš esmės atitinka Vyriausybės darbo reglamento reikalavimus.

Patarėja

Lina Žongolavičiūtė

Lina Žongolavičiūtė, tel. 870663853, el. p. lina.zongolaviciute@lr.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Valstybės biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 715,
faks. 8 706 64 820, el. p. info@enmin.lt, http://www.enmin.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2016-06-04 Nr. (17.12-16)3-1248

Kopija

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ PAKARTOTINIO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija), atsižvelgdama į 2016 m. gegužės 16 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) pasitarimo sprendimus 1 klausimu, patikslino ir pakartotinai teikia svarstyti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo (toliau – EEĮ), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo (toliau – EĮ) ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – AIEĮ) projektus. Pažymime, kad atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pastabas buvo atsisakyta bendro sutarimo neturėjusių EEĮ projekto nuostatų ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto dėl neatlygintinų servitutų valstybinėje žemėje. Šis klausimas bus sprendžiamas kompleksiskai įvertinus teisinį reglamentavimą ir poreikį taikyti neatlygintinus servitutus ne tik elektros energetikos sektoriuje, bet ir kituose energetikos bei susisiekimo sektoriuje. Taip pat paminėtina, kad atsižvelgta ir į pirmiau minėto pasitarimo metu Vyriausybės Teisės departamento išsakytas pastabas.

PRIDEDAMA:

1. EEĮ projektas, 19 lapų.
2. EEĮ projekto lyginamasis variantas, 21 lapas.
3. EEĮ projekto ir direktyvos 2009/28/EB atitikties lentelė, 4 lapai.
4. EEĮ projekto ir direktyvos 2009/72/EB atitikties lentelė, 22 lapai.
5. EEĮ projekto administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 2 lapai.
6. Projektų aiškinamasis raštas, 13 lapų.

7. EĮ projektas, 4 lapai.
8. EĮ projekto lyginamasis variantas, 5 lapai.
9. EĮ projekto ir direktyvos 2009/72/EB atitikties lentelė, 2 lapai.
10. EĮ projekto ir direktyvos 2009/73/EB atitikties lentelė, 2 lapai.
11. EĮ projekto antikorupcinio vertinimo pažyma, 8 lapai.
12. EĮ projekto administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaita, 1 lapas.
13. AIEĮ projektas, 12 lapų.
14. AIEĮ projekto lyginamasis variantas, 14 lapų.
15. AIEĮ projekto ir direktyvos 2009/28/EB atitikties lentelė, 9 lapai.
16. Projektų teikimo Lietuvos Respublikos Seimui nutarimo projektas, 1 lapas.

Ministras

Rokas Masiulis

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, AŠTUNTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR 33 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektams ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti energetikos ministrą Roką Masiulį, o jam negalint dalyvauti - energetikos viceministrą Roką Baliukovą atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytus įstatymo projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Energetikos ministras

Energetikos ministras

Rokas Masiulis
2016-06-07

energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2016-06-06

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3,
4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR
PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO
PROJEKTO IR SU JUO SUSIJUSIŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai.

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – EEĮ projektas) ir kartu su juo teikiamų Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – EĮ projektas), Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – AIEĮ projektas; visi kartu – Projektai) rengimą paskatino įstatymų taikymo praktikoje susidariusios situacijos, kurios dėl elektros rinkos vystymosi kelia poreikį naujai reglamentuoti ar patikslinti esamas Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) ir su juo susijusių įstatymų nuostatas. Poreikį tobulinti reglamentavimą taip pat rodo valstybinės energetikos reguliavimo institucijos ir elektros rinkos dalyvių gauti siūlymai, parengti pagal jų veikloje išylančias situacijas.

EEĮ projektu siekiama:

- suregulmentuoti didelių skirstomųjų tinklų plėtros planavimo tvarką;
- patikslinti ir papildyti pažeidžiamų elektros energijos vartotojų statusą reglamentuojančias EEĮ nuostatas;
- papildyti ir patikslinti EEĮ naudojamus terminus;
- papildyti garantinio elektros energijos tiekimo reglamentavimą būtinomis nuostatomis;
- siekiant įgyvendinti formuojamą valstybės politiką išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje nustatyti teisinį pagrindą atitinkamai institucijai reglamentuoti reikalavimus išmaniesiems tinklams ir išmaniosios apskaitos sistemoms;
- įstatymo lygmeniu reglamentuoti centralizuotą prekybą iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija;
- atskirti tinklų operatorių išduodamų prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo kaštus nuo kitų tinklų operatorių teikiamų paslaugų sąnaudų;
- užtikrinti balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų su perdavimo sistemos operatoriumi, sąlygų objektyvumą;
- patobulinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų schemos reglamentavimą atsižvelgiant į elektros energijos rinkoje vykstančius pokyčius;
- nustatyti atlyginimo už elektros tinklų tiesimui nustatytus ir nustatomus servitutus tvarką;
- atlikti kitus EEĮ nuostatų patikslinimus siekiant aiškesnio ir nuoseklesnio teisinio reglamentavimo.

Be siekio įstatymus suderinti tarpusavyje, EĮ projektu siekiama:

- siekiant įgyvendinti formuojamą valstybės politiką išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje nustatyti teisinį pagrindą atitinkamai institucijai reglamentuoti reikalavimus išmaniesiems tinklams ir išmaniosios apskaitos sistemoms;
- patikslinti licencijos, leidimo ar atestato galiojimo sustabdymo pagrindus išvengiant reglamentavimo nenuoseklumo;
- įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendacijas dėl energetikos paslaugų teikimo ir prekių tiekimo sąnaudų priežiūros;
- supaprastinti savivaldybių patikėjimo teise valdomų valstybei priklausančių elektros energetikos objektų perdavimo energetikos įmonėms tvarką, siekiant užtikrinti šių objektų tinkamą eksploatavimą.

Papildomai AIEĮ projektu siekiama:

- įstatymo lygmeniu reglamentuoti centralizuotą prekybą iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija;
- nuo AIEĮ projekto įsigaliojimo panaikinti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių (toliau – AEI) skatinimo priemonę – atleidimą nuo balansavimo atsakomybės didelės galios elektrinėse;
- aiškiai reglamentuoti Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (toliau – AIEĮ) numatytą AEI skatinimo priemonių taikymą;
- patikslinti asmenų, planuojančių statyti ar įrengti elektrinę ar plėtojančių elektros energijos gamybos iš AEI pajėgumus, prievolių įvykdymo užtikrinimo ir grąžinimo sąlygas,
- atlikti kitus AIEĮ nuostatų patikslinimus siekiant aiškesnio ir nuoseklesnio teisinio reglamentavimo;
- papildomai praplečiamas elektros energijos gaminančių vartotojų ratas ir numatoma galimybė tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, įrengusiems saulės šviesos energijos elektrines, vykdyti vadinamąją „dvipusę elektros energijos apskaitą“, t. y. pagamintą elektros energiją vartoti savo reikmėms, o nesuvartotą – tiekti į elektros tinklus, ir, esant poreikiui, ją atgauti iš tinklų.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Projektų iniciatorius – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija).

Projektus parengė Energetikos ministerijos Elektros ūkio skyrius (vedėjas Egidijus Purlys, 8 706 64904, el. p. egidijus.purlys@enmin.lt) ir Atsinaujinančių energijos išteklių skyrius (vedėja – Dovilė Almanyte, 8 706 64 696, el. p. dovile.almanyte@enmin.lt). Tiesioginis rengėjas – Elektros ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas Mindaugas Mikalonis (tel. 8 706 64639, el. p. mindaugas.mikalonis@enmin.lt); AIEĮ projekto tiesioginė rengėja – Atsinaujinančių išteklių energijos skyriaus vyriausioji specialistė Jevgenija Jankevič (tel. 8 706 64604, el. p. jevgenija.jankevic@enmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai.

Šiuo metu EEĮ numato, kad ilgalaikį (10 metų periodo) planavimą turi atlikti tik perdavimo sistemos operatorius. EEĮ aiškiai nereglamentuoja skirstomųjų tinklų plėtros planavimo proceso, nenustato jokių planavimo proceso esminių nuostatų, nors EEĮ 2 straipsnio 19 dalyje apie skirstomųjų tinklų plėtros planavimą ir užsiminta nustatant ilgalaikio planavimo apibrėžimą.

Atskiruose EEĮ straipsniuose yra paminėti socialiai pažeidžiami vartotojai ir tai, kad jiems turi būti taikomos EEĮ neįvardijamos papildomos garantijos ar didesnė apsauga aprūpinant juos elektros energija, tačiau nei aiškaus apibrėžimo, nei išsamesnio tokių vartotojų statusą reglamentuojančių nuostatų ar aiškesnių jų didesnei apsaugai skirtų nuostatų EEĮ nėra įtvirtinta. Dėl nepakankamo reglamentavimo įstatymo lygmeniu yra keblu tinkamai reglamentuoti pažeidžiamų vartotojų apsaugą įgyvendinamųjų teisės aktų pagalba (vienoms ar kitoms nuostatoms trūksta įstatyminio pagrindo).

Nors EEĮ tekste yra naudojami terminai „pažangieji elektros tinklai“ ir „pažangioji apskaitos sistema“, tačiau šiuo metu galiojančio EEĮ 2 straipsnyje jie nėra nustatyti. Atsižvelgiant į tai, kad atitinkamų EEĮ nuostatų taikymo metu atsiranda skirtingos šių terminų vartojimo interpretacijos, būtina šiuos terminus aiškiai apibrėžti EEĮ 2 straipsnyje. Taip pat siūloma patikslinti kitas nuostatas, susijusias su išmaniaisiais tinklais ir išmaniaja apskaita.

EEĮ 44 straipsnis reglamentuoja garantinio elektros energijos tiekimo esmines nuostatas, tačiau taikant jas praktikoje iškilo ne vienas, konkretesnis reglamentavimo reikalaujantis klausimas, pvz., nuo kurio konkrečiai momento turi būti taikoma garantinio tiekimo paslauga vartotojui, kada laikytina, kad nepriklausomas elektros tiekėjas negali vykdyti savo įsipareigojimų ir kt.

Šiuo metu EEĮ 51 straipsnio 4 dalis reglamentuoja sąskaitų už elektros energiją pateikimo reikalavimus, tačiau esamas reglamentavimas neskatina vartotojų atsisakyti popierinių sąskaitų ir taip taupyti gamtos ir finansinius išteklius.

Centralizuota prekyba iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija šiuo metu reglamentuota EEĮ įgyvendinančiųjų teisės aktų nuostatomis – Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės (toliau – Vyriausybė) 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827. EEĮ nėra nuostatų, aiškiai ir nuosekliai reglamentuojančių centralizuotą prekybą elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių.

Pagal galiojantį reglamentavimą tinklų operatorių išduodamų prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo sąnaudos yra įtraukiamos į bendras įmonės veiklos sąnaudas, kurios dengiamos iš tarifo visų elektros vartotojų.

Galiojančios EEĮ nuostatos nenumato nepriklausomos išankstinio balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų su perdavimo sistemos operatoriumi, sąlygų įvertinimo.

Viešuosius interesus atitinkančias paslaugas reglamentuoja EEĮ 74 straipsnis, nustatantis teisinius pagrindus šių paslaugų teikimui, pavyzdinį paslaugų sąrašą, principus, kuriais vadovaujasi nustatant įpareigojimus teikti šias paslaugas. Detalesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų schemas reglamentavimas yra nustatytas EEĮ įgyvendinamaisiais teisės aktais – Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašu, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašu ir kitais susijusiais teisės aktais.

EEĮ 75 straipsnis reglamentuoja žemės naudojimo elektros energetikos objektams klausimus. Nurodyto straipsnio 6 dalis, reglamentuojanti žemės naudojimą statant naujus elektros tinklus, nereglamentuoja servitutų atlygintinumo klausimo, o palieka jį spręsti santykių dalyviams kiekvienu konkrečiu atveju.

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo (toliau – EI) 9 straipsnio 3 dalies 3 punktas nustato, kad efektyvumo patikrinimas buitiniams vartotojams atliekamas nemokamai.

EI 21 straipsnio 5 dalis nustato licencijos, leidimo ar atestato galiojimo sustabdymo pagrindus. Nurodyta straipsnio dalies 4 punktas nustato, kad licencijos, leidimo ar atestato galiojimas tik dėl nusikalstamų veiklų, kurios padarytos disponuojant naftos produktais.

EI 37 straipsnio 1 ir 2 dalys reglamentuoja bendrai naudojamų energetikos objektų perdavimo energetikos įmonėms tvarką. Pagal dabartinį reglamentavimą energetikos objektų perdavimas energetikos įmonėms vykdomas patiriant sąnaudas, kurios pagal dabartinį reglamentavimą negali būti padengiamos objektų pardavimo pajamomis.

Centralizuota prekyba iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija šiuo metu reglamentuota AIEĮ įgyvendinančiųjų teisės aktų nuostatomis – Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827. Įstatymuose nėra nuostatų, aiškiai ir nuosekliai reglamentuojančių centralizuotą prekybą elektros energija, pagaminta iš AEI.

AIEĮ 3 straipsnio 2 dalies 6 punktas nustato atleidimą nuo balansavimo atsakomybės visiems elektros iš AEI gamintojams.

Šiuo metu galiojančio AIEĮ 3 straipsnio 2 dalyje yra įtvirtinta paramos schema, kurią sudaro viena ar kelios išvardintos skatinimo priemonės ir nėra detaliai nustatyta, kokiais atvejais kokios skatinimo priemonės yra taikomos.

AIEĮ 13 straipsnyje yra numatyta, kad tuo atveju, kai elektrinių įrengtoji suminė galia viršija šio straipsnio 3 dalyje nurodytų įrengtųjų galių dydžius, Vyriausybė patvirtina tolesnės

elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarkos aprašą, tačiau nėra aišku, kas ir kokių veiksmų turi imtis tuo atveju, kai kurios nors vienos rūšies atsinaujinančius išteklius naudojančių elektrinių įrengtoji galia pasiekia šiame straipsnyje nurodytus uždavinius.

AIEĮ 20 straipsnio 12 dalyje numatyta, kad gaminančias vartotojais gali būti buitiniai vartotojai, įrengę ne didesnės kaip 10 kW galios saulės šviesos energijos elektrinės, ir biudžetinės bei viešosios įstaigos, įrengusios ne didesnės nei 50 kW galios saulės šviesos energijos elektrines ant valstybei ar savivaldybei priklausančių pastatų, kuriuose biudžetinės ar viešosios įstaigos valdo patikėjimo teise. Visais atvejais įrengiamos saulės šviesos energijos elektrinės įrengtoji galia neturi viršyti pusės gaminančio vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios dydžio.

Šiuo metu galiojančiame AIEĮ yra vartojama „gamintojo“ sąvoka, tačiau ši sąvoka ne visais atvejais yra vartojama tinkamai. Atsižvelgiant į tai, kad elektros energijos gamintojas pagal EEĮ yra asmuo, gaminantis elektros energiją ir turintis atitinkamą leidimą verstis šia veikla, t.y. asmuo turintis leidimą gaminti elektros energiją, AIEĮ 14, 15, 18, 19, 20 ir 21 straipsniuose šios sąvokos vartojimas neatitinka šių straipsnių turinio, t. y. tuo metu, kai elektrinė yra statoma, asmuo dar neturi leidimo gaminti elektros energiją, o tik vysto elektrinės statybos projektą ir turi leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus. Taip asmuo nėra gamintojas tuo metu, kai jis tik planuoja statyti ar įrengti elektrinę.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Efektyvus ir nuoseklus pagrįstų elektros energijos skirstymo poreikių tenkinimas yra įmanomas tik nustatant ilgalaikės elektros tinklų bei jų valdymo sistemų plėtros kryptis, planuojant ilgalaikių investicijų į skirstymo sistemą pajėgumus. Nors skirstomųjų tinklų operatoriai, plėtodami ir eksploatuodami skirstomuosius tinklus faktiškai rengia jų plėtros planus, kuriuose numatomi tinklų plėtojimo, atnaujinimo ir modernizavimo darbai, tačiau EEĮ aiškiai nereglementuoja tokio planavimo proceso, nenustato jokių planavimo proceso esminių nuostatų. Ypatingai aktualus ilgalaikis planavimas yra plėtojant didelius skirstomuosius tinklus, nes tokių tinklų plėtra reikalauja didesnių investicijų, sudėtingesnio valdymo ir ilgesnio konkrečių projektų įgyvendinimo periodo. Riba – 100 tūkstančių vartotojų – gali būti ir kitokia, tačiau esmė dėl to nesikeistų, nes Lietuvoje veikia tik vienas tikrai didelis skirstomųjų tinklų operatorius, kuriam ir yra tikslinga reglamentuoti planavimo procesą. Siūloma EEĮ numatyti esmines didelių skirstomųjų tinklų planavimo nuostatas (rengimo ir peržiūrėjimo periodiškumą, derinimo procesą ir principus, kurių turima laikytis rengiant planą). Atsižvelgiant į tai, kad skirstymo paslaugos kainos yra reguliuojamos valstybės, projektu siūloma nustatyti, kad ir investicijos, daromos į skirstomuosius tinklus būtų derinamos su kainų reguliatoriumi – Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija). Taip pat siūloma, kad planai, kurie bus rengiami 10 metų periodui, būtų peržiūrimi kasmet, siekiant lankstumo ir sąlyginai operatyvaus reagavimo į elektros rinkoje vykstančius pokyčius, prisitaikant prie jų.

Siūlomi EEĮ pakeitimai, susiję su ilgalaikiu planavimu, padės užtikrinti EEĮ įtvirtintų bendrųjų principų – elektros energijos tiekimo ir elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, efektyvių išmaniųjų elektros tinklų technologijų ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo elektros energetikos sektoriuje plėtros skatinimo – laikymąsi.

Europos Sąjungos trečiojo energetikos teisės aktų paketo elektros direktyva 2009/72/EB numato pažeidžiamų elektros energijos vartotojų kategoriją ir nurodo, kad valstybės narės turėtų užtikrinti didesnę šių vartotojų teisių apsaugą. Minėta direktyva nenustato pažeidžiamų vartotojų sąvokos, tokiu būdu patikėdama tai atlikti pačioms valstybėms narėms jų nacionaliniuose teisės aktuose. EEĮ siūloma nustatyti pažeidžiamų elektros energijos vartotojų terminą ir jo apibrėžtį, iš esmės nustatant du kriterijus – tokiu vartotoju gali būti laikomas tik fizinis asmuo (tuo atveju, jei tai šeima ar kitoks namų ūkio vienetas – tai fizinių asmenų grupė) ir tik toks elektros energijos vartotojas, kuris neturi pakankamų pajamų ir kuriam iš tiesų reikalinga didesnė apsauga užsitikrinant elektros energijos tiekimą jam (jo šeimai). Manytina, kad paprasčiausia (nekuriant atskiros asmenų tikrinimo sistemos) nustatyti pažeidžiamus vartotojus būtų galima atsižvelgiant Lietuvos Respublikos piniginės

socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo nuostatas, todėl apibūdžiant šių vartotojų sampratą duodama nuorodą į minėtą įstatymą.

EEĮ projektu taip pat siūloma atsisakyti EEĮ vartojamo termino „socialiai pažeidžiamas vartotojas“, kadangi toks terminas neatitinka pirmiau minėtoje direktyvoje vartojamo termino, suponuoją kitokius atitinkamų nuostatų tikslus nei minėta direktyva numato. Projektu siūloma sukonkretinti EEĮ įgyvendinančios institucijos kompetenciją, aiškiai nurodant, ką turi padaryti institucija, užtikrindama elektros prieinamumą pažeidžiamiems vartotojams. EEĮ taip pat siūloma nustatyti pažeidžiamų vartotojų papildomų apsaugos priemonių nebaigtinį sąrašą, kuris apimtų tik elektros energetikos sektoriaus priemones. Siūlomos nuostatos įstatymo lygmeniu nustatys išsamų reglamentavimą, kuris užtikrins tinkamą pažeidžiamų elektros energijos vartotojų apsaugą. EEĮ projektu siūloma nustatyti papildomų garantijų pažeidžiamiems vartotojams sąrašą, kuris jau yra reglamentuotas poįstatyminiu teisės aktu, tačiau, laikantis teisėkūros principų, turėtų būti nustatomas įstatymo lygmeniu.

Projektu siūloma patikslinti EEĮ naudojamus terminus „pažangieji elektros tinklai“ ir „pažangioji apskaitos sistema“. Šiuos terminus siūloma tikslinti atsižvelgiant į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2010 m. spalio 28 d. protokoliniu nutarimu Nr. PN-6 patvirtintą rekomendaciją dėl angliško žodžio *smart* atitikmens, pagal kurią šis svetimžodis keistinas į žodį „išmanusis“. Taip pat siūloma šiuos patikslintus terminus apibrėžti EEĮ 2 straipsnyje, nes praktikoje taikant nuostatas, kuriose naudojami šie terminai, atsiranda skirtingų interpretacijų dėl jų reikšmės. Projektu siūloma patikslinti ir kitas nuostatas, susijusias su išmaniaisiais tinklais ir išmaniaja apskaita. Siūloma patikslinti ir aiškiau nustatyti Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) kompetenciją išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje nustatant, kad ši ministerija tvirtintų ne tik teisinio apibrėžtumo neturinčius dokumentus – kryptis, gaires, tačiau taip pat nustatytų reikalavimus minėtoje srityje. Šiuo metu, EEĮ nesant konkrečių nuostatų dėl kompetencijos, Energetikos ministerija neturi teisinio pagrindo priiminėti įpareigojančių teisės aktų siekiant įgyvendinti formuojamą valstybės politiką išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje.

EEĮ projektu siūloma papildyti garantinį elektros energijos tiekimą reglamentuojančias nuostatas sukonkretinant garantinio tiekimo paslaugos teikimo pradžios ir pabaigos momentus, bei įspėjimo terminus arba atvejus, kuomet šie terminai netaikyti. Šios nuostatos leis užtikrinti sklandų garantinio tiekimo paslaugos teikimą ir leis išvengti ginčų tarp elektros rinkos dalyvių dėl paslaugos teikimo.

EEĮ projektu siūloma nustatyti, kad popierinės sąskaitos už elektros energiją ir su energijos tiekimu susijusias paslaugas gali būti apmokestinamos. Tokiu būdu tiekėjai ir tinklų operatoriai, siekdami būti atsakingais ir taupyti gamtinius bei finansinius išteklius, galės apmokestinti popierinių sąskaitų teikimą, taip paskatindami vartotojus rinktis gamtą tausojantį sąskaitos pateikimo būdą (elektronines sąskaitas, informacijos pateikimą tiekėjo ar operatoriaus informacinėje sistemoje ar kt.).

EEĮ projektu siūloma įstatymo lygmeniu reglamentuoti centralizuotos prekybos elektros energija, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, esmines nuostatas, kurios apimtų prekybos principus ir reikalavimus Energetikos ministerijos paskirtai įmonei, vykdančiai minėtą prekybą. Paskirtajai įmonei siūloma nustatyti atitinkamus reikalavimai, atsižvelgiant į tai, kad nuo jos vykdomos veiklos priklausys iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos realizavimas ir šios energijos gamintojų veiklos tęstinumas, o dėl to ir šios energijos gamybos tęstinumas. Bent dviejų mėnesių atsiskaitymo su gamintojais finansinis pajėgumas reikalingas siekiant užtikrinti superkamos elektros realizavimą ir laiku vykdyti atsiskaitymus su gamintojais, kurie ne visą laiką sutampa su superkančiosios įmonės pajamų už parduotą elektros energiją gavimu. Kitaip tariant, įmonė turi turėti pakankamą finansinį pajėgumą, kad pajamų srautai, jų nevienalaikiškumas neįtakotų jos funkcijų vykdymo. Atsižvelgiant į siūlomų nuostatų pobūdį, jos turėtų būti nustatytos įstatyme, o ne įstatymą įgyvendinančiuose teisės aktuose, kaip yra šiuo metu. Nors siūlomos nuostatos iš esmės nesukurs naujo teisinio reguliavimo, tačiau užtikrins įstatymo nuostatų nuoseklumą ir aiškumą, užpildant šiuo metu aiškiai įstatymo lygmenyje nereglamentuotą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų schemos aspektą. Projektu siūlomos nuostatos, sudarys aiškų teisinį pagrindą iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų kompensuoti centralizuotos

prekybos elektros energija, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, sąnaudas, užtikrins atsinaujinančius energijos išteklius naudojant pagamintos elektros energijos realizavimą laisvoje elektros energijos rinkoje. Pažymėtina, kad, neužtikrinus centralizuoto šios elektros energijos realizavimo, turėtų būti priverstinai stabdoma jos gamyba arba ji parduvinėjama ypatingai žema kaina, dėl ko dar labiau didėtų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų poreikis.

EEĮ projektu siūloma numatyti Komisijai funkciją derinti operatorių pagal Komisijos patvirtintą metodiką apskaičiuotus išduodamų prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainius. Nustačius atskirus įkainius, šios tinklo operatoriaus teikiamos paslaugos sąnaudos būtų atskirai apskaičiuojamos ir dengiamos tik tų asmenų, kurie sukelia šias sąnaudas. Tokiu būdu trečiųjų asmenų sukeltos sąnaudos nebūtų įtraukiamos į esamiems elektros energijos vartotojams taikomas elektros energijos kainas ir tarifus, o būtų apmokamos tų asmenų, kurie jas sukėlė. Be to, išduodamų prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo įkainių nustatymas ir taikymas leis išvengti asmenų piktnaudžiavimo atvejų, kai šios paslaugos prašoma realiai nesiekiant prisijungti prie elektros tinklų, o dėl kitų sumetimų (pavyzdžiui, ieškoma patraukliausios vietos ūkinei – komercinei veiklai vykdyti).

Perdavimo sistemos operatorius, įgyvendindamas EEĮ 30 straipsnio 1 dalies 8 punkto jam suteiktą teisę, iš balansavimo energijos tiekėjų reikalauja atitinkamo prievolių įvykdymo užtikrinimo, kurio dydis nustatomas šių tiekėjų su perdavimo sistemos operatoriumi sudaromose balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartyse. Perdavimo sistemos operatorius, reaguodamas į situaciją elektros rinkoje 2013 m. antroje pusėje, nuo 2014 m. ženkliai padidino balansavimo energijos tiekėjų prievolių įvykdymo užtikrinimo dydį, dėl ko pastarieji kreipėsi ir į Energetikos ministeriją, ir į Komisiją. Vis dėlto institucijoms nebuvo teisinio pagrindo vertinti nustatytą prievolių įvykdymo užtikrinimo dydį ar juo labiau nurodyti perdavimo sistemos operatoriumi jį keisti. Atsižvelgiant į šią praktinę situaciją, projektu siūloma numatyti išankstinę pirmiau nurodytų sutarčių sąlygų vertinimo procedūrą, kuri užtikrintų objektyvių ir pagrįstų sąlygų nustatymą.

EEĮ projektu siūloma patikslinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų (toliau – Paslaugos) schemas reglamentavimą įstatymo lygmeniu, perkeliant dalį nuostatų iš įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų ir papildant EEĮ kitomis nuostatomis, kurios, siekiant teisinio aiškumo, nustatytinos įstatymo lygmenyje. Siūloma patikslinti Paslaugų sąrašą įtraukiant į jį veiklas, kurios pagal AIEĮ taip pat yra laikomos Paslaugomis ar tiesiogiai ir neatsiejamai su jomis susijusios veiklos. Tuo pat metu, siekiant teisinio aiškumo ir nuoseklumo, siūloma apriboti galimybę kitais įstatymais vienas ar kitas veiklas pripažinti Paslaugomis ir siūloma nustatyti, kad kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios Paslaugas, galėtų būti taikomos tik tiek, kiek neprieštarauja EEĮ, t. y. jei kokios nors veiklos EEĮ nebus įtrauktos į Paslaugų sąrašą, tai jos negalės būti laikomos Paslaugomis ir negalės būti finansuojamos iš Paslaugų lėšų. Pažymėtina tai, kad EEĮ nustato Paslaugų sąrašą, dėl kuriame esančių Paslaugų Vyriausybė ar jos įgaliota institucija atliktų analizę. Manytina, kad tokios analizės metu iš anksto būtų atsakoma į skirtingų subjektų keliamus klausimus dėl vienos ar kitos Paslaugos būtinumo ir būtų aiškiai įvardinama šių Paslaugų nauda visuomenei, o gal ir atsisakoma kokių nors Paslaugų numatant, kad tam tikrą situaciją galima sėkmingai išspręsti rinkos sąlygomis.

EEĮ projektu taip pat siūloma aiškiai nustatyti, kam gali būti naudojamos Paslaugų lėšos, kadangi šio klausimo galiojantys teisės aktai apskritai nereglementuoja. Be to, projektu siūloma aiškiai nustatyti asmenis, iš kurių yra renkamos ir nerenkamos Paslaugų lėšos, ir taip išspręsti kylančias diskusijas šiuo klausimu. Projektu siūloma reglamentuoti ir Paslaugų lėšų administratoriaus parinkimo kriterijus. Vienas esminių reikalavimų šias funkcijas vykdančiam asmeniui – būti valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojama energetikos įmone, atitinkančia kitus papildomus kriterijus. Toks reikalavimas nustatomas, nes, šią funkciją pavedus privačiam subjektui, padidėtų Paslaugų lėšų valdymo rizika. Galbūt sukūrus efektyvų Paslaugų lėšų administratoriaus veiklos priežiūros mechanizmą ir būtų galima šių lėšų administratoriumi skirti ir ne valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuojamą įmonę, kuri būtų parenkama taikant konkurencingas procedūras. Vis dėlto pažymėtina, kad tokio mechanizmo sukūrimas ir taikymas, projekto rengėjų vertinimu, sukeltų reikšmingus, tačiau iš esmės nereikalingus Paslaugų lėšų administravimo kaštus,

kuriuos turėtų dengti Lietuvos elektros energijos vartotojai. Pažymėtina ir tai, kad projektu siūlomas nustatyti reglamentavimas iš esmės nėra naujas, nes kriterijai Paslaugų lėšų administratoriui jau yra nustatyti EEĮ įgyvendinamuosiuose teisės aktuose. Siūlomais Paslaugas reglamentuojančių nuostatų pakeitimais siekiama užtikrinti skaidresnį Paslaugų teikimo mechanizmą ir jo finansavimą.

EEĮ projektu siūloma aiškiai nustatyti servitutų, nustatomų operatoriui nepriklausančios žemės sklypuose statant naujus elektros tinklus, atlygintinumą. Iki šiol energetikos srities teisės aktai nenustatė aiškaus imperatyvo atlyginti privačios žemės savininkams už servituto nustatymą žemės sklypui, kai buvo statomi nauji elektros tinklai, o šio klausimo sprendimas buvo paliktas kiekvienu konkrečiu atveju spręsti elektros tinklų operatoriui ir žemės savininkui. Manytina, kad nustačius aiškią pareigą ir tvarką atsilyginti už daiktinių teisių į žemę suvaržymus (servitutą) bus paprasčiau ir greičiau sprendžiami žemės naudojimo naujiems elektros tinklams tiesti klausimai, dėl ko sumažėtų ir naujų elektros vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos suteikimo trukmė. Pažymėtina, kad šios paslaugos teikimo trukmė, be kita ko, yra vertinama Pasaulio bankui sudarant „Doing business“ ataskaitas, pagal kurias lyginamas valstybėse esančių reguliacinių ir kitų sąlygų palankumas verslui. Be to, 2015 m. atsiradusi teismų praktika aiškiai suformulavo nuostatą dėl servitutų, nustatomų elektros tinklams tiesti ir eksploatuoti, atlygintinumo. Dėl to, siekiant užtikrinti elektros vartotojų interesus, EEĮ projektu siūloma riboti maksimalų kompensacijos dydį, tokiu būdu išvengiant nepagrįsto ir nekontroliuojamo elektros persiuntimo paslaugos brangimo (šios kompensacijos būtų laikomos pagrįstomis elektros tinklų plėtros ir eksploatavimo sąnaudomis, įvertinamomis nustatant elektros persiuntimo paslaugos tarifus). Maksimalus kompensacijos dydis bus nustatomas pagal Vyriausybės metodiką, kuri įpareigos kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgti į sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirto miško rinkos vertę bei nuostolius, atsiradusius dėl galimybės naudoti žemės sklypą ar jo dalį pagal pagrindinę žemės naudojimo paskirtį praradimo. Taigi, kompensacijų dydis bus iš esmės lygus ar artimas realiems asmenų praradimams dėl apribojimų naudotis žeme nustačius servitutą. Be to, savininkai, nesutinkantys su kompensacijos dydžiu, turės galimybę nesudarinti sutarties dėl servituto sudarymo ar teisingo atlyginimo klausimą spręsti teisme.

EEĮ projekto 28 straipsniu siūloma reglamentuoti ir anksčiau įstatymu nustatytų servitutų kompensavimo tvarkos esmines nuostatas. Konkrečią tvarką nustatys Vyriausybė nutarimu, atsižvelgdama į preliminarų kompensacijų dydį ir jo įtaką elektros energijos tarifams. Šią tvarką ir kompensacijų mokėjimą per 2 metus siūloma nustatyti siekiant išvengti galimo staigaus lėšų, skirtų kompensacijoms, poreikio susidarymo, jei vienu metu dėl kompensacijų į elektros tinklų operatorius kreiptųsi didelė dalis žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkų. Siūloma numatyti šios tvarkos parengimo ir įsigaliojimo atidėjimą, nes rengiant tvarką bus būtina atlikti preliminarų suminio kompensacijų dydžio vertinimą ir nustatyti, kokia apimtimi kompensacijos įtakos elektros energijos tarifus.

Siūloma EĮ 2 straipsnyje apibrėžti energetikos sektoriuje naudojamų terminų „išmanusis tinklas“ ir „išmaniosios apskaitos sistema“ apibrėžtis, nes praktikoje taikant nuostatas, kuriose naudojami šie terminai, atsiranda skirtingų interpretacijų dėl jų reikšmės. Terminus siūloma apibrėžti taip, kaip jie apibrėžiami Europos Komisijos 2014 m. spalio 10 d. rekomendacijoje dėl pažangiųjų tinklų ir pažangiųjų apskaitos sistemų poveikio duomenų apsaugai vertinimo formos (2014/724/ES). Terminai tikslinami pakeičiant žodį „pažangūs“ į išmanūs“ atsižvelgiant į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos 2010 m. spalio 28 d. protokoliniu nutarimu Nr. PN-6 patvirtintą rekomendaciją dėl angliško žodžio *smart* atitikmens, pagal kurią šis svetimžodis keistinas į žodį „išmanusis“. Siūlomi nustatyti terminai yra bendri ir aktualūs elektros, šilumos energijos ir gamtinių dujų sektoriams. Juos patikslinantys požymiai galės būti nustatant reguliavimą kiekvieno iš šių sektorių specialiuose teisės aktuose.

Siūloma pakeisti EĮ 9 straipsnio 3 dalies 3 punktą išbraukiant antrąjį sakinį (panaikinant nemokamą atitikties efektyvumo reikalavimams patikrinimą buitiniams vartotojams), nes ši nuostata prieštarauja Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo nuostatoms. Atitikties efektyvumo reikalavimams patikrinimo paslauga buitiniams vartotojams bus teikiama jų lėšomis (atsiskaitant už paslaugą). Pažymėtina, kad aptariama EĮ nuostata dėl nemokamo atitikties efektyvumo

reikalavimams tikrinimo šiuo metu realiai nėra įgyvendinama, nes pati Valstybinė energetikos inspekcija prie Energetikos ministerijos (toliau – Inspekcija) jos neatlieka (nepriskirta jos kompetencijai). Šiuos auditus atlieka privatūs ūkio subjektai, kuriems pagal dabartinį reglamentavimą negali būti skiriamos biudžeto lėšos siekiant užtikrinti nemokamą atitikties efektyvumo reikalavimams tikrinimą buitiniais vartotojams.

Siūloma pakeisti EĮ 9 straipsnio 3 dalies 4 punktą numatant, kad Inspekcijos atstovai, atsižvelgdami į atitinkamų institucijų prašymus, teikia pagalbą ir konsultuoja tyrimus atliekančias institucijas techninio pobūdžio klausimais bei tokiu būdu dalyvauja tiriant nelaimingus atsitikimus, įvykusius buityje, o ne inicijuoti pačius tyrimus. Inspekcijos atliktas tyrimas dėl nelaimingo atsitikimo buityje dubliuoja teisėsaugos institucijų atliekamus veiksmus.

EĮ projektu siūloma patikslinti ir aiškiau nustatyti Energetikos ministerijos kompetenciją išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje nustatant, kad ši ministerija tvirtintų ne tik teisinio apibrėžtumo neturinčius dokumentus – kryptis, gaires, tačiau taip pat nustatytų reikalavimus minėtoje srityje. Šiuo metu, įstatymuose nesant konkrečių nuostatų dėl kompetencijos, Energetikos ministerija neturi teisinio pagrindo priiminėti įpareigojančių teisės aktų siekiant įgyvendinti formuojamą valstybės politiką išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityje.

EĮ projektu siūloma patobulinti EĮ 21 straipsnio 5 dalies 4 punkte numatytą licencijos, leidimo ar atestato galiojimo sustabdymo pagrindą, numatantį galimybę šį pagrindą taikyti tik esant teistumui dėl nusikalstamų veiklų, kurios padarytos disponuojant naftos produktais. EĮ nuostatos, reglamentuojančios licencijavimą, leidimų išdavimą ir atestavimą, taikytinos ne vien tik naftos segmente veikiančių asmenų atžvilgiu, tačiau ir kitoms energetikos sritims (elektros, gamtinių dujų ir kitoms), todėl toks galiojimo sustabdymo pagrindas susiaurinimas neturi jokio loginio ar dalykinio pagrindo. Pritarus siūlymui, sumažės nusikalstamų veikų atvejų ir jų pasireiškimo rizika ne tik naftos sektoriuje, tačiau ir elektros, gamtinių dujų ir kituose energetikos sektoriuose, kadangi nusikalstamas veikas padarę asmenys negalės vykdyti licencijomis, leidimais ar atestatais valstybės reguliuojamų veiklų energetikos sektoriuje. Pažymėtina, kad licencijomis, leidimais ar atestatais reguliuojamos veiklos reikalauja valstybės priežiūros dėl saugumo, didesnės rizikos ar kitų veiksnių, todėl asmenys, teisti už nusikalstamas veikas, neturėtų užsiimti atitinkamomis veiklomis energetikos sektoriuje, taip išvengiant papildomų rizikų vykdant šias veiklas.

Patikslinti EĮ 30 straipsnio 2 dalį numatant, kad ne kiekvienas energijos apskaitos prietaisas yra įregistruotas registre, o tokių apskaitos prietaisų metrologinė patikra yra atlikta ir jų naudojimas yra galimas.

Valstybės kontrolė 2015 m. vasario 27 d. parengė ir paskelbė valstybinio audito ataskaitą Nr. VA-P-20-3-2 „Valstybinio audito ataskaitoje „Elektros energetikos sektoriaus pertvarka“ pateiktos rekomendacijos įgyvendinimas“, kuriuo siūloma teisės aktuose Komisijai suteikti teisę gauti visą reikalingą informaciją iš dukterinių ir asocijuotų elektros energetikos įmonės aptarnaujančių bendrovių, apie jų sąnaudas, pajamas, sutartinius įsipareigojimus ir kainodaras, kurie įtakoja valstybės reguliuojamas kainas, kai su jomis sudaromi vidaus sandoriai arba paslaugos perkamos iš vienintelio tiekėjo. Atlikto audito metu nustatyta, kad

- elektros energetikos įmonėms sudarant vidaus sandorius su dukterinėmis bendrovėmis arba tada, kai darbai, prekės ar paslaugos įsigyjamos iš vienintelio tiekėjo, nėra konkurencijos, todėl yra rizika, kad šių darbų, prekių ar paslaugų kainos gali neatitikti rinkos kainų;
- teikiamų aptarnavimo paslaugų įkainiai apskaičiuojami pagal sandorio metu patirtas pastoviasias ir kintamas sąnaudas, kurių nevertina nei Komisija, nei kitos kontroliuojančios institucijos, o šios sąnaudos turi įtakos elektros perdavimo ir skirstymo kainai;
- elektros energetikos įmonių vykdyti pirkimai konkurencinėje aplinkoje yra ekonomiškiesni nei sudaromi vidaus sandoriai;
- viešųjų pirkimų konkurso būdu laimėtų ir pasirašytų sutarčių bendrasis pelningumas yra reikšmingai mažesnis negu sutarčių, sudarytų vidaus sandoriais;
- elektros energetikos įmonės steigia naujas dukterines ir asocijuotas įmones, su kuriomis sudaromi vidaus sandoriai nekonkurencinėje aplinkoje.

Audito metu nustatytos aplinkybės yra aktualios ne vien elektros energetikos sektoriui, nes kitų energetikos sektorių įmonės taiko ar gali taikyti analogiškas priemones. Valstybės kontrolės ataskaitoje įvardintos rizikos yra aktualios ne vien elektros energetikos sektoriuje, o su jomis susiduriama ir kituose energetikos sektoriuose. Energetikos ministerija, įgyvendindama Valstybės kontrolės rekomendaciją ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo Ekonomikos komiteto 2015 m. gegužės 13 d. sprendimą (protokolo Nr. 108-P-11), siūlo Valstybės kontrolės numatytą priemonę valstybės reguliuojamų energetikos kainų skaidrumui ir pagrįstumui užtikrinti nustatyti EĮ ir taikyti ją ne tik elektros energetikos sektoriuje, tačiau ir kituose energetikos sektoriuose, kuriuose valstybė reguliuoja energetikos įmonių teikiamų paslaugų ir tiekiamų prekių kainas. Taip bus užtikrintas didesnis valstybės reguliuojamų elektros energijos kainų ir tarifų nustatymo skaidrumas ir objektyvumas visame energetikos sektoriuje.

EĮ projektu siūloma patobulinti ir bendrai naudojamų energetikos objektų perdavimo energetikos įmonėms tvarką. Šių pakeitimų poreikį lemia Valstybės kontrolės 2012 m. 19 savivaldybių atlikto valstybinio (finansinio) audito rezultatai. Audito metu nustatyta, kad savivaldybės savo veikloje nenaudoja valstybei priklausančių ir savivaldybėms patikėjimo teise perduotų valdyti elektros energetikos objektų (elektros linijų, transformatorių ir kt.). Taip pat konstatuota, kad EĮ nuostatos dėl valstybės turto pardavimo energetikos įmonėms yra įgyvendinamos lėtai. Valstybės kontrolė kreipėsi į Energetikos ministeriją dėl audito metu nustatytų aplinkybių įvertinimo, nuomonės apie EĮ 37 straipsnio nuostatų įgyvendinimo galimybes ir dėl nurodymo, kaip būtų galima išspręsti susidariusią teisinę situaciją. Buvo nuspręsta, kad situaciją iš esmės spręstų reglamentavimo pakeitimas, kuris leistų supaprastinti ir pagreitinoti perdavimo procedūras. Paminėtina, kad šiuo metu paplitusi praktika, jog savivaldybėms perduoti energetikos objektai yra eksploatuojami energetikos įmonių panaudos pagrindas, nors tai yra draudžiama įstatymų. Taigi siekiant išspręsti susidariusią situaciją, siūloma numatyti nuostatas, palengvinančias ir pagreitinančias valstybei ir savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų perdavimą energetikos įmonėms.

Būtina pažymėti, kad valstybei ar savivaldybėms priklausančių bendrai naudojamų energetikos objektų perdavimas leis atsisakyti valstybės bei savivaldybių institucijoms ir įstaigoms nebūdingų veiklų vykdymo ir užtikrins tinkamą ir profesionalų šių objektų eksploatavimą. Pritarus EĮ projektui bus supaprastinta ir palengvinta bendrai naudojamų energetikos objektų perdavimo energetikos įmonėms tvarka, kuri iki šiol trukdė efektyviam šio proceso įgyvendinimui. Supaprastintos nuostatos leis greičiau įgyvendinti Valstybės kontrolės rekomendacijas ir užtikrins tinkamą šių energetikos objektų eksploatavimą juos perdavus energetikos įmonėms. Būtent dėl tinkamo ir teisės aktus atitinkančio energetikos objektų eksploatavimo užtikrinimo yra numatyta, kad valstybei ir savivaldybėms priklausančios energetikos objektai būtų perduodami tik tiems asmenims, kurie turi atitinkamą kvalifikaciją juos eksploatuoti (dažniausiai šiuos objektus įsigyja skirstomųjų tinklų operatoriai, kurie atitinkamoje teritorijoje vykdo savo veiklą). Be to, siūloma numatyti galimybę savivaldybėms kompensuoti energetikos objektų, priklausančių valstybei, perdavimo energetikos įmonėms metu patirtas sąnaudas (turto vertinimo ir kitas būtinas). Lėšos, gaunamos už objektų pardavimą, turi patekti į valstybės biudžetą, kadangi jos yra gaunamos už valstybės turtą, todėl savivaldybių sąnaudos, patiriamos parduodant joms nepriklausantį turtą, yra niekaip nepadengiamos. Tikimasi, kad, numačius energetikos objektų pardavimo sąnaudų kompensavimą savivaldybėms, savivaldybių funkcijoms vykdyti nereikalingų energetikos objektų perdavimas energetikos įmonėms turėtų paspartėti.

Tikslinant EĮ, siūloma peržiūrėti ir šio įstatymo 37 straipsnio 1 dalį, kiek ji nėra suderinama su to paties straipsnio 2 dalimi, ta dalimi, kuria reglamentuojama valstybei ir savivaldybėms priklausančių objektų išpirkimas. Taip pat siūlytina atsisakyti sodininkų bendrijų išskyrimo, nes tam nėra jokio objektyvaus pagrindo, t. y. iš jų objektai išperkami ta pačia tvarka, kaip ir iš kitų fizinių ar juridinių asmenų.

AIEĮ projektu siūloma atlikti AIEĮ pakeitimus suderinant jo nuostatas su kartu teikiamo EEĮ projektu. Pritarus projektams, įstatymo lygmeniu bus nuosekliai ir aiškiai reglamentuota centralizuota prekyba elektros energija, pagaminta iš AEI.

AIEĮ projektu siūloma panaikinti elektros energijos gamybos iš AEI skatinimo priemonę – atleidimą nuo balansavimo atsakomybės didelėms elektrinėms. Siūlytina nuo AIEĮ projekto įsigaliojimo panaikinti šią skatinimo priemonę AEI elektrinėms, kurių įrengtoji galia yra lygi arba didesnė nei 500 kW arba, esant gamybai iš vėjo energijos, didesnė nei 3 MW arba bandomiesiems vėjo elektrinių projektams, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra 3 ir daugiau MW ar elektrinę sudaro 3 ir daugiau elektros gamybos įrenginių, atsižvelgiant į Europos Komisijos 2014 m. birželio 28 d. komunikato Nr. 2014/C 200/1 „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (OJ C 200, 2014, p. 1-55) nuostatas, kuriomis siekiama skatinti atsinaujinančių išteklių elektros energijos integraciją į rinką. Pritarus projektu siūlomoms nuostatomis, atleidimas nuo balansavimo atsakomybės ir toliau būtų taikomas elektrinėms, kurių įrengtoji galia yra mažiau nei 500 kW arba parodomųjų projektų atvejais, išskyrus kai įrengiamų vėjo elektrinių galia lygi arba didesnė nei 3 MW ar elektrinę sudaro 3 ir daugiau gamybos vienetų, ir kurios neturi didelės įtakos elektros tinklų valdymui, elektros energijos vartojimo ir gamybos balanso išlaikymui.

Patikslinus AIEĮ apibrėžtas ir vartojamas sąvokas, taip pat aiškiai reglamentavus šiame įstatyme numatytų skatinimo priemonių taikymo galimybes bus pašalinti neapibrėžtumai, su kuriais susiduriama taikant šiuo metu galiojančio AIEĮ nuostatas.

AIEĮ projekte numatoma, kad skatinimo priemonės, numatytos AIEĮ 3 straipsnio 2 dalies 2-6 punktuose taikomos tik asmenims, įgijusiems teisę į skatinamąjį tarifą, o kitais atvejais netaikomos. Tokiu būdu bus aiškiai apibrėžtos AIEĮ numatytų skatinimo priemonių taikymo galimybės.

AIEĮ projekte siūloma panaikinti galiojančio įstatymo nuostatą (5 str. 1 d. 3 p.), pagal kurią Vyriausybė tvirtina Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos tarpinstitucinį veiklos planą, ir paliekama galioti nuostata, kad šią programą pagal kompetenciją įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės institucijos, įstaigos ir (ar) kiti asmenys. Atsižvelgiant į AIEĮ 5 straipsnio pakeitimus, atlikti AIEĮ 40 straipsnio patikslinimai. AIEĮ projekte siūloma pripažinti netekusia galios galiojančio įstatymo nuostatą, pagal kurią Vyriausybė ar jos įgaliota institucija tvirtina Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą, kadangi vadovaujantis Strateginio planavimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Strateginio planavimo metodikos patvirtinimo“, 4.3.5 papunkčiu, veiksmų planus tvirtina atitinkamas ministras arba keli ministrai bendru įsakymu.

Projekte siūloma atsisakyti AIEĮ 6 straipsnio 5 punkto, kuriame nustatyta, kad Energetikos ministerija išduoda atestatus elektros energijos, šilumos ir (ar) vėsumos energijos, dujų gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumams, taip pat atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo įrenginiams transporto sektoriuje eksploatuoti, kadangi tokių atestatų Energetikos ministerija neišduoda ir nenumatoma, kad tokie būtų išduodami. Nėra praktinio poreikio išskirti ir taikyti kitokias tvarkas, nei šiuo metu galioja bet kokiems kitiems, ne atsinaujinančius energijos išteklius naudojančioms įrenginiams eksploatuoti.

Be to, siūloma atsisakyti AIEĮ 13 straipsnio 3 dalies 1 ir 2 punktuose numatytų nuostatų, kad pasiekus 10 MW saulės šviesos energijos elektrinių ar 500 MW vėjo elektrinių įrengtąją galią Vyriausybė parengia ir patvirtina tolesnės saulės šviesos energijos elektrinių ir vėjo elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarkos aprašą, o AIEĮ projekto 6 straipsnyje (AIEĮ 13 straipsnio 4 dalies pakeitimas) nustatyti, kad tuo atveju, kai bet kokios technologijos elektrinių įrengtoji suminė galia pasiekia AIEĮ nustatytus uždavinius, Energetikos ministerija ne vėliau kaip per mėnesį apie tai informuoja Vyriausybę ir, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas, pateikia pasiūlymus dėl tolesnio tos rūšies atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti.

AIEĮ projekte taip pat siūloma numatyti atvejį, kada AIEĮ 15 straipsnyje numatytas prievolių įvykdymo užtikrinimas gali būti gražinamas ne visa apimtimi, t. y. kai pradedama eksploatuoti mažesnės galios elektrinė nei nurodyta ketinimų protokole.

EEĮ ir AIEĮ projektuose praplečiamas elektros energijos gaminančių vartotojų ratas ir numatoma galimybė tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims, įrengusiems saulės šviesos energijos elektrines, vykdyti vadinamąją „dvipusę elektros energijos apskaitą“, t. y. pagamintą elektros energiją vartoti savo reikmėms, o nesuvargotą – tiekti į elektros tinklus, ir, esant poreikiui, ją atgauti iš tinklų. Papildomai patikslinta keičiamame EEĮ pateikta elektros energiją gaminančio vartotojo sąvoka.

Siūlymas pripažinti netekusiomis galios AIEĮ 21 straipsnio 8 dalies nuostatas grindžiamas siekiu mažinti VIAP lėšų poreikį ir tuo, kad esant visiškai išnaudotam elektros perdavimo tinklui vakarų Lietuvoje, elektrinių statytojai nesuinteresuoti išnaudoti esamų laisvų elektros perdavimo tinklo pajėgumų vidurio Lietuvoje, esant tokiai mažai (10 proc.) jų pačių investicijai į reikalingą elektros perdavimo tinklų plėtrą jų elektrinių prijungimui. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu AIEĮ nurodyta dalis dengiama visų elektros energijos vartotojų sąskaita (iš VIAP) ir nėra užtikrinamas optimalus esamo perdavimo tinklo išnaudojimas.

Atsižvelgiant į tai, kad privalomas biudžetų supirkimas į gamtinių dujų tinklus prieštarautų trečiojo energetikos teisės aktų paketo direktyvos 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių nuostatoms, kiek tai susiję su reikalavimu atskirti gamtinių dujų perdavimo veiklą nuo gamtinių dujų gavybos ir tiekimo veiklų, atskiriant perdavimo sistemos ir (arba) perdavimo sistemos operatoriaus nuosavybę nuo gavybos ir (arba) tiekimo veiklą vykdančių gamtinių dujų įmonių, AIEĮ projekte siūloma atsisakyti AIEĮ 30 straipsnio 1 dalies nuostatos, kad biudžetas superka dujų sistemų operatoriai.

Siekiant Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo ir AIEĮ nuostatų nuoseklumo, siūloma AIEĮ 33 straipsnį pripažinti netekusiu galios, atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 49 straipsnio 3 dalyje yra numatytos analogiškos siūlomoms pripažinti netekusiomis galios nuostatoms.

AIEĮ projektu siūloma papildyti AIEĮ 41 straipsnį 5 punktu, jame aiškiai ir nedviprasmiškai nustatant, kad Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos finansavimo šaltiniai, be kitų šiame straipsnyje numatytų galimybių, gali būti ir pajamos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų ar bendrus projektus. Šiuo metu galiojančio AIEĮ 41 straipsnio 5 punkte numatyta, kad šiai programai finansuoti gali būti naudojamos kitos lėšos, gautos Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka, tačiau susitarimai dėl statistinių energijos perdavimų ar bendri projektai nėra teisės aktai, o siekiant užtikrinti gautų pajamų panaudojimą būtent atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai, siūloma tai nustatyti įstatyme.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymų projektus toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Priėmus įstatymus, neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Priimti įstatymai neigiamos įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Įstatymų įgyvendinimas neigiamos įtakos verslo sąlygoms ir jo plėtrai neturės. EEĮ projektas tik dar labiau prisidės prie siekio sukurti efektyviai veikiančią elektros energijos rinką.

EEĮ projekto įgyvendinimas sudarys papildomas prielaidas laisvos elektros rinkos vystymuisi į ją optimaliai integruojant atsinaujinančius energijos išteklius naudojant pagamintą elektros energiją, užtikrinant šios elektros energijos realizavimą rinkoje.

EEĮ projektas sudarys prielaidas skaidriam Paslaugų schemos veikimui užtikrinant, kad tik realią naudą visuomenei, taip pat ir verslui, duodančios paslaugos būtų įtraukiamos į Paslaugų sąrašą.

Nustatant įstatyminių pagrindų išmaniųjų tinklų ir išmaniosios apskaitos srityse bus sudarytos aiškesnės teisinės prielaidos plėtoti verslą šiose srityse.

EEĮ projekto ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pagalba pasiekus faktinį vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų suteikimo trukmės sumažėjimą bus tiesiogiai pagerinamos sąlygos verslui (ypač pradedančiajam).

8. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Susijusių EĮ ir AIEĮ projektai teikiami kartu su EEĮ projektu.

9. Ar įstatymų projektai parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Įstatymo projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų ir įvertinti Terminų banko įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

10. Ar įstatymo projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Atitinka.

11. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus EEĮ projektą, Vyriausybė turės peržiūrėti ir, esant poreikiui, patikslinti Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827 „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Papildomų garantijų socialiai pažeidžiamiems elektros energijos vartotojams taikymo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2015 m. gegužės 27 d. nutarimu Nr. 527 „Dėl Papildomų garantijų socialiai pažeidžiamiems elektros energijos vartotojams taikymo tvarkos aprašo patvirtinimo“. Vyriausybė iki 2017 m. gegužės 1 d. taip pat turės patvirtinti tvarką, pagal kurią bus išmokamos kompensacijos žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams už nustatytus servitutus bei šių kompensacijų apskaičiavimo tvarką.

Energetikos ministerija turės peržiūrėti Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. vasario 11 d. įsakymu Nr. 1-38 „Dėl Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių patvirtinimo“, Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2012 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. 1-127 „Dėl Elektros energijos gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir galimai kitų teisės aktų nuostatas.

Komisija turės parengti išduodamų prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo, elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką.

Bus būtina peržiūrėti atskirų sektorių licencijų, leidimų ir atestatų išdavimą ir kitus aspektus reglamentuojančius teisės aktus ir, esant poreikiui, juos patikslinti.

Priėmus AIEĮ projektą, Vyriausybė turės peržiūrėti ir, esant poreikiui, patikslinti Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2012 m. liepos 4 d. nutarimu Nr. 827, „Dėl Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2012 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. 916, „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, ir Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašą, patvirtintą Vyriausybės 2012 m. rugsėjo 19 d. nutarimu Nr. 1157, „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. spalio 19 d. nutarimą Nr. 1217 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą“, Komisijos 2012 m. rugsėjo 28 d. nutarimą Nr. O3-279 „Dėl Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje kainos nustatymo metodikos patvirtinimo“, Komisijos 2011 m. liepos 29 d. nutarimą Nr. O3-229 „Dėl Skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų nuostatų patvirtinimo“, kitus Komisijos nutarimus, tarp jų ir tuos, kuriais patvirtinti skatinimo kvotų paskirstymo aukcionų laimėtojai.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų poreikio projektams įgyvendinti nenumatoma.

13. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Įstatymų projektų rengimo metu specialistų vertinimų ir išvadų negauta.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiems projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis.

Reikšminiai įstatymų projektų žodžiai: „Elektros energetikos įstatymas“, „Vyriausybė“, „perdavimo sistemos operatorius“, „viešuosius interesus atitinkančios paslaugos“, „pažeidžiami elektros energijos vartotojai“, „išmanieji tinklai“, „išmaniosios apskaitos sistema“, „centralizuota prekyba elektros energija“, „balansavimo energijos tiekėjai“, „garantinis elektros energijos tiekimas“, „balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis“, „skirstomųjų tinklų operatorius“, „prijungimo sąlygos“, „tinklų plėtros planavimas“, „ilgalaikis planavimas“, „atsinaujinantys energijos ištekliai“, „centralizuota prekyba“, „skatinimo priemonė“, „atleidimas nuo balansavimo atsakomybės“, „Energetikos įstatymas“, „energetikos objektų perdavimas“, „Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nuostatai“, „Valstybinė energetikos inspekcija“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.

Nėra.

Energetikos ministras

Rokas Masiulis
Rokas Masiulis
2016-06-07

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė
Ramunė Mikalauskienė

2016-06-06

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39,
40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. **Elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminantis vartotojas** (toliau – **gaminantis vartotojas**) – elektros energijos vartotojas, gaminantis elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti ir turintis teisę pagamintą, bet savo reikmėms bei ūkio poreikiams nesuvartotą elektros energiją patiekti į elektros tinklus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. **Ilgalaikis planavimas** – elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo pajėgumų plėtos, tiekimo vartotojams patikimumo užtikrinimo ir tam reikalingų ilgalaikių investicijų planavimas dešimties metų laikotarpiui, siekiant patenkinti elektros energijos poreikį sistemoje.“

3. Papildyti 2 straipsnį nauja 32 dalimi:

„32. **Pažeidžiamas elektros energijos vartotojas** (toliau – **pažeidžiamas vartotojas**) – buitinis elektros energijos vartotojas, kuris pats ir (ar) su juo bendrai gyvenantys asmenys gauna ir (ar) turi teisę gauti piniginę socialinę paramą pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą ir kuris šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę naudotis pažeidžiamiesiems vartotojams nustatytomis papildomomis garantijomis.“

4. Buvusias 2 straipsnio 32-55 dalis laikyti atitinkamai 33-56 dalimis.

5. Pakeisti 2 straipsnio 54 dalį ir ją išdėstyti taip:

„54. **Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos** – paslaugos, kurių teikėjas ir teikimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi šio įstatymo 74 straipsnyje nustatytais bendraisiais reikalavimais, viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir šių paslaugų sąrašu.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) nustatyti aukštą vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos lygį, visų pirma užtikrinant elektros energijos prieinamumą ir pakankamumą, pažeidžiamų vartotojų apsaugą, teisės į informaciją įgyvendinimą ir veiksmingas teisių gynimo priemones;“.

3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 4 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) elektros energijos prieinamumo ir pakankamumo vartotojams už ekonomiškai pagrįstą kainą bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos;“.

2. Pakeisti 4 straipsnio 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) efektyvių išmaniųjų tinklų, išmaniųjų energijos apskaitos sistemų ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo elektros energetikos sektoriuje plėtros skatinimo;“.

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarką, šių paslaugų teikimo apimčių nustatymo tvarką ir jomis vadovaudamasi tvirtina viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtis ateinantiems kalendoriniams metams;“.

2. Pakeisti 6 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarką;“.

3. Papildyti 6 straipsnio 1 dalį nauju 9 punktu:

„9) nustato pažeidžiamiems vartotojams taikomų papildomų garantijų įgyvendinimo tvarką;“.

4. Buvusį 6 straipsnio 1 dalies 9 punktą laikyti 10 punktu.

5. Pakeisti 6 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarka skiria viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių;“.

5 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo ir apimčių nustatymo tvarkos aprašą;“.

6 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 21 punktu:

„21) derina pagal Komisijos patvirtintą metodiką tinklų operatorių apskaičiuotus šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų parengimo, elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainius;“.

2. Buvusį 9 straipsnio 3 dalies 21 punktą laikyti 22 punktu.

7 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) nagrinėja buitinių vartotojų skundus dėl energetikos įmonių taikomų elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių ir naujų buitinių vartotojų įrenginių prijungimo sutarčių nesąžiningų sąlygų;“.

2. Pakeisti 10 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) nagrinėja buitinių vartotojų skundus dėl elektros energijos tiekėjų nesąžiningos komercinės veiklos;“.

8 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Tinklų operatorius, įvertindamas elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo, kokybės, efektyvumo, vartojimo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, gerindamas naudojimosi sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, derindamas ją su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtros planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai privalo bendradarbiauti, siekdami užtikrinti perdavimo ir skirstomųjų tinklų optimalią plėtrą.“

9 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus bei ekonomines sąlygas;“.

2. Pakeisti 31 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniųjų energijos apskaitos sistemų įrengimą;“.

10 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„34 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais garantijos

Skirstomųjų tinklų operatoriai ir vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos tiekimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais ir kitas operatoriaus teikiamas paslaugas, susijusias su elektros persiuntimu. Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas, skirstomųjų tinklų operatorius ar vartotojas, pažeidę su perdavimo sistemos operatoriumi sudarytą sutartį, privalo perdavimo sistemos operatoriaus reikalavimu užtikrinti visų savo prievolių įvykdymą.“

11 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus;“.

2. Pakeisti 39 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniosios energijos apskaitos sistemos įrengimą;“.

12 straipsnis. Įstatymo papildymas 39¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 39¹ straipsniu:

„39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas

1. Skirstomųjų tinklų operatorius rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, grindžiamą esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa elektros energetikos sistemoje, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planais ir reikalavimais. Planas turi būti atnaujinamas kasmet ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 dienos paskelbiamas skirstomųjų tinklų operatoriaus interneto svetainėje. Prieš paskelbiant 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plane *inter alia* nurodoma:

1) skirstomųjų tinklų įrengimo, atnaujinimo gairės – infrastruktūros dalys, kurios bus įrengiamos ar atnaujinamos per planuojamą 10 metų laikotarpį;

2) bendroji investicijų programa, dėl kurios jau priimtas sprendimas, ir nauji investicijų rodikliai (apimtys), kurių bus siekiama per planuojamą 10 metų laikotarpį;

3) bendrosios investicijų programos ir naujų investicijų rodiklių (apimčių) planuojami įgyvendinimo terminai;

4) veiksmingos priemonės, skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;

5) skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrįstos prognozės, kuriomis remiantis buvo sudarytas planas, ir jų prielaidos.

3. Rengdamas skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius įvertina prognozes apie elektros energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo tendencijas, atsižvelgdamas į valstybės politikos kryptis, pagrįstas elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais, bei atsižvelgdamas į energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemones arba paskirstytąją gamybą, dėl kurios gali nebelikti poreikio plėtoti, atnaujinti ar modernizuoti elektros energijos skirstomųjų tinklų.

4. Komisija vykdo skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano įgyvendinimo stebėseną. Komisija, nustačiusi skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano neatitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams, teikia skirstomųjų tinklų operatoriui pastabas dėl skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano koregavimo ar keitimo ir nurodo protingą terminą šiems veiksams atlikti. Skirstomųjų tinklų operatorius, savo interneto svetainėje nepaskelbęs skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano šio straipsnio 1 dalyje nustatytais terminais arba paskelbęs planą nesilaikydamas šiame straipsnyje nustatytų reikalavimų ir nepašalinęs nustatytų pažeidimų per Komisijos nurodytą terminą, laikomas pažeidusiu reguliuojamos elektros energijos skirstymo veiklos sąlygas.

5. Tuo atveju, kai skirstomųjų tinklų operatorius neatlieka investicijų, kurios pagal skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą turėjo būti padarytos per praėjusius 3 metus, Komisija gali įpareigoti skirstomųjų tinklų operatorių atlikti atitinkamas investicijas ir (ar) imtis kitų šiame įstatyme ir Energetikos įstatyme nustatytų priemonių siekiant užtikrinti skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano įgyvendinimą.

6. Šio straipsnio nuostatos netaikomos skirstomųjų tinklų operatoriams, aptarnaujantiems mažiau kaip 100 000 vartotojų.“

13 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„40 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą skirstomaisiais tinklais garantijos

Vartotojai, kurių įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos tiekimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas bei už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, ir vartotojas, pažeidęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi sudarytą sutartį, privalo skirstomųjų tinklų operatoriaus reikalavimu pateikti visų savo prievolių tinkamo įvykdymo užtikrinimą.“

14 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Balansavimo energijos tiekėjai prekiauja balansavimo elektros energija su perdavimo sistemos operatoriumi. Balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų su balansavimo elektros tiekėjais, standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Komisija, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.“

15 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 43 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Nuo 2013 m. sausio 1 d. visuomeninis tiekėjas privalo sudaryti sutartis ir tiekti elektros energiją visuomenine elektros energijos kaina visiems jam išduotoje licencijoje nustatytoje teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, kurie nepasirinko nepriklausomo tiekėjo, taip pat pažeidžiamiems vartotojams.“

16 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) garantinis elektros energijos tiekimas vartotojui užtikrinamas, jei vartotojas per 2 savaites nuo nepriklausomo tiekėjo pranešimo apie nutraukiamą veiklą gavimo dienos nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo ar paaiškėja šio straipsnio 3 dalyje nurodytos aplinkybės – tokiais atvejais vartotojų su nepriklausomu tiekėju sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis laikoma

nutraukta. Vartotojas, sudaręs naują elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos apie tai raštu pranešti garantinio tiekimo funkciją atliekančiam asmeniui, kuris per 2 savaites nuo tokio pranešimo gavimo dienos nutraukia garantinį elektros energijos tiekimą. Garantinio elektros energijos tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, visuomeninis tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui. Apie garantinio tiekimo nutraukimą visuomeninis tiekėjas įspėja vartotoją ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki nutraukimo dienos;“.

2. Papildyti 44 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas 2 savaičių nepriklausomo tiekėjo pranešimo terminas netaikomas ir garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bet kurios iš šių aplinkybių atsiradimo:

1) vartotojo pasirinktam nepriklausomam tiekėjui pažeidus reguliuojamos veiklos sąlygas Komisija sustabdo ar panaikina elektros energijos tiekimo veiklos leidimą;

2) balansavimo energijos tiekėjui ar perdavimo sistemos operatoriui nutraukus balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, ir nesant balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutarties su kitu balansavimo tiekėju;

3) nepriklausomam tiekėjui yra iškelta bankroto byla arba kreditorių susirinkime priimtas nutarimas vykdyti bankroto procedūras ne teismo tvarka;

4) kitais, tiesiogiai nuo nepriklausomo tiekėjo veiksmų nepriklausančiais, atvejais, dėl kurių nepriklausomas tiekėjas nebegali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją vartotojams (*force majeure*).“

3. Papildyti 44 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Nepriklausomas tiekėjas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių atsiradimo dienos, savo vartotojams ir atitinkamam visuomeniniam tiekėjui pranešti apie garantinio elektros energijos tiekimo pradžią ir pagrindą, o vartotojams – ir apie visuomeninį tiekėją, vykdysiantį garantinį elektros energijos tiekimą, bei jo kontaktinius duomenis. Vartotojai, kurių sunaudotą elektros energiją apskaitančių prietaisų rodmenys nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo garantinio elektros energijos tiekimo pradžios, jei apie tai jie buvo tinkamai informuoti, privalo užfiksuoti faktinius elektros energijos apskaitos prietaiso rodmenis ir juos pranešti skirstomųjų tinklų operatoriui. Nepriklausomiems tiekėjams ar vartotojams neįvykdžius ar tinkamai neįvykdžius šioje straipsnio dalyje nustatytų pareigų, garantinio elektros energijos tiekimo metu tiekiamos elektros energijos kiekis nustatomas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.“

4. Buvusią 44 straipsnio 3 dalį laikyti 5 dalimi.

17 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 49 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) Vyriausybė ar jos įgaliota institucija imasi priemonių elektros energijos trūkumo klausimams spręsti, rengia su tuo susijusius nacionalinius energetikos veiksmų planus;“

2. Pripažinti netekusiu galios 49 straipsnio 2 dalies 6 punktą.

18 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 51 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) susipažinti su elektros energijos suvartojimo duomenimis, įskaitant suvartotos elektros energijos kiekį, taip pat, sudarę aiškų susitarimą, nemokamai leisti bet kuriam tiekėjui naudotis savo skaitiklių duomenimis, kuriuos nemokamai turi teisę gauti pats vartotojas;“.

2. Pakeisti 51 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Tiekėjai ir elektros tinklų operatoriai sudaro tinkamas ir pakankamas sąlygas vartotojų prieigai prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusias paslaugas. Tinkamomis ir pakankamomis priemonėmis laikoma sąskaitos pateikimas vartotojui arba elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės. Vartotojui pageidaujant gauti popierines sąskaitas tiekėjai ir tinklų operatoriai turi teisę vartotojui taikyti tokios sąskaitos pateikimo mokestį, kurį iš anksto nusistato tiekėjas ar elektros tinklų operatorius atsižvelgdamas į popierinės sąskaitos pateikimo sąnaudas. Vartotojo prašymu, suteikdami elektroninę prieigą ar raštu, tiekėjai ir (ar) tinklų operatoriai pateikia:

1) esamas faktines elektros energijos ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusių paslaugų kainas ir faktinį energijos suvartojimą bent kartą per kalendorinius metus;

2) vartotojo einamuoju metu suvartojamo elektros energijos kiekio ir elektros energijos, suvartotos per tą patį praėjusių metų laikotarpį, palyginimą;

3) kai tai įmanoma, palyginimą su vidutinio tos pačios grupės vartotojo elektros energijos suvartojimu.“

3. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. Elektros tinklų operatoriai elektros energijos valandinius suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį kartu su sąskaita už šiuo laikotarpiu suteiktas paslaugas elektroniniu būdu pateikia vartotojams, kurių objektuose vartojamą elektros energiją apskaitantys prietaisai yra prijungti prie automatinės duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemų. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę

naudotis automatinėse duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.“

4. Buvusias 51 straipsnio 5-10 dalis laikyti atitinkamai 6-11 dalimis.

19 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 52 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. Papildomos pažeidžiamų vartotojų garantijos:

1) pažeidžiamiems vartotojams negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, nesumoka ar iš dalies sumoka už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų įsiskolinimas skirstomųjų tinklų operatoriui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 3 bazinės socialinės išmokos, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus;

2) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai vidutinė paros oro temperatūra yra žemesnė nei minus 15 °C ar aukštesnė nei plus 30 °C, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną po šiame papunktyje nustatytų aplinkybių pasibaigimo, jeigu pažeidžiamas vartotojas apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių ir kitų šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;

3) pažeidžiami vartotojai turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) teikiama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su skirstomųjų tinklų operatoriumi ar tiekėju;

4) pažeidžiamiems vartotojams vykdant elektros įrenginių prijungimą prie skirstomųjų tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradedama teikti, kai pažeidžiamas vartotojas sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytų darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka;

5) pažeidžiamiesiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiaai nėra skaičiuojami;

6) pažeidžiamam vartotojui pageidaujant gauti popierinį apmokėjimo dokumentą, skirstomųjų tinklų operatorius ar tiekėjas negali reikalauti kompensuoti popierinio apmokėjimo dokumento pateikimo vartotojui išlaidų.“

2. Buvusias 52 straipsnio 2 ir 3 dalis laikyti atitinkamai 3 ir 4 dalimis.

20 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 58 straipsnį 5 dalimi:

„5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis bei vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams, principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybą vykdo visuomeninis tiekėjas ir (ar) Energetikos ministerijos Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje, be kita ko, reglamentuojama tokios įmonės pakeitimo procedūra, paskirta įmonė. Nupirkta elektros energija gali būti tiekiamą ir visuomeninio tiekėjo ar paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtoji įmonė turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykde ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

2) įmonė privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;

3) įmonė privalo užtikrinti nupirkto elektros energijos pardavimą Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros pardavimą savo vartotojams;

4) įmonė privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;

5) įmonė įsipareigoja sudaryti elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir informacijos mainų sutartį su perdavimo sistemos ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, balansavimą;

6) įmonė įsipareigoja vykdyti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamasi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo ir kitų teisės aktų reikalavimų.“

2. Papildyti 58 straipsnį 6 dalimi:

„6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Prekybos elektros energija taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį nei 2 mėnesių terminą pašalinti veiklos trūkumus. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą. Ankstesnioji paskirtoji įmonė vykdo funkcijas iki kol bus paskirta nauja įmonė.“

21 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 67 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Komisija, tvirtindama vartotojų ir gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių apskaičiavimo metodiką, nustatydama įkainius ir juos diferencijuodama, taip pat derindama operatorių parengtą prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo įkainių apskaičiavimo metodiką ir elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką, vadovaujasi šiais bendraisiais kriterijais:

- 1) tinklų naudotojų nediskriminavimo;
- 2) protingumo, teisingumo, sąžiningumo, objektyvumo ir sąnaudų pagrįstumo;
- 3) elektros energijos vartojimo efektyvumo;
- 4) tinklų naudotojų ūkinės veiklos aplinkybių įvertinimo;
- 5) tinklų naudotojų įrenginių prijungimo poreikio įvertinimo;
- 6) atokių ir menkai apgyvendintų regionų elektrifikavimo;
- 7) elektros tinklų plėtros sąnaudų įvertinimo;
- 8) išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros;

9) galimybės panaudoti elektros įmonių objektus kitų tinklų naudotojų įrenginiams prijungti įvertinimo;

10) teisės aktų nustatytų lengvatų ir (ar) skatinimo priemonių, taikomų gamintojų įrenginių prijungimui, įvertinimo.“

2. Pakeisti 67 straipsnio 6 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) buitiniai vartotojai, įskaitant ir pažeidžiamus vartotojus, apmoka 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Komisijos patvirtintą įkainį;“.

3. Papildyti 67 straipsnį 12 dalimi:

„12. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir ją sudarančių atskirų sudedamųjų dalių kainas pagal Vyriausybės nustatytą galutinį viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą nustato Komisija.“

22 straipsnis. 70 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 70 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Asmenys, gaunantys elektros energiją tiesiogine linija, turi apmokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Perdavimo sistemos operatorius šiems asmenims galios ir energijos rezervavimo funkcijos neatlieka. Asmenų, gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, mokamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą nustato Komisija.“

23 straipsnis. 71 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 71 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros energijos persiuntimas vartotojams gali būti laikinai nutrauktas nesant vartotojų kaltės tik siekiant apsaugoti visuomenės interesus, tarp jų Energetikos įstatyme nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, arba atliekant naujų vartotojų prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus. Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus ir su tuo tiesiogiai susijusių pagrįstų nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką nustato energetikos ministras.“

2. Pakeisti 71 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Elektros tinklų priežiūros darbams atlikti elektros tinklų operatoriai gali iš dalies arba visiškai atjungti vartotojo įrenginius reikiamam laikotarpiui tik pagal iš anksto nustatytą grafiką ir ne vėliau kaip prieš 7 dienas pranešęs vartotojams.“

3. Papildyti 71 straipsnį 4 dalimi:

„4. Apskaičiuojant ir atlyginant su laikinu elektros energijos persiuntimo nutraukimu, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, susijusius nuostolius vadovaujamosi šiomis nuostatomis:

1) tinklų operatorius vartotojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai elektros energijos persiuntimas nutraukiamas arba apribojamas Valstybinei energetikos inspekcijai nustačius tokius vartotojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui, taip pat tais atvejais, kai tai būtina siekiant išvengti ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ekstremaliai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui, susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui, bei tuomet, kai elektros energijos persiuntimo nutraukimas arba apribojimas yra būtinas atliekant elektros tinklų priežiūros darbus, taip pat vykdant naujų elektros energijos vartotojų ir (ar) gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų darbus;

2) elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikas, nepersiųstos (nepatiktos) elektros energijos kiekis ir priežastys nustatomos pagal tinklų operatoriaus bei vartotojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis. Nepersiųstos (nepatiktos) elektros energijos kiekis, nekokybiškai pagamintos arba sugadintos produkcijos kiekis, sugadintos įrangos vertė nustatomi pagal tinklų operatoriaus arba vartotojo pateiktus įrodančius dokumentus. Jeigu nuostolių dydžių pagal turimą informaciją tiksliai nustatyti negalima, tai jų vertė nustatoma šalių susitarimu. Šalims nesusitarus, nuostolių dydį nustato teismas;

3) prašymą dėl nuostolių atlyginimo vartotojas turi teisę pateikti tinklų operatoriui ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo nuostolių atsiradimo dienos. Tinklų operatorius privalo vartotojo prašymą išnagrinėti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos;

4) tinklų operatoriai vartotojams nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo jų vertės ir vartotojo prašymo pagrįstumo nustatymo dienos, jei vartotojas ir tinklų operatorius nesusitaria kitaip. Tinklų operatoriai vartotojų prašymus vertina vadovaudamiesi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimais.“

24 straipsnis. 72 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 72 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius gali nutraukti elektros energijos persiuntimą ir tiems vartotojams, kurie gavę rašytinį įspėjimą neapmokėjo sąskaitų už suvartotą elektros energiją arba jos persiuntimą ir su tuo susijusias paslaugas bei už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas: buitiniai vartotojai – per 15 dienų, kiti vartotojai – per 10 dienų.“

25 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 74 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„74 straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos elektros energetikos sektoriuje

1. Vyriausybė, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir įvertinusi rinkos dalyvių vykdomą veiklą, jos pobūdį, mastą ir poveikį bendrai valstybės elektros energetikos sistemai, gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, nediskriminuodama šių rinkos dalyvių jų teisių ar įsipareigojimų požiūriu. Kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, gali būti taikomos tik tiek, kiek neprieštarauja šio įstatymo nuostatomis.

2. Siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Vyriausybė gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti šias viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje:

1) elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, šios elektros energijos balansavimas ir jos centralizuota prekyba, vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

2) elektros energijos gamyba termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse, kai šios elektrinės tiekia šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas ir yra sutaupomas toks pirminės energijos kiekis, kad bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą galima laikyti efektyvia;

3) elektros energijos gamyba nustatytoje elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti;

4) elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti;

5) elektros energijos gamybos pajėgumų, strategiškai svarbių elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui ar valstybės energetinei nepriklausomybei užtikrinti, plėtra;

6) strateginių elektros energetikos sektoriaus projektų, susijusių su energetinio saugumo didinimu, įrengiant jungiamąsias linijas su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis ir (ar) sujungiant Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemas su kitų valstybių narių elektros energetikos sistemomis, įgyvendinimas;

7) energetikos objektų darbo saugumo užtikrinimo, Ignalinos atominės elektrinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir joje panaudoto branduolinio kuro tvarkymo veikla;

8) elektros tinklų operatoriaus atliekamas elektros tinklų optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstravimas, užtikrinantys elektros gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius plėtrą.

3. Tvirtindama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtį ateinantiems kalendoriniams metams bei nustatydamą įsipareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas Vyriausybė vadovaujasi ekonominio pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniams vartotojams principais. Energetikos ministerija ne rečiau kaip kartą per 5

metus turi atlikti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų analizę, kuri, *inter alia*, apimtų kiekvienos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos turinio, aplinkybių, kuriomis energetikos veikla priskiriama šioms paslaugoms, vertinimą, taip pat paslaugų, kurios yra būtinos viešiesiems poreikiams užtikrinti, galimų finansavimo šaltinių vertinimą bei optimalios paslaugų apimties nustatymą, siekiant mažiausios finansinės naštos vartotojams.

4. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka renkamos iš asmenų:

1) naudojančių elektros energiją ūkiniams poreikiams tenkinti, kurių elektros energijos gamybos ir (ar) vartojimo įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų;

2) naudojančių savo pasigamintą elektros energiją savo ūkiniams poreikiams tenkinti, kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, už visą savo ir asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją;

3) savo ūkiniams poreikiams tenkinti naudojančių termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigamintą elektros energiją, kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, už jų termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigamintą ir savo bei asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją.

5. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už:

1) gamintojų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius pasigamintą ir ūkinei veiklai vykdyti suvartotą elektros energijos kiekį;

2) elektros energiją, būtiną elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti, o termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse už elektros energiją, būtiną bendram elektros energijos ir šilumos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;

3) elektros energiją, būtiną elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos technologiniam procesui užtikrinti. Šios energijos metinis kiekis negali būti didesnis už tiems kalendoriniams metams Komisijos konkrečiam skirstomųjų tinklų operatoriui apskaičiuojant elektros energijos skirstymo paslaugos kainų viršutinės ribas naudotą procentinį dydį (normatyvinį arba faktinį, jei pastarasis mažesnis);

4) elektros energijos kiekį, kuris elektros energiją gaminančio vartotojo buvo patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas savo reikmėms ir ūkio poreikiams.

6. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos gali būti naudojamos tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytoms viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo sąnaudoms padengti.

7. Rinkos dalyviai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo sąnaudų apskaitą tvarko atskirai nuo visų kitų jų vykdomų veiklų sąnaudų apskaitos, vadovaudamiesi Komisijos patvirtintomis apskaitos atskyrimo taisyklėmis.

8. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriumi skiriama valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojama energetikos įmonė, atitinkanti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia lėšoms administruoti;

2) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti ryšio priemones, kurių reikia pranešimams iš elektros energijos rinkos dalyvių, dalyvaujančių viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, gauti ir jiems siųsti;

3) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio lėšų surinkimo ir išmokėjimo galimiams neatitikimams padengti, įvertinamą pagal jos dvejų paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdydė ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

4) įmonė privalo turėti darbuotojų lėšų administravimo veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, elektros energijos rinkos dalyviams, dalyvaujantiems viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, informuoti ir konsultuoti, skundams dėl vykdomos veiklos sąlygų nagrinėti;

5) įmonė negali būti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančiu asmeniu;

6) įmonė, kurią valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – viena energetikos įmonė ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl administratoriaus valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;

7) įmonės vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Įmonės vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų.

9. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo užtikrinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Esant

numatytiems aplinkybių, kurios įtakoja asmens atitikimą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimams ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip 5 darbo dienas, raštu apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Nustačiusi, kad viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius neatitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo ir kitų jo veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį nei 2 mėnesių terminą pašalinti veiklos trūkumus. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų Energetikos ministerija organizuoja naujo administratoriaus atranką ir paskyrimą. Ankstesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius vykdo funkcijas iki kol bus paskirtas naujas administratorius.

10. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų įrenginių ir jų pagamintos elektros energijos, asmenų savo ūkiniams poreikiams suvartotos ir asmenų, iš gamintojų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams suvartotos elektros kiekio kontrolę atlieka Valstybinė energetikos inspekcija.“

26 straipsnis. 75 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 75 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Elektros energijos persiuntimui skirtos žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijos, oro kabeliai ir požeminių kabelių linijos ir įrenginiai, įskaitant transformatorinėse ir transformatorių pastotėse įrengtus įrenginius, kartu su požeminių kabelių kanalais, linijas laikančiomis atramomis ir kitais priklausiniais, laikomi kilnojamaisiais daiktais, išskyrus elektros tinklų priklausinius, kurie pagal Statybos įstatymą laikytini pastatais.“

2. Pakeisti 75 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriai tiesti naujus perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose

turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą. Elektros tinklų operatoriai, sudarę sutartis su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininkais dėl žemės ar kito nekilnojamojo turto servitutų nustatymo naujiems elektros tinklams įrengti elektros tinklų operatoriams nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmoka vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl servituto nustatymo atlyginti, kurių maksimalus dydis yra apskaičiuojamas pagal Vyriausybės patvirtintą metodiką. Žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams atlyginama sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirto miško rinkos vertė bei nuostoliai, atsiradę dėl galimybės naudoti žemės sklypą, jo dalį ar kitą nekilnojamąjį turtą pagal pagrindinę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo paskirtį praradimo.“

3. Pakeisti 75 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Elektros tinklų operatoriai turi teisę nekliudomi prieiti, privažiuoti ar kitaip patekti prie jiems priklausančių ar jų eksploatuojamų elektros tinklų, esančių kito žemės ar kito nekilnojamojo daikto savininko ar naudotojo teritorijoje, teisės aktų nustatyta tvarka atlikti jų remonto, techninės priežiūros, eksploatavimo, medžių ir krūmų kirtimo (esant žemės savininko sutikimui; dėl iškirto medienos naudojimo sprendžia žemės savininkai), rekonstravimo ar modernizavimo darbus, taip pat įrengti naujus elektros tinklus, neišplečiant esamų apsaugos zonų ribų. Be elektros tinklų operatoriaus rašytinio sutikimo elektros tinklų apsaugos zonose draudžiama statyti, remontuoti, rekonstruoti arba griauti bet kokius statinius, atlikti įvairius kasybos, krovimo, dugno gilinimo, žemės kasimo, sprogdinimo, melioravimo, užtvindymo darbus, mechanizuotai laistyti žemės ūkio kultūras, įrengti gyvulių laikymo aikšteles, vielines užtvaras ir metalines tvoras, sodinti arba kirsti medžius, atlikti kitus teisės aktuose numatytus ribojamus darbus ar veiksmus. Prašymą dėl šių darbų atlikimo elektros tinklų operatoriai turi išnagrinėti ir į juos atsakyti ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos. Jeigu per nurodytą terminą elektros tinklų operatorius neatsako, laikoma, kad jis sutinka.“

4. Pripažinti 75 straipsnio 6 dalį netekusia galios.

27 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

1. Papildyti įstatymo priedą nauju 4 punktu:

„4. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16).“

2. Buvusius įstatymo priedo 4-8 punktus laikyti atitinkamai 5-9 punktais.

28 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 16 ir 25 straipsnius ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 dieną.

2. Vyriausybė, energetikos, žemės ūkio ministrai, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2016 m. spalio 31 dienos priima teisės aktus, būtinus šio įstatymo įgyvendinimui.

3. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 39¹ straipsnio 1 dalyje numatytas planas pirmą kartą turi būti paskelbtas ne vėliau kaip 2016 m. lapkričio 1 dieną.

4. Šiame įstatyme išdėstytos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 75 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl atlyginimo už servitutus, perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriams tiesiant naujus perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengiant kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose, taikomos taip pat ir atlyginant nuostolius dėl servitutų, nustatytų iki šio įstatymo įsigaliojimo, skirtų elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamosiose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti, jeigu šie nuostoliai nebuvo atlyginti iki šio įstatymo įsigaliojimo. Vyriausybė, atsižvelgdama į preliminarų vienkartinį kompensacijų už nuostolius dėl iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatytų servitutų dydį ir nuomonę apie jo įtaką elektros energijos tarifams, kuriuos Vyriausybei po konsultacijų su perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriais pateikia Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, iki 2017 m. gegužės 1 d. nustato tvarką, pagal kurią bus išmokamos kompensacijos šioje straipsnio dalyje nurodytų žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams. Nurodytos vienkartinės kompensacijos pradedamos mokėti 2017 m. gegužės 1 d. ir žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmokamos ne vėliau, kaip per 2 metus nuo prašymo dėl vienkartinės kompensacijos pateikimo perdavimo sistemos ir (arba) skirstomųjų tinklų operatoriams dienos.

Energetikos ministras

Rokas Masiulis
2016-06-07

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė
2016-06-06

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39,
40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR
ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. **Elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminantis vartotojas** (toliau – **gaminantis vartotojas**) – ~~elektros energijos~~ **elektros energijos** ~~buitinis vartotojas, savo, kaip vartotojo, objekte, taip pat biudžetinė įstaiga ar viešoji įstaiga, valdanti valstybės ar savivaldybės nuosavybės ar patikėjimo teise statinius, šiuose statiniuose iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminantis~~ **gaminantis** elektros energiją **iš atsinaujinančių energijos išteklių** savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti ir ~~turintis~~ **turintis** teisę pagamintą, ~~bet~~ **bet** ~~ir~~ savo reikmėms bei ūkio poreikiams nesuvaržotą elektros energiją patiekti į elektros tinklus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip:

„20. **Ilgalaikis planavimas** – elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo pajėgumų plėtros, tiekimo vartotojams patikimumo užtikrinimo ir ~~su tuo susijusių~~ **tam reikalingų** ilgalaikių investicijų planavimas dešimties metų laikotarpiui, siekiant patenkinti elektros energijos poreikį sistemoje.“

3. Papildyti 2 straipsnį nauja 32 dalimi:

„32. **Pažeidžiamas elektros energijos vartotojas** (toliau – **pažeidžiamas vartotojas**) – **buitinis elektros energijos vartotojas, kuris pats ir (ar) su juo bendrai gyvenantys asmenys gauna ir (ar) turi teisę gauti piniginę socialinę paramą pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą ir kuris šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę naudotis pažeidžiamiesiems vartotojams nustatytomis papildomomis garantijomis.**“

4. Buvusias 2 straipsnio 32-55 dalis laikyti atitinkamai 33-56 dalimis.

5. Pakeisti 2 straipsnio 54 dalį ir ją išdėstyti taip:

~~„53~~ **54. Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos** – ~~įmonių teikiamos paslaugos, kurių sąrašą, teikėjų ir teikimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi,~~ **vadovaudamasi** šio įstatymo 74 straipsnyje nustatytais bendraisiais reikalavimais ir, viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje **ir šių paslaugų sąrašu.**“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 3 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) nustatyti aukštą vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos lygį, visų pirma užtikrinant elektros energijos prieinamumą ir pakankamumą, ~~socialiai pažeidžiamų vartotojų ir jų grupių~~ apsaugą, teisės į informaciją įgyvendinimą ir veiksmingas teisių gynimo priemonės;“.

3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 4 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) elektros energijos prieinamumo ir pakankamumo vartotojams už ekonomiškai pagrįstą kainą bei ~~socialiai pažeidžiamų vartotojų grupių~~ teisių ir teisėtų interesų apsaugos;“.

2. Pakeisti 4 straipsnio 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) efektyvių ~~pažangiųjų elektros~~ **išmaniųjų** tinklų ~~technologijų, išmaniųjų energijos apskaitos sistemų~~ ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo elektros energetikos sektoriuje plėtros skatinimo;“.

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 6 straipsnio 1 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) ~~tvirtina~~ **nustato** viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą ir ~~nustato jų~~ **elektros energetikos sektoriuje** teikimo tvarką, **šių paslaugų teikimo apimčių nustatymo tvarką;**“.

2. Pakeisti 6 straipsnio 1 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) **nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarką** skiria viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių;“.

3. Papildyti 6 straipsnio 1 dalį nauju 9 punktu:

„9) **nustato pažeidžiamiems vartotojams taikomų papildomų garantijų įgyvendinimo tvarką;**“.

4. Buvusį 6 straipsnio 1 dalies 9 punktą laikyti 10 punktu.

5. Pakeisti 6 straipsnio 2 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) **vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarka skiria viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių** ~~nustato socialiai pažeidžiamų elektros energijos vartotojų ir jų grupių sąrašą ir (ar)~~

~~tokiems vartotojams ar jų grupėms taikomas papildomas garantijas, susijusias su aprūpinimu elektros energija;“.~~

5 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų ~~sąrašą ir jų~~ teikimo **ir apimčių nustatymo** tvarkos aprašą;“.

6 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 9 straipsnio 3 dalį nauju 21 punktu:

„21) derina pagal Komisijos patvirtintą metodiką tinklų operatorių apskaičiuotus šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų parengimo, elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainius;“.

2. Buvusį 9 straipsnio 3 dalies 21 punktą laikyti 22 punktu.

7 straipsnis. 10 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 10 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) nagrinėja buitinių vartotojų skundus ~~ir ginčus~~ dėl **energetikos įmonių taikomų** elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių ir naujų buitinių vartotojų įrenginių prijungimo sutarčių nesažiningų sąlygų ~~taikymo~~;“.

2. Pakeisti 10 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) nagrinėja buitinių vartotojų skundus ~~ir ginčus~~ dėl elektros energijos tiekėjų nesažiningos komercinės veiklos;“.

8 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. ~~Perdavimo sistemos~~ **Tinklų** operatorius, įvertindamas elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo, kokybės, efektyvumo, vartojimo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, gerindamas naudojimosi sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, derindamas ją su Energetikos ministerija, Komisija ir ~~skirstomųjų~~ **kitais** tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtos planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. ~~Perdavimo sistemos operatorius ir skirstomųjų tinklų~~ **Tinklų** operatoriai privalo bendradarbiauti, siekdami užtikrinti perdavimo ir skirstomųjų tinklų optimalią plėtrą.“

9 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 31 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, pažangiųjų elektros **išmaniųjų** tinklų technologijų ir **išmaniųjų energijos apskaitos sistemų** plėtros kryptis **planus ir reikalavimus** bei ekonomines sąlygas;“.

2. Pakeisti 31 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių **išmaniųjų energijos apskaitos sistemų sistemų** įrengimą;“.

10 straipsnis. 34 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 34 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„34 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais garantijos

Skirstomųjų tinklų operatoriai ir vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos tiekimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais **ir kitas operatoriaus teikiamas paslaugas, susijusias su elektros persiuntimu**. Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas, skirstomųjų tinklų operatorius ar vartotojas, pažeidę su perdavimo sistemos operatoriumi sudarytą sutartį, privalo perdavimo sistemos operatoriaus reikalavimu užtikrinti visų savo prievolių įvykdymą.“

11 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 39 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į pažangiųjų elektros **išmaniųjų** tinklų technologijų ir **išmaniųjų energijos apskaitos sistemų** plėtros kryptis **planus ir reikalavimus**;“.

2. Pakeisti 39 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas pažangių **išmaniosios energijos** apskaitos sistemų **sistemos** įrengimą;“.

12 straipsnis. Įstatymo papildymas 39¹ straipsniu

Papildyti Įstatymą 39¹ straipsniu:

„39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas

1. Skirstomųjų tinklų operatorius rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, grindžiamą esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa elektros energetikos sistemoje, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planais ir reikalavimais. Planas turi būti atnaujinamas kasmet ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 dienos paskelbiamas skirstomųjų tinklų operatoriaus interneto svetainėje. Prieš paskelbiant 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plane *inter alia* nurodoma:

1) skirstomųjų tinklų įrengimo, atnaujinimo gairės – infrastruktūros dalys, kurios bus įrengiamos ar atnaujinamos per planuojamą 10 metų laikotarpį;

2) bendroji investicijų programa, dėl kurios jau priimtas sprendimas, ir nauji investicijų rodikliai (apimtys), kurių bus siekiama per planuojamą 10 metų laikotarpį;

3) bendrosios investicijų programos ir naujų investicijų rodiklių (apimčių) planuojami įgyvendinimo terminai;

4) veiksmingos priemonės, skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;

5) skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrįstos prognozės, kuriomis remiantis buvo sudarytas planas, ir jų prielaidos.

3. Rengdamas skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius įvertina prognozes apie elektros energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo tendencijas, atsižvelgdamas į valstybės politikos kryptis, pagrįstas elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais.

4. Komisija vykdo skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano įgyvendinimo stebėseną. Komisija, nustačiusi skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano neatitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams, teikia skirstomųjų tinklų operatoriui pastabas dėl skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano koregavimo ar keitimo ir nurodo protingą terminą šiems veiksams atlikti. Skirstomųjų tinklų operatorius, savo interneto svetainėje nepaskelbęs skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano šio straipsnio 1 dalyje nustatytais terminais arba paskelbęs planą nesilaikydamas šiame straipsnyje nustatytų

reikalavimų ir nepašalinęs nustatytų pažeidimų per Komisijos nurodytą terminą, laikomas pažeidusiu reguliuojamos elektros energijos skirstymo veiklos sąlygas.

5. Tuo atveju, kai skirstomųjų tinklų operatorius neatlieka investicijų, kurios pagal skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą turėjo būti padarytos per praėjusius 3 metus, Komisija gali įpareigoti skirstomųjų tinklų operatorių atlikti atitinkamas investicijas ir (ar) imtis kitų šiame įstatyme ir Energetikos įstatyme nustatytų priemonių siekiant užtikrinti skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano įgyvendinimą.

6. Šio straipsnio nuostatos netaikomos skirstomųjų tinklų operatoriams, aptarnaujantiems mažiau kaip 100 000 vartotojų.“

13 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 40 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„40 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą skirstomaisiais tinklais garantijos

Vartotojai, kurių įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos tiekimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, **taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.** Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas **bei už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas,** ir vartotojas, pažeidęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi sudarytą sutartį, privalo skirstomųjų tinklų operatoriaus reikalavimu pateikti visų savo prievolių tinkamo įvykdymo užtikrinimą.“

14 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 41 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Balansavimo energijos tiekėjai prekiauja balansavimo elektros energija su perdavimo sistemos operatoriumi. **Balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų su balansavimo elektros tiekėjais, standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Komisija, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.**“

15 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 43 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Nuo 2013 m. sausio 1 d. visuomeninis tiekėjas privalo sudaryti sutartis ir tiekti elektros energiją visuomenine elektros energijos kaina visiems jam išduotoje licencijoje nustatytoje teritorijoje

esantiems buitiniams vartotojams, kurie nepasirinko nepriklausomo elektros energijos tiekėjo, taip pat socialiai pažeidžiamiems vartotojams ar jų grupėms. Socialiai pažeidžiamais vartotojais gali būti pripažįstami asmenys, kuriems Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka taikomas socialinis aprūpinimas ir (ar) teikiamos socialinės paslaugos. Socialiai pažeidžiamų vartotojų ir jų grupių sąrašą ir (ar) tokiems vartotojams ar jų grupėms taikomas papildomas garantijas, susijusias su aprūpinimu elektros energija, nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija **pažeidžiamiems vartotojams.**“

16 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 44 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) garantinis elektros energijos tiekimas vartotojui užtikrinamas ~~ne ilgiau kaip 6 mėnesius, jeigu, visuomeniniam tiekėjui pradėjus teikti garantinio elektros energijos tiekimo paslaugą, ne vėliau kaip, jei vartotojas per 3 2 savaites nuo visuomeninio nepriklausomo tiekėjo rašytinio pranešimo apie teikiamą paslaugą~~ **nutraukiamą veiklą** gavimo dienos vartotojas sudaro sutartį **nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo ar paaikškėja šio straipsnio 3 dalyje nurodytos aplinkybės – tokiais atvejais vartotojų su visuomeniniu nepriklausomu tiekėju sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis laikoma nutraukta. Vartotojas, sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos apie tai raštu pranešti garantinio tiekimo funkciją atliekančiam asmeniui, kuris per 2 savaites nuo tokio pranešimo gavimo dienos nutraukia garantinį elektros energijos tiekimą. Garantinio elektros energijos tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas sutarties nesudaro nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, visuomeninis tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui ar jo objektams. Apie garantinio tiekimo nutraukimą visuomeninis tiekėjas įspėja vartotoją ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki nutraukimo dienos;**“.

2. Papildyti 44 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas 2 savaitių nepriklausomo tiekėjo pranešimo terminas netaikomas ir garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bet kurios iš šių aplinkybių atsiradimo:

1) vartotojo pasirinktam nepriklausomam tiekėjui pažeidus reguliuojamos veiklos sąlygas Komisija sustabdo ar panaikina elektros energijos tiekimo veiklos leidimą;

2) balansavimo energijos tiekėjui ar perdavimo sistemos operatoriui nutraukus balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, ir nesant balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutarties su kitu balansavimo tiekėju;

3) nepriklausomam tiekėjui yra iškelta bankroto byla arba kreditorių susirinkime priimtas nutarimas vykdyti bankroto procedūras ne teismo tvarka;

4) kitais, tiesiogiai nuo nepriklausomo tiekėjo veiksmų nepriklausančiais, atvejais, dėl kurių nepriklausomas tiekėjas nebegali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją vartotojams (*force majeure*).“

3. Papildyti 44 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Nepriklausomas tiekėjas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių atsiradimo dienos, savo vartotojams ir atitinkamam visuomeniniam tiekėjui pranešti apie garantinio elektros energijos tiekimo pradžią ir pagrindą, o vartotojams – ir apie visuomeninį tiekėją, vykdysiantį garantinį elektros energijos tiekimą, bei jo kontaktinius duomenis. Vartotojai, kurių sunaudotą elektros energiją apskaitančių prietaisų rodmenys nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo garantinio elektros energijos tiekimo pradžios, jei apie tai jie buvo tinkamai informuoti, privalo užfiksuoti faktinius elektros energijos apskaitos prietaiso rodmenis ir juos pranešti skirstomųjų tinklų operatoriui. Nepriklausomiems tiekėjams ar vartotojams neįvykdžius ar tinkamai neįvykdžius šioje straipsnio dalyje nustatytų pareigų, garantinio elektros energijos tiekimo metu tiekiamos elektros energijos kiekis nustatomas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.“

4. Buvusią 44 straipsnio 3 dalį laikyti 5 dalimi.

17 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 49 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip:

„5) socialiai pažeidžiamiems vartotojams ir jų grupėms, kurių sąrašą nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, užtikrinamas visuomeninis **imasi priemonių** elektros energijos tiekimas neribotą laikotarpį **trūkumo klausimams spręsti, rengia su tuo susijusius nacionalinius energetikos veiksmų planus;**“

2. Pripažinti netekusiu galios 49 straipsnio 2 dalies 6 punktą.

~~6) Vyriausybė ar jos įgaliota institucija imasi tinkamų priemonių elektros energijos trūkumo klausimams spręsti, rengia su tuo susijusius nacionalinius energetikos veiksmų planus, įstatymų nustatyta tvarka teikia socialinės apsaugos sistemos lengvatas, skirtas užtikrinti reikiamą elektros energijos tiekimą socialiai pažeidžiamiems vartotojams ir jų grupėms bei paramą siekiant didinti elektros energijos vartojimo efektyvumą.~~

18 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 51 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) susipažinti su elektros energijos suvartojimo duomenimis, įskaitant suvartotos elektros energijos kiekį, taip pat, sudarę aiškų susitarimą, nemokamai leisti bet kuriam tiekėjui naudotis savo skaitiklių duomenimis, **kuriuos nemokamai turi teisę gauti pats vartotojas;**“.

2. Pakeisti 51 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Tiekėjai **ir elektros tinklų operatoriai** sudaro tinkamas ir pakankamas sąlygas vartotojų prieigai prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją **ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusias paslaugas**. Tinkamomis ir pakankamomis prieigos priemonėmis laikoma sąskaitos pateikimas vartotojui arba elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės. **Vartotojui pageidaujant gauti popierines sąskaitas tiekėjai ir tinklų operatoriai turi teisę vartotojui taikyti tokios sąskaitos pateikimo mokestį, kurį iš anksto nusistato tiekėjas ar elektros tinklų operatorius atsižvelgdamas į popierinės sąskaitos pateikimo sąnaudas.** Vartotojo prašymu ~~ir vartotojui priimtina forma,~~ suteikdami elektroninę prieigą ar raštu, tiekėjai **ir (ar) tinklų operatoriai** pateikia:

1) esamas faktines elektros energijos **ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusių paslaugų** kainas ir faktinį energijos suvartojimą bent kartą per kalendorinius metus;

2) vartotojo einamuoju metu suvartojamo elektros energijos kiekio ir elektros energijos, suvartotos per tą patį praėjusių metų laikotarpį, palyginimą;

3) kai tai įmanoma, palyginimą su vidutinio tos pačios grupės vartotojo elektros energijos suvartojimu.“

3. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:

„5. **Elektros tinklų operatoriai elektros energijos valandinius suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį kartu su sąskaita už šiuo laikotarpiu suteiktas paslaugas elektroniniu būdu pateikia vartotojams, kurių objektuose vartojamą elektros energiją apskaitantys prietaisai yra prijungti prie automatinės duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemų. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis automatinėse duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.**“

4. Buvusias 51 straipsnio 5-10 dalis laikyti atitinkamai 6-11 dalimis.

19 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 52 straipsnį nauja 2 dalimi:

„2. **Papildomos pažeidžiamų vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės:**

1) pažeidžiamiems vartotojams negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, nesumoka ar iš dalies sumoka už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų išiskolinimas skirstomųjų tinklų operatoriui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 3 bazinės socialinės išmokos, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus;

2) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai vidutinė paros oro temperatūra yra žemesnė nei minus 15 °C ar aukštesnė nei plus 30 °C, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną po šiame papunktyje nustatytų aplinkybių pasibaigimo, jeigu pažeidžiamas vartotojas apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių ir kitų šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;

3) pažeidžiami vartotojai turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) teikiama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su skirstomųjų tinklų operatoriumi ar tiekėju;

4) pažeidžiamiems vartotojams vykdant elektros įrenginių prijungimą prie skirstomųjų tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradedama teikti, kai pažeidžiamas vartotojas sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytų darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka;

5) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiai nėra skaičiuojami;

6) pažeidžiamam vartotojui pageidaujant gauti popierinį apmokėjimo dokumentą, skirstomųjų tinklų operatorius ar tiekėjas negali reikalauti kompensuoti popierinio apmokėjimo dokumento pateikimo vartotojui išlaidų.“

2. Buvusias 52 straipsnio 2 ir 3 dalis laikyti atitinkamai 3 ir 4 dalimis.

20 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 58 straipsnį 5 dalimi:

„5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis bei vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams, principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybą vykdo visuomeninis tiekėjas ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje, be kita ko, reglamentuojama tokios įmonės pakeitimo procedūra, paskirta įmonė. Nupirkta elektros energija gali būti tiekama ir visuomeninio tiekėjo ar paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtoji įmonė turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykde ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

2) įmonė privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;

3) įmonė privalo užtikrinti nupirktos elektros energijos pardavimą Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros pardavimą savo vartotojams;

4) įmonė privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;

5) įmonė įsipareigoja sudaryti elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir informacijos mainų sutartį su perdavimo sistemos ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, balansavimą;

6) įmonė įsipareigoja vykdyti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamasi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, viešuosius interesus

atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo ir kitų teisės aktų reikalavimų. Ankstesnioji paskirtoji įmonė vykdo funkcijas iki kol bus paskirta nauja įmonė.“

2. Papildyti 58 straipsnį 6 dalimi:

„6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Prekybos elektros energija taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį nei 2 mėnesių terminą pašalinti veiklos trūkumus. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą.“

21 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 67 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Vartotojų Komisija, tvirtindama vartotojų ir gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių apskaičiavimo metodiką tvirtina, **nustatydama** įkainius nustato ir juos diferencijuoja Komisija, vadovaudamasi **diferencijuodama**, taip pat derindama operatorių parengtą prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo įkainių apskaičiavimo metodiką ir elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką, vadovaujasi šiais bendraisiais kriterijais:

- 1) tinklų naudotojų nediskriminavimo;
- 2) protingumo, teisingumo, sąžiningumo, objektyvumo ir sąnaudų pagrįstumo;
- 3) elektros energijos vartojimo efektyvumo;
- 4) tinklų naudotojų ūkinės veiklos aplinkybių įvertinimo;
- 5) tinklų naudotojų įrenginių prijungimo poreikio įvertinimo;
- 6) atokių ir menkai apgyvendintų regionų elektrifikavimo;
- 7) elektros tinklų plėtros sąnaudų įvertinimo;
- 8) pažangiųjų elektros **išmaniųjų** tinklų ir (ar) ~~elektros energijos gamybos technologijų išmaniųjų energijos apskaitos sistemų~~ plėtros;
- 9) galimybės panaudoti elektros įmonių objektus kitų tinklų naudotojų įrenginiams prijungti įvertinimo;
- 10) teisės aktų nustatytų lengvatų ir (ar) skatinimo priemonių, taikomų gamintojų įrenginių prijungimui, įvertinimo.“

2. Pakeisti 67 straipsnio 6 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) buitiniai vartotojai, taip pat kiti vartotojai, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintame sąraše nurodyti kaip socialiai pažeidžiami vartotojai, **įskaitant ir pažeidžiamus vartotojus**, apmoka 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Komisijos patvirtintą įkainį;“.

3. Papildyti 67 straipsnį 12 dalimi:

„**12. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir ją sudarančių atskirų sudedamųjų dalių kainas pagal šiame įstatyme nustatytą galutinį viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą nustato Komisija.**“

22 straipsnis. 70 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 70 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Asmenys, gaunantys elektros energiją tiesiogine linija, turi apmokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Perdavimo sistemos operatorius šiems vartotojams **asmenims** galios ir energijos rezervavimo funkcijos neatlieka. Vartotojų **Asmenų**, gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, mokamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą nustato Komisija.“

23 straipsnis. 71 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 71 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros energijos persiuntimas vartotojams gali būti laikinai nutrauktas nesant vartotojų kaltės tik siekiant apsaugoti visuomenės interesus, tarp jų Energetikos įstatyme nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, arba atliekant naujų vartotojų prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus. **Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus ir su tuo tiesiogiai susijusių pagrįstų nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką nustato energetikos ministras.**“

2. Pakeisti 71 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Elektros tinklų priežiūros darbams atlikti ~~perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius~~ **elektros tinklų operatoriai** gali iš dalies arba visiškai atjungti vartotojo įrenginius reikiamam laikotarpiui tik pagal iš anksto nustatytą grafiką ir ne vėliau kaip prieš 10 7 dienas ~~pranešęs~~ **pranešę** vartotojams. ~~Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus sąlygas ir su tuo susijusių nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką nustato Energetikos ministerijos patvirtintos taisyklės.~~“

3. Papildyti 71 straipsnį 4 dalimi:

„4. Apskaičiuojant ir atlyginant su laikinu elektros energijos persiuntimo nutraukimu, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, susijusius nuostolius vadovaujamasi šiomis nuostatomis:

1) tinklų operatorius vartotojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai elektros energijos persiuntimas nutraukiamas arba apribojamas Valstybinei energetikos inspekcijai nustačius tokius vartotojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui, taip pat tais atvejais, kai tai būtina siekiant išvengti ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ekstremaliai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui, susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui, bei tuomet, kai elektros energijos persiuntimo nutraukimas arba apribojimas yra būtinas atliekant elektros tinklų priežiūros darbus, taip pat vykdant naujų elektros energijos vartotojų ir (ar) gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų darbus;

2) elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikas, nepersiųstos (nepatiktos) elektros energijos kiekis ir priežastys nustatomos pagal tinklų operatoriaus bei vartotojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis. Nepersiųstos (nepatiktos) elektros energijos kiekis, nekokybiškai pagamintos arba sugadintos produkcijos kiekis, sugadintos įrangos vertė nustatomi pagal tinklų operatoriaus arba vartotojo pateiktus įrodančius dokumentus. Jeigu nuostolių dydžių pagal turimą informaciją tiksliai nustatyti negalima, tai jų vertė nustatoma šalių susitarimu. Šalims nesusitarus, nuostolių dydį nustato teismas;

3) prašymą dėl nuostolių atlyginimo vartotojas turi teisę pateikti tinklų operatoriui ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo nuostolių atsiradimo dienos. Tinklų operatorius privalo vartotojo prašymą išnagrinėti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos;

4) tinklų operatoriai vartotojams nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo jų vertės ir vartotojo prašymo pagrįstumo nustatymo dienos, jei vartotojas ir tinklų operatorius nesusitaria kitaip. Tinklų operatoriai vartotojų prašymus vertina vadovaudamiesi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimais.“

24 straipsnis. 72 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 72 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius gali nutraukti elektros energijos persiuntimą ir tiems vartotojams, kurie gavę rašytinį įspėjimą neapmokėjo sąskaitų už suvartotą elektros energiją arba jos persiuntimą ir su tuo susijusias paslaugas **bei už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas**: buitiniai vartotojai – per 15 dienų, kiti vartotojai – per 10 dienų.“

25 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 74 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„74 straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimas **atitinkančios paslaugos** elektros energetikos sektoriuje

1. Vyriausybė, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir įvertinusi rinkos dalyvių vykdomą veiklą, jos pobūdį, mastą ir poveikį bendrai valstybės elektros energetikos sistemai, gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, nediskriminuodama šių rinkos dalyvių jų teisių ar įsipareigojimų požiūriu. Kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, gali būti taikomos tik tiek, kiek neprieštarauja šio įstatymo nuostatomis.

~~2. Vyriausybė, išimtinai vadovaudamasi šio straipsnio 1 dalies nuostatomis, patvirtina viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašą ir nustato šių paslaugų teikimo tvarką.~~

~~3. Vyriausybė skiria viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių, vadovaudamasi Vyriausybės nustatyta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarka.~~

~~4. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir įvertinusi rinkos dalyvių vykdomą veiklą, jos pobūdį, mastą ir poveikį bendrai valstybės elektros energetikos sistemai, gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti šio straipsnio 2 dalyje nustatytas viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, nediskriminuodama šių rinkos dalyvių jų teisių ar įsipareigojimų požiūriu.~~

~~5. Tvirtinant viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašą ir nustatant įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, turi būti vadovaujama ekonominio pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniais vartotojams kriterijais.~~

4. 2. Siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Vyriausybė, vadovaudamasi šio ir kitų energetikos sektorių veiklos teisinius pagrindus reglamentuojančių įstatymų nuostatomis, gali nustatyti, kad **įpareigoti rinkos dalyvius teikti šias** viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms **atitinkančias paslaugas** elektros energetikos sektoriuje priskiriama:

1) elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, šios **elektros energijos balansavimas ir jos centralizuota prekyba**, vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

2) elektros energijos gamyba termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse, kai šios elektrinės tiekia šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas ir yra sutaupomas toks pirminės energijos kiekis, kad bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą galima laikyti efektyvia;

3) elektros energijos gamyba nustatytoje elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti;

4) elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti;

5) elektros energijos gamybos pajėgumų, strategiškai svarbių elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui ar valstybės energetinei nepriklausomybei užtikrinti, plėtra;

6) strateginių elektros energetikos sektoriaus projektų, susijusių su energetinio saugumo didinimu, įrengiant jungiamąsias linijas su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis ir (ar) sujungiant Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemas su kitų valstybių narių elektros energetikos sistemomis, įgyvendinimas;

7) energetikos objektų darbo saugumo užtikrinimo, **Ignalinos atominės elektrinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir joje panaudoto branduolinio kuro tvarkymo veikla;**

8) elektros tinklų operatoriaus atliekamas elektros tinklų optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstravimas, užtikrinantys elektros gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius plėtrą.

3. Tvirtindama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtis ateinantiems kalendoriniams metams bei nustatydamą įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas Vyriausybė vadovaujasi ekonominio pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniams vartotojams principais. Energetikos ministerija ne rečiau kaip kartą per 5 metus turi atlikti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų analizę, kuri, *inter alia*, apimtų kiekvienos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos turinio, aplinkybių, kuriomis energetikos veikla priskiriama šioms paslaugoms, vertinimą, taip pat paslaugų, kurios yra būtinos viešiesiems poreikiams užtikrinti, galimų finansavimo šaltinių vertinimą bei optimalios paslaugų apimties nustatymą, siekiant mažiausios finansinės naštos vartotojams.

4. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka renkamos iš asmenų:

1) naudojančių elektros energiją ūkiniam poreikiams tenkinti, kurių elektros energijos gamybos ir (ar) vartojimo įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų;

2) naudojančių savo pasigamintą elektros energiją savo ūkiniam poreikiams tenkinti, kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų

elektros tinklų, už visą savo ir asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją;

3) savo ūkiniams poreikiams tenkinti naudojančių termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigaminatą elektros energiją, kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, už jų termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigaminatą ir savo bei asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją.

5. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už:

1) gamintojų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius pasigaminatą ir ūkinei veiklai vykdyti suvartotą elektros energijos kiekį;

2) elektros energiją, būtiną elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti, o termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse už elektros energiją, būtiną bendram elektros energijos ir šilumos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;

3) elektros energiją, būtiną elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos technologiniam procesui užtikrinti. Šios energijos metinis kiekis negali būti didesnis už tiems kalendoriniams metams Komisijos konkrečiam skirstomųjų tinklų operatoriui apskaičiuojant elektros energijos skirstymo paslaugos kainų viršutinės ribas naudotą procentinį dydį (normatyvinį arba faktinį, jei pastarasis mažesnis);

4) elektros energijos kiekį, kuris elektros energiją gaminančio vartotojo buvo patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas savo reikmėms ir ūkio poreikiams.

6. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos gali būti naudojamos tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytoms viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo sąnaudoms padengti.

6. 7. Rinkos dalyviai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo sąnaudų apskaitą tvarko atskirai nuo visų kitų jų vykdomų veiklų sąnaudų apskaitos, vadovaudamiesi Komisijos patvirtintomis apskaitos atskyrimo taisyklėmis.

8. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriumi skiriama valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojama energetikos įmonė, atitinkanti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia lėšoms administruoti;

2) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti ryšio priemonės, kurių reikia pranešimams iš elektros energijos rinkos dalyvių, dalyvaujančių viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, gauti ir jiems siųsti;

3) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio lėšų surinkimo ir išmokėjimo galimiams neatitikimams padengti, įvertinamą pagal jos dvejų paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdydė ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

4) įmonė privalo turėti darbuotojų lėšų administravimo veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, elektros energijos rinkos dalyviams, dalyvaujantiems viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, informuoti ir konsultuoti, skundams dėl vykdomos veiklos sąlygų nagrinėti;

5) įmonė negali būti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančiu asmeniu;

6) įmonė, kurią valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – viena energetikos įmonė ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl administratoriaus valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;

7) įmonės vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Įmonės vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytą nepriekaištingos reputacijos kriterijų.

9. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo užtikrinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Esant numatytiems aplinkybių, kurios įtakoja asmens atitikimą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimams ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip 5 darbo dienas, raštu apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Nustačiusi, kad viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius neatitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo ir kitų jo veiklą

reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį nei 2 mėnesių terminą pašalinti veiklos trūkumus. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų Energetikos ministerija organizuoja naujo administratoriaus atranką ir paskyrimą. Ankstesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius vykdo funkcijas iki kol bus paskirtas naujas administratorius.

10. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų įrenginių ir jų pagamintos elektros energijos, asmenų savo ūkiniams poreikiams suvartotos ir asmenų, iš gamintojų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams suvartotos elektros kiekio kontrolę atlieka Valstybinė energetikos inspekcija.“

26 straipsnis. 75 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 75 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Elektros energijos persiuntimui skirtos žemės **žemosios** ir vidutinės įtampos elektros oro linijos, oro kabeliai ir požeminių kabelių linijos ir įrenginiai, įskaitant transformatorinėse **ir transformatorių** pastotėse įrengtus įrenginius, kartu su požeminių kabelių kanalais, linijas laikančiomis atramomis ir kitais priklausiniais, laikomi kilnojamaisiais daiktais, **išskyrus elektros tinklų priklausinius, kurie pagal Statybos įstatymą laikytini pastatais.**“

2. Pakeisti 75 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių teisės aktuose nustatytų apsaugos zonų ribose. **Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriai tiesti naujus perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą. Elektros tinklų operatoriai, sudarę sutartis su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininkais dėl žemės ar kito nekilnojamojo turto servitutų nustatymo naujiems elektros tinklams įrengti elektros tinklų operatoriams nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmoka vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl servituto nustatymo atlyginti, kurių maksimalus dydis yra apskaičiuojamas**

pagal Vyriausybės patvirtintą metodiką. Žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams atlyginama sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirsto miško rinkos vertė bei nuostoliai, atsiradę dėl galimybės naudoti žemės sklypą, jo dalį ar kitą nekilnojamąjį turtą pagal pagrindinę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo paskirtį praradimo.“

3. Pakeisti 75 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. ~~Elektros Perdavimo sistemos operatoriai ir skirstomųjų tinklų operatoriai turi teisę~~ nekliudomi prieiti, privažiuoti ar kitaip patekti prie jiems ~~priklausančio~~ **priklausančių** ar jų ~~eksploatuojamo~~ **eksploatuojamų** elektros energetikos objekto **tinklų**, esančio ~~esančių~~ kito žemės ar kito nekilnojamojo daikto savininko ar naudotojo teritorijoje, teisės aktų nustatyta tvarka atlikti jų remonto, techninės priežiūros, eksploatavimo, **medžių ir krūmų kirtimo (esant žemės savininko sutikimui; dėl iškirstos medienos naudojimo sprendžia žemės savininkai)**, rekonstravimo ar modernizavimo darbus, taip pat įrengti naujus elektros tinklus, neišplečiant esamų apsaugos zonų ribų. ~~Be perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų~~ **elektros tinklų** operatoriaus rašytinio sutikimo elektros energetikos objektų **tinklų** apsaugos zonose draudžiama statyti, remontuoti, rekonstruoti arba griauti bet kokius statinius, atlikti įvairius kasybos, krovimo, dugno gilinimo, žemės kasimo, sprogdinimo, melioravimo, užtvindymo darbus, mechanizuotai laistyti žemės ūkio kultūras, įrengti gyvulių laikymo aikštes, vielines užtvaras ir metalines tvoras, sodinti arba kirsti medžius, atlikti kitus teisės aktuose numatytus ribojamus darbus ar veiksmus. Prašymą dėl šių darbų atlikimo **elektros tinklų** operatoriai turi išnagrinėti ir į juos atsakyti ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos. Jeigu per nurodytą terminą **elektros tinklų** operatorius neatsako, laikoma, kad jis sutinka.“

4. Pripažinti 75 straipsnio 6 dalį netekusia galios.

„6. ~~Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriai tiesi naujus perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje turi teisę tik sudarę sutartis su žemės savininku ar gavę savininko sutikimą arba įstatymų nustatyta tvarka nustačius žemės servitutą. Šioje dalyje nustatyti reikalavimai netaikomi tinklų operatoriams atliekant šio straipsnio 3 dalyje nurodytus veiksmus.“~~

27 straipsnis. Įstatymo priedo pakeitimas

1. Papildyti įstatymo priedą nauju 4 punktu:

„4. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL 2009 L 140, p. 16).“

2. Buvusius įstatymo priedo 4-8 punktus laikyti atitinkamai 5-9 punktais.

28 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio įstatymo 16 ir 25 straipsnius ir šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 dieną.

2. Vyriausybė, energetikos, žemės ūkio ministrai, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2016 m. spalio 31 dienos priima teisės aktus, būtinus šio įstatymo įgyvendinimui.

3. Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 39¹ straipsnio 1 dalyje numatytas planas pirmą kartą turi būti paskelbtas ne vėliau kaip 2016 m. lapkričio 1 dieną.

4. Šiame įstatyme išdėstytos Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 75 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl atlyginimo už servitutus, perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriams tiesiant naujus perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengiant kitus elektros įrenginius tinklų operatoriui nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, taikomos taip pat ir atlyginant nuostolius dėl servitutų, nustatytų iki šio įstatymo įsigaliojimo, skirtų elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti, jeigu šie nuostoliai nebuvo atlyginti iki šio įstatymo įsigaliojimo. Vyriausybė, atsižvelgdama į preliminarų vienkartinį kompensacijų už nuostolius dėl iki šio įstatymo įsigaliojimo nustatytų servitutų dydį ir nuomonę apie jo įtaką elektros energijos tarifams, kuriuos Vyriausybei po konsultacijų su perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriais pateikia Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija, iki 2017 m. gegužės 1 d. nustato tvarką, pagal kurią bus išmokamos kompensacijos šioje straipsnio dalyje nurodytų žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams. Nurodytos vienkartinės kompensacijos pradedamos mokėti 2017 m. gegužės 1 d. ir žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmokamos ne vėliau, kaip per 2 metus nuo prašymo dėl vienkartinės kompensacijos pateikimo perdavimo sistemos ir (arba) skirstomųjų tinklų operatoriams dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Energetikos ministras

Rokas Masiulis
Rokas Masiulis
2016-06-07

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė
2016-06-06

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 22 dalimi:

„22. **Išmanusis energijos tinklas** – energijos transportavimo, perdavimo ir (ar) skirstomasis tinklas, kuriame veikia abipusis skaitmeninis tiekėjo ir vartotojo ryšys ir yra įdiegtos išmaniosios energijos apskaitos, stebėjimo ir valdymo sistemos.“

2. Papildyti 2 straipsnį nauja 23 dalimi:

„23. **Išmanioji energijos apskaitos sistema** – elektroninė energijos vartojimo ir gamybos matavimo sistema, kurią naudojant gaunama daugiau informacijos nei naudojant įprastą energijos apskaitos prietaisą ir kuri gali perduoti ir gauti duomenis elektroniniu ryšiu.“

3. Buvusias 2 straipsnio 22-37 dalis laikyti atitinkamai 24-39 dalimis.

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu:

„21) tvirtina išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir nustato reikalavimus šiems tinklams ir sistemoms (planai ir reikalavimai gali būti nustatomi atskirai kiekvienam energetikos sektoriui, jei tai lemia objektyvios priežastys). Įgyvendindama šią funkciją Energetikos ministerija privalo vadovautis veiksmingo ribotų išteklių valdymo ir naudojimo, technologinio neutralumo, funkcinio lygiavertiškumo, proporcingumo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, vartotojų teisių apsaugos, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais;“.

2. Buvusį 6 straipsnio 21 punktą laikyti 22 punktu.

3 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) organizuoja atitikties šio įstatymo 27 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytiems efektyvumo reikalavimams patikrinimą;“.

2. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) tiria energetikos objektų, įrenginių avarijas ir darbo sutrikimus, dalyvauja tiriant nelaimingus atsitikimus darbe ir buityje, susijusius su energijos vartojimu;“.

4 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnio 5 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) paaiškėja, kad fizinis asmuo, turintis leidimą, ar juridinio asmens, turinčio leidimą, vadovas, savininkas ir (ar) juridinio asmens dalyvis – fizinis asmuo, turintis ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų, turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba dėl juridinio asmens, turinčio leidimą, ar dėl šio juridinio asmens dalyvio – juridinio asmens, turinčio ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų, per pastaruosius penkerius metus buvo priimtas ir yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šias nusikalstamas veikas: dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, nusikalstamų susivienijimų organizavimą arba vadovavimą jiems, kyšininkavimą, tarpininko kyšininkavimą, papirkimą, sukčiavimą, kreditinį sukčiavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, neteisėtą vertimąsi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla;“.

5 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Papildyti 25 straipsnį 6 dalimi:

„6. Energetikos įmonių, kurių veiklai yra taikomos valstybės reguliuojamos kainos, dukterinės ar asocijuotos įmonės Komisijos prašymu teikia jai informaciją apie energetikos įmonėms suteiktų paslaugų teikimo ar parduotų prekių tiekimo sąnaudas, pajamas, sutartinius įsipareigojimus ir kainodaras, kurie turi įtakos valstybės reguliuojamoms kainoms, kai energetikos įmonės, kurių veiklai yra taikomos valstybės reguliuojamos kainos, su jų dukterinėmis ar asocijuotomis įmonėmis sudaro vidaus paslaugų teikimo ar prekių pirkimo sandorius arba šios paslaugos ar prekės perkamos iš energetikos įmonės dukterinės ar asocijuotos įmonės, kaip vienintelio teikėjo ar tiekėjo. Komisija, naudodamasi jos teise gauti iš energetikos įmonių dukterinių ar asocijuotų įmonių informaciją, privalo užtikrinti gautos informacijos ar duomenų konfidencialumą, jei juos pateikęs asmuo to prašo, tačiau ši pareiga neapriboja galimybės Komisijai skelbti ar kitaip naudoti apibendrintą ar nuasmenintą informaciją ar duomenis, kai iš pateikiamos informacijos ar duomenų negalima nustatyti konkrečių asmenų.“

6 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos energijos apskaita turi būti tvarkoma energijos matavimo priemonėmis, kurių teisinis metrologinis patvirtinimas yra atliktas Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo nustatyta tvarka.“

7 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 37 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Energetikos įmonės, gavusios vartotojų (fizinių ar juridinių asmenų) prašymą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis išperka arba eksploatuoja vartotojams nuosavybės teise priklausančius ir jų lėšomis iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtus bendrai naudojamus energetikos objektus, skirtus energijai perduoti ir (ar) skirstyti. Energetikos įmonė ir prašymą pateikęs vartotojas tarpusavio sutarimu derina vartotojams nuosavybės teise priklausančių ir jų lėšomis iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtų bendrai naudojamų energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarką ir sąlygas, kiek tai neprieštarauja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytiems reikalavimams. Jeigu energetikos įmonė ir vartotojas nesusitaria dėl energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarkos ir sąlygų, energetikos įmonė ir (ar) vartotojas gali kreiptis į Komisiją dėl šios tvarkos ir sąlygų nustatymo. Komisija, nustatydamą energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarką ir sąlygas, vadovaujasi sąžiningumo, protingumo ir teisingumo reikalavimais bei atitinkamais energetikos srities teisės aktais.“

2. Pakeisti 37 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka parduodami energetikos įmonėms, turinčioms teisę verstis atitinkama energetikos veikla, už kainą, nustatomą pagal energetikos objektų vertę, nustatytą vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais. Parduodamų energetikos objektų vertės nustatymą gali inicijuoti ir energetikos įmonė, jei asmenys, patikėjimo teise valdantys valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, sutinka su tuo. Parduodamų energetikos objektų kaina gali būti mažinama atsižvelgiant į objektų nusidėvėjimą per laikotarpį nuo turto vertinimo atlikimo iki sutarties sudarymo, energetikos įmonės patirtų turto vertinimo sąnaudų sumą ar kitus objektyvius vertę mažinančius veiksnius, vertintus turto vertinimo metu ir pasikeitusius po jo atlikimo. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios energetikos objektai parduodami energetikos įmonei po to, kai asmenys, patikėjimo teise valdantys šiuos objektus, sudaro pirkimo–pardavimo sutartį (toliau – sutartis) su energetikos įmone. Sutartyje turi būti nustatytas atlyginimo už perduodamą energetikos objektą būdas, terminai, energetikos objekto naudojimo tikslas. Sutartis sudaroma tik po to, kai energetikos objektų pardavimui ir sutarties projektui pritaria atitinkamai Vyriausybė arba savivaldybės taryba. Teikiant Vyriausybei ar savivaldybės tarybai sutarties projektą dėl pritarimo,

pagrindžiama būtinybė parduoti energetikos objektą energetikos įmonei ir kartu pateikiama energetikos objekto turto vertinimo ataskaita. Asmenys, patikėjimo teise valdę valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, už šių objektų pardavimą gautas lėšas, atskaitę parduotų objektų vertės nustatymo paslaugas įsigyjant patirtas išlaidas, atitinkamai perveda į valstybės ar savivaldybės biudžetą.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 2, 3, 4, 5 ir 7 straipsniai įsigalioja 2016 m. rugpjūčio 1 dieną.
2. Iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytų straipsnių įsigaliojimo Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir savivaldybių administracijų direktoriai priima teisės aktus, būtinus šio įstatymo įgyvendinimui.
3. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 21 straipsnio 5 dalies 4 punkto reikalavimas asmenims taikomas tik tuomet, kai asmenys patraukiami baudžiamojon atsakomybėn po šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo dienos.
4. Iki šio įstatymo 7 straipsnio įsigaliojimo dienos pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 37 straipsnį pradėtas energetikos objektų išpirkimas baigiamas vadovaujantis iki šio įstatymo 7 straipsnio įsigaliojimo galiojusiomis teisės normomis. Jei energetikos įmonė ir vartotojas ar energetikos objekto savininkas ar valdytojas iki šio įstatymo 7 straipsnio įsigaliojimo dienos nesudarė sandorio dėl energetikos objekto išpirkimo, tai vartotojo ar energetikos objekto savininko ar valdytojo pasirinkimu išpirkimas gali būti toliau vykdomas vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministras

R. Masiulis
Rokas Masiulis
2016-06-07

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė
2016 06 06

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ
PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2016 m.

d. Nr.

Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 2 straipsnį nauja 22 dalimi:

„22. Išmanusis energijos tinklas – energijos transportavimo, perdavimo ir (ar) skirstomasis tinklas, kuriame veikia abipusis skaitmeninis tiekėjo ir vartotojo ryšys ir yra įdiegtos išmaniosios energijos apskaitos, stebėjimo ir valdymo sistemos.“

2. Papildyti 2 straipsnį nauja 23 dalimi:

„23. Išmanioji energijos apskaitos sistema – elektroninė energijos vartojimo ir gamybos matavimo sistema, kurią naudojant gaunama daugiau informacijos nei naudojant įprastą energijos apskaitos prietaisą ir kuri gali perduoti ir gauti duomenis elektroniniu ryšiu.“

3. Buvusias 2 straipsnio 22-37 dalis laikyti atitinkamai 24-39 dalimis.

2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu:

„21) tvirtina išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir nustato reikalavimus šiems tinklams ir sistemoms (planai ir reikalavimai gali būti nustatomi atskirai kiekvienam energetikos sektoriui, jei tai lemia objektyvios priežastys). Įgyvendindama šią funkciją Energetikos ministerija privalo vadovautis veiksmingo ribotų išteklių valdymo ir naudojimo, technologinio neutralumo, funkcinio lygiavertiškumo, proporcingumo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, vartotojų teisių apsaugos, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais;“.

2. Buvusį 6 straipsnio 21 punktą laikyti 22 punktu.

3 straipsnis. 9 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) organizuoja atitikties šio įstatymo 27 straipsnio 5 ir 6 dalyse nustatytiems efektyvumo reikalavimams patikrinimą. ~~Buitiniams vartotojams atitikties patikrinimo paslauga teikiama neatlygintinai;~~“.

2. Pakeisti 9 straipsnio 3 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) tiria energetikos objektų, įrenginių avarijas ir darbo sutrikimus, dalyvauja tiriant nelaimingus atsitikimus darbe, ~~tiria nelaimingus atsitikimus ir~~ buityje, susijusius su energijos vartojimu;“.

4 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 21 straipsnio 5 dalies 4 punktą ir jį išdėstyti taip:

„4) paaiškėja, kad fizinis asmuo, turintis leidimą, ar juridinio asmens, turinčio leidimą, vadovas, savininkas ir (ar) juridinio asmens dalyvis – fizinis asmuo, turintis ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų, turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą arba dėl juridinio asmens, turinčio leidimą, ar dėl šio juridinio asmens dalyvio – juridinio asmens, turinčio ne mažiau kaip 10 procentų akcijų, pajų, dalininkų įnašų, per pastaruosius penkerius metus buvo priimtas ir yra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už šias nusikalstamas veikas: dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, nusikalstamų susivienijimų organizavimą arba vadovavimą jiems, kyšininkavimą, tarpininko kyšininkavimą, papirkimą, sukčiavimą, kreditinį sukčiavimą, nusikalstamu būdu įgytų pinigų ar turto legalizavimą, neteisėtą vertimąsi ūkine, komercine, finansine ar profesine veikla, ~~jeigu šios nusikalstamos veikos padarytos disponuojant naftos produktais;~~“.

5 straipsnis. 25 straipsnio pakeitimas

Papildyti 25 straipsnį 6 dalimi:

„6. Energetikos įmonių, kurių veiklai yra taikomos valstybės reguliuojamos kainos, dukterinės ar asocijuotos įmonės Komisijos prašymu teikia jai informaciją apie energetikos įmonėms suteiktų paslaugų teikimo ar parduotų prekių tiekimo sąnaudas, pajamas, sutartinius įsipareigojimus ir kainodaras, kurie turi įtakos valstybės reguliuojamoms kainoms, kai energetikos įmonės, kurių veiklai yra taikomos valstybės reguliuojamos kainos, su jų dukterinėmis ar asocijuotomis įmonėmis sudaro vidaus paslaugų teikimo ar prekių pirkimo sandorius arba šios paslaugos ar prekės perkamos iš energetikos įmonės dukterinės ar asocijuotos įmonės, kaip vienintelio tiekėjo ar tiekėjo. Komisija, naudodamasi jos teise gauti iš energetikos įmonių dukterinių ar asocijuotų įmonių informaciją, privalo užtikrinti gautos informacijos ar duomenų konfidencialumą, jei juos pateikęs asmuo to prašo, tačiau ši pareiga neapriboja

galimybės Komisijai skelbti ar kitaip naudoti apibendrintą ar nuasmenintą informaciją ar duomenis, kai iš pateikiamos informacijos ar duomenų negalima nustatyti konkrečių asmenų.“

6 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos energijos apskaita turi būti tvarkoma Lietuvos Respublikos matavimo priemonių registre įregistruotomis energijos matavimo priemonėmis, **kurių teisinis metrologinis patvirtinimas yra atliktas Lietuvos Respublikos metrologijos įstatymo nustatyta tvarka.**“

7 straipsnis. 37 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 37 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Energetikos įmonės, gavusios vartotojų (fizinį ar juridinių asmenų) prašymą, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis išperka arba eksploatuoja vartotojams nuosavybės teise priklausančius ir jų lėšomis iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtus bendrai naudojamus energetikos objektus, skirtus energijai perduoti ir (ar) skirstyti. Energetikos įmonė ir prašymą pateikęs vartotojas tarpusavio sutarimu derina **vartotojams nuosavybės teise priklausančių ir jų lėšomis iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtų bendrai naudojamų** energetikos objektų išpirkimo ar **eksploatavimo** perėmimo-eksploatuoti tvarką ir sąlygas, kiek tai neprieštarauja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytiems reikalavimams. Jeigu energetikos įmonė ir vartotojas nesusitaria dėl energetikos objektų išpirkimo ar **eksploatavimo tvarkos ir sąlygų, energetikos įmonė ir (ar) vartotojas gali kreiptis į Komisiją dėl šios tvarkos ir sąlygų nustatymo. Komisija, nustatydamą energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarką ir sąlygas, vadovaujasi sąžiningumo, protingumo ir teisingumo reikalavimais bei atitinkamais energetikos srities perėmimo-eksploatuoti tvarkos ir sąlygų, abiem šalims privalomas vykdyti įpareigojančias sąlygas** nustato Komisija, vadovaudamasi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytais reikalavimais. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios bendrai naudojami energetikos objektai, sodininkų bendrijoms ir (ar) kitiems asmenims nuosavybės teise priklausančios bendrai naudojami energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, įrengti iki šio įstatymo įsigaliojimo, gali būti perduoti energetikos įmonei už kainą, nustatomą šalių susitarimu atsižvelgiant į nepriklausomo vertintojo nustatytą bendrai naudojamų energetikos objektų vertę sutarties sudarymo metu, vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais.“

2. Pakeisti 37 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios bendrai naudojami **energetikos objektai, skirti energijai perduoti ir (ar) skirstyti, Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos**

nustatyta tvarka parduodami energetikos įmonėms, turinčioms teisę verstis atitinkama energetikos veikla, už kainą, nustatomą pagal energetikos objektų vertę, nustatytą vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais. Parduodamų energetikos objektų vertės nustatymą gali inicijuoti ir energetikos įmonė, jei asmenys, patikėjimo teise valdantys valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, sutinka su tuo. Parduodamų energetikos objektų kaina gali būti mažinama atsižvelgiant į objektų nusidėvėjimą per laikotarpį nuo turto vertinimo atlikimo iki sutarties sudarymo, energetikos įmonės patirtų turto vertinimo sąnaudų sumą ar kitus objektyvius vertę mažinančius veiksnius, vertintus turto vertinimo metu ir pasikeitusius po jo atlikimo. Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios energetikos objektai perduodami energetikos įmonei po to, kai ~~asmenys valstybės ar savivaldybės institucija, Lietuvos bankas, valstybės ar savivaldybės įmonė, įstaiga, organizacija~~, patikėjimo teise valdantys šiuos objektus, sudaro pirkimo-pardavimo sutartį (toliau – sutartis) su energetikos įmone. Sutartyje turi būti nustatytas atlyginimo už perduodamą energetikos objektą būdas, terminai, energetikos objekto naudojimo tikslas. Sutartis **sudaroma** pasirašoma tik po to, kai energetikos objektų pardavimui ir sutarties projektui pritaria atitinkamai Vyriausybė arba savivaldybės taryba. Teikiant Vyriausybei ar savivaldybės tarybai sutarties projektą dėl pritarimo, pagrindžiama būtinybė parduoti energetikos objektą energetikos įmonei ir kartu pateikiama energetikos objekto **turto** vertinimo ataskaita. Asmenys, patikėjimo teise valdę valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, už šių objektų pardavimą gautas lėšas, atskaitę parduotų objektų vertės nustatymo paslaugas įsigyjant patirtas išlaidas, atitinkamai perveda į valstybės ar savivaldybės biudžetą.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 2, 3, 4, 5 ir 7 straipsniai įsigalioja 2016 m. rugpjūčio 1 dieną.
2. Iki šio straipsnio 1 dalyje nurodytų straipsnių įsigaliojimo Vyriausybė, energetikos ministras, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir savivaldybių administracijų direktoriai priima teisės aktus, būtinus šio įstatymo įgyvendinimui.
3. Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 21 straipsnio 5 dalies 4 punkto reikalavimas asmenims taikomas tik tuomet, kai asmenys patraukiami baudžiamojon atsakomybėn po šio įstatymo 4 straipsnio įsigaliojimo dienos.
4. Iki šio įstatymo 7 straipsnio įsigaliojimo dienos pagal Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 37 straipsnį pradėtas energetikos objektų išpirkimas baigiamas vadovaujantis iki šio įstatymo 7 straipsnio įsigaliojimo galiojusiomis teisės normomis. Jei energetikos įmonė ir vartotojas ar energetikos objekto savininkas ar valdytojas iki šio įstatymo 7 straipsnio įsigaliojimo dienos

nesudarė sandorio dėl energetikos objekto išpirkimo, tai vartotojo ar energetikos objekto savininko ar valdytojo pasirinkimu išpirkimas gali būti toliau vykdomas vadovaujantis šio įstatymo nuostatomis.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2016-06-06

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2016-06-07

**LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11,
13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO,
AŠTUNTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR 33 STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS**

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**3. Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginys** – iš atsinaujinančių energijos išteklių elektros ir (ar) šilumos energiją, ir (ar) vėsumos energiją gaminantis įrenginys.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**14. Elektrinė** – elektros energijos gamintojo nuosavybės ar kita teise valdomi vienas ar daugiau tarpusavyje technologiškai susijusių įrenginių ir jų technologinių priklausinių elektros energijai gaminti ar elektros ir šilumos energijai gaminti bendrosios gamybos būdu.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**16. Elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų išankstinės projektavimo sąlygos** (toliau – **išankstinės prijungimo sąlygos**) – statyti ar įrengti elektrinę planuojančiam asmeniui išduodamos preliminarios projektavimo sąlygos, kuriose nustatomi privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtos reikalavimai, prijungiant šio asmens elektrinę prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų ar teikiant kitas teisės aktuose nustatytas paslaugas.“

4. Pakeisti 2 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**17. Elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų projektavimo sąlygos** (toliau – **prijungimo sąlygos**) – techninės sąlygos, kuriose nustatomi privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtos reikalavimai, prijungiant elektrinę prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų ar teikiant kitas teisės aktuose nustatytas paslaugas.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**19. Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolai** (toliau – **ketinimų protokolai**) – elektros tinklų operatoriaus ir statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens susitarimas, kuriuo, be kita ko, šis asmuo įsipareigoja per nustatytą laikotarpį parengti savo elektros įrenginius prijungti prie elektros tinklų, o elektros tinklų operatorius – per nustatytą laikotarpį prijungti šio asmens elektros įrenginius prie savo valdomų elektros tinklų.“

6. Pakeisti 2 straipsnio 25 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**25. Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojas** (toliau – **gamintojas**) – asmuo, eksploatuojantis energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginį ir jame gaminantis elektros, šilumos ir (ar) vėsumos energiją bei, turintis (jei tai privaloma pagal įstatymus) atitinkamą leidimą, licenciją ar atestatą verstis šia veikla.“

7. Pakeisti 2 straipsnio 26 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**26. Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginių prijungimo prie energetikos tinklų išlaidos** (toliau – **prijungimo išlaidos**) – pinigų suma, reikalinga energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiams prijungti prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų.“

8. Pakeisti 2 straipsnio 27 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**27. Fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas** (toliau – **fiksuotas tarifas**) – šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis elektros energijos gamintojui garantuojamos

pajamos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių vienetą.“

9. Pakeisti 2 straipsnio 34 dalį ir ją išdėstyti taip:

„34. **Didžiausioji leidžiama prijungti generuojančių šaltinių galia** – didžiausia elektrinės galia, kurią perdavimo sistemos ir (ar) skirstomųjų tinklų operatorius gali prijungti prie sistemos ar tinklo.

10. Pakeisti 2 straipsnio 37 dalį ir ją išdėstyti taip:

„37. **Nuosavybės ribų aktas** – energetikos tinklų naudotojo ir šių tinklų operatoriaus pasirašomas aktas, kuriame nustatoma nuosavybės riba tarp jų abiejų valdomų tinklų.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) elektros energijos gamintojų atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu. Ši skatinimo priemonė netaikoma elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojams, kurių eksploatuojama elektrinė yra 500 kW ir didesnės įrengtosios elektros energijos galios, arba bandomiesiems vėjo elektrinių projektams, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra 3 ir daugiau MW ar elektrinę sudaro 3 ir daugiau elektros gamybos įrenginių;“

2. Papildyti 3 straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Šio straipsnio 2 dalies 2–6 punktuose numatytos skatinimo priemonės asmenims taikomos tik tuo atveju, kai jie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę.“

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 1 dalies 3 punktą.

2. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 1 dalies 4 punktą.

3. Pakeisti 5 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) nustato susitarimų dėl statistinio energijos perdavimo tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių sudarymo tvarką, taip pat bendrųjų projektų tarp Lietuvos Respublikos, valstybių narių ir užsienio valstybių vykdymo tvarką;“.

4. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 2 dalies 1 punktą.

5. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 2 dalies 2 punktą.

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 2 punktą.

2. Pakeisti 6 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) tvirtina Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veikslių planą;“

3. Pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 5 punktą.

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) tvirtina fiksuotą tarifų didžiausio galimo dydžio nustatymo metodiką;“.

6 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) vėjo elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, kurioms šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimas, įrengtąją suminę galią padidinti iki 500 MW;“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) saulės šviesos energijos elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, įrengtąją suminę galią padidinti iki 10 MW, neįskaitant mažųjų elektrinių, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW,

kurioms leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduoti pagal prašymus, pateiktus iki 2012 m. gruodžio 31 d.;"

3. Pakeisti 13 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kai elektrinių įrengtoji suminė galia bent vienai iš numatytų rūšių elektrinių pasiekia šio straipsnio 3 dalyje nurodytų įrengtųjų galių dydžius, pradėtas ir nebaigtas skatinimo kvotų paskirstymas šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatytais būdais tos rūšies elektrinėms nutraukiamas. Energetikos ministerija ne vėliau kaip per mėnesį apie tai informuoja Vyriausybę ir, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas, pateikia pasiūlymus dėl tolesnio tos rūšies atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti.“

4. Pakeisti 13 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Elektrinių, išskyrus elektros energiją gaminančių vartotojų elektrines, įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip elektrinėms, kurioms šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimas, priskirtos įrengtosios suminės galios, nurodytos iki šio įstatymo įsigaliojimo ir vėliau šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotuose galiojančiuose leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių ir leidimuose gaminti elektros energiją, suma. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos interneto svetainėje skelbiama ir nuolat atnaujinama informacija apie priskirtas įrengtąsias sumines galias ir esamas laisvas skatinimo kvotas.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų

1. Elektros tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per 22 mėnesius arba per laikotarpį, per kurį statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo įsipareigoja pastatyti elektrinę, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip 22 mėnesiai, pirmumo teise prijungti šio asmens elektrinę prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų prijungimo taške, kuris atitinka reikiamą įtampos lygį ir yra arčiausiai statomos elektrinės, jeigu kiti elektros tinklai technologiniu ir ekonominiu požiūriu nėra tinkamesni elektrinės prijungimo taškui. Nurodyta statomos elektrinės prijungimo prie elektros tinklų pirmumo teisė užtikrinama kitų asmenų elektros įrenginių, naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, prijungimo prie elektros tinklų atžvilgiu. Prijungimo prie elektros tinklų laikotarpis skaičiuojamas nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties tarp statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens ir elektros tinklų operatoriaus pasirašymo dienos. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų momentu laikomas elektrinės prijungimas technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti (paleidimo derinimo darbams). Elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis teisės aktų nustatytais reikalavimais, parengia ir skelbia tipines elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sąlygas, kurios nediskriminavimo pagrindais vienodai taikomos visiems statyti ir įrengti elektrinę planuojantiems asmenims, įvertinęs specialiuosius reikalavimus atskiroms šių asmenų grupėms.

2. Elektros tinklų operatorius privalo prijungti statomą elektrinę prie elektros tinklų ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplėtus elektros tinklus, padidinus elektros tinklų pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus. Šiuo atveju elektrinė turi būti prijungiama prie elektros tinklų per šalių sutartą protingą terminą, įvertinus elektros tinklų atnaujinimo ar plėtos poreikį, kiek tai pagrįstai reikalinga elektrinei prijungti.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminai gali būti pratęsti tais atvejais, kai elektros tinklų operatorius nustatytais terminais negali prijungti elektrinės technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti tuo atveju, kai vėluoja darbai elektrinę statančio ar įrengiančio asmens elektros tinklų dalyje ar dėl kitų nuo elektros tinklų operatoriaus nepriklausančių priežasčių. Kiekvienu konkrečiu atveju elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas negali būti pratęstas ilgesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas pratęsimas elektros tinklų operatoriaus ir elektrinę statančio

ar įrengiančio asmens susitarimu elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka.

4. Elektrinės prijungimo tašką parenka ir prijungimo sąlygose nustato elektros tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų jungiama elektrinė, pagal statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens pateiktą prašymą ir įvertinęs technologinius ir ekonominius prijungimo taško parinkimo kriterijus pagal šio straipsnio 7 dalyje nurodytą Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą.

5. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo turi teisę pasirinkti kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką, atsižvelgdamas į elektros tinklų operatoriaus nurodytą elektros tinklų pajėgumo lygį ir elektrinės įrengtąją galią. Pasirinkto prijungimo taško atitiktį nustatytiems technologiniams ir ekonominiams kriterijams kiekvienu konkrečiu atveju įvertina elektros tinklų operatorius. Jeigu prijungiant elektrinę pasiūlytame prijungimo taške padidėja prijungimo sąnaudos, padidėjusios prijungimo sąnaudos padengiamos šio įstatymo 21 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.

6. Elektros tinklų operatorius turi teisę savo nuožiūra paskirti ir kitą elektrinės prijungimo tašką, nepaisydamas statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens pasirinkto prijungimo taško, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje. Dėl šio paskyrimo atsirandančios papildomos sąnaudos padengiamos šio įstatymo 21 straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

7. Elektros tinklų operatorius Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais sąlygomis parengia ir, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, paskelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais, kuriais vadovaujantis atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų.

8. Elektros tinklų operatorius ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens prašymo išduoti išankstines prijungimo sąlygas pateikimo dienos privalo šiam asmeniui pateikti visą informaciją apie veiksmus, kuriuos šis asmuo turi atlikti dėl jo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, bei planuojamus elektros tinklų išplėtimo darbų terminus ir, esant būtinybei, prieš elektrinės prijungimą atlikti šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytus veiksmus. Statyti ar įrengti elektrinę planuojančiam asmeniui pageidaujant, elektros tinklų operatorius privalo pateikti išsamią su elektrinės prijungimu prie elektros tinklų susijusių sąnaudų sąmatą, pagrįstą ir tikslų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų prašymų pateikimo ir svarstymo grafiką, pagrįstą orientacinį siūlomo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų grafiką. Visais atvejais elektros tinklų operatorius ir statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo keičiasi visa elektrinei prijungti prie elektros tinklų reikalinga technine ir kita informacija. Išankstinės prijungimo sąlygos turi atitikti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, nurodytą šio straipsnio 7 dalyje. Išankstinės prijungimo sąlygose negali būti kitų reikalavimų negu tie, kurie būtini užtikrinti patikimą, saugų ir tinkamos kokybės elektros energijos įrenginio ir elektros energetikos sistemos darbą. Išankstinės prijungimo sąlygos skelbiamos elektros tinklų operatoriaus interneto tinklalapyje.

9. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo turi teisę dėl šio straipsnio 8 dalyje nurodytų elektros tinklų operatoriaus išduotų išankstinių prijungimo sąlygų Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai pateikti skundą šio įstatymo 64 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pagal Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos pateiktas išvadas nustato, kad išankstinės prijungimo sąlygos neatitinka šio straipsnio 7 dalyje nurodyto Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo, elektros tinklų operatorius privalo per ne ilgesnį negu 30 kalendorinių dienų laikotarpį pateikti naujas išankstines prijungimo sąlygas.

10. Statyti ar įrengti didesnės nei 10 kW įrengtosios galios elektrinę planuojantis asmuo, ketinantis dalyvauti organizuojamame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą.

11. Elektros tinklų operatorius privalo per 30 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 10 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos pasirašyti su statyti ar įrengti elektrinę planuojančiu asmeniu,

ketinančiu dalyvauti organizuojamame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, ketinimų protokolą. Ketinimų protokole privalo būti:

1) nurodyta planuojamos statyti elektrinės galia ir naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių rūšis;

2) terminas, per kurį asmuo, nurodytas šio straipsnio 10 dalyje, įsipareigoja pastatyti elektrinę, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus ir pateikti reikalingus dokumentus Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos elektros įrenginių techninės būklės patikrinimo aktui-pažymai (paleidimo derinimo darbams) gauti;

3) asmens, nurodyto šio straipsnio 10 dalyje, įsipareigojimas per jo pasiūlytą laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos parengti ir pateikti elektros tinklų operatoriui derinti techninį elektrinės įrengimo ir prijungimo prie esamų elektros tinklų projektą (toliau – techninis projektas), jeigu toks yra privalomas;

4) elektros tinklų operatoriaus įsipareigojimas per ne ilgesnį kaip 4 mėnesių laikotarpį nuo su elektros tinklų operatoriumi suderinto techninio projekto pateikimo dienos arba per ne ilgesnį kaip 2 mėnesių laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos, jeigu toks techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, parengti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą;

5) asmens, nurodyto šio straipsnio 10 dalyje, įsipareigojimas per vieną mėnesį nuo dienos, kai elektros tinklų operatorius pateikia elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą, atitinkantį suderintą techninį projektą, arba elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas, jeigu techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, sutartį pasirašyti;

6) statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens įsipareigojimas per vieną mėnesį nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties įvykdymo dienos apmokėti šio įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje nurodyto dydžio elektrinės prijungimo išlaidas;

7) elektros tinklų operatoriaus įsipareigojimas prijungti elektrinę prie elektros tinklų ir užtikrinti patikimą joje pagamintos elektros energijos perdavimą ir paskirstymą per terminą, kuris negali būti ilgesnis už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus;

8) asmens, nurodyto šio straipsnio 10 dalyje, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, jo pateikimo ir panaudojimo sąlygos bei tvarka;

9) savivaldybės, kurioje numatoma statyti ar įrengti elektrinę, administracijos patvirtinimas, kad planuojamos nurodytos galios ir tipo elektrinės įrengimas ar statyba pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus yra galima.

12. Ketinimų protokolo pavyzdinę formą tvirtinta Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

13. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo, pasirašęs ketinimų protokolą, privalo pateikti elektros tinklų operatoriui šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui šio asmens įsipareigojimų įrengti naujus arba plėsti esamus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus įvykdymą, ne vėliau kaip likus 15 kalendorinių dienų iki šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodyto aukciono.

14. Šio straipsnio 11 dalies 2 punkte nurodytas terminas pratęsiamas šiais atvejais:

1) dėl valstybės veiksmų, trečiųjų asmenų veiksmų ar esant nenugalimos jėgos aplinkybėms šio straipsnio 10 dalyje nurodyto asmens prašymu;

2) šio straipsnio 10 dalyje nurodyto asmens prašymu;

3) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje ir kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

15. Elektros tinklų operatorius, kai asmuo, nurodytas šio straipsnio 10 dalyje, pasirašo ketinimų protokolą ir jame nustatyta tvarka pateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, ir leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir suderintą techninį projektą, jeigu toks yra privalomas, pasirašo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį.

16. Elektros tinklų operatorius kas ketvirtį teikia Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos ir Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai informaciją apie vykdomų elektrinių statybos projektų eigą ir ketinimų protokolų sąlygų vykdymą.

17. Elektrinių, kuriose naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, prijungimo prie elektros tinklų tvarką ir sąlygas, kiek nenustatyta šiame įstatyme, reglamentuoja šio įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai.“

8 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„15 straipsnis. Statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens įsipareigojimai

1. Asmuo, pasirašęs šio įstatymo 14 straipsnio 10 dalyje numatytą ketinimų protokolą, elektros tinklų operatoriui pateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį elektros tinklų operatoriui šio asmens įsipareigojimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių. Asmens prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 14,48 euro už 1 kW. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus galiojimo terminą, kaip tai nustatyta Elektros energetikos įstatyme, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 14,48 euro už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

2. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo nelaimi šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodyto aukciono, atsisako dalyvauti šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytame aukcione arba, laimėjęs šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytą aukcioną, užbaigia ketinimų protokole numatytos įrengtosios galios elektrinės statybą Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatyta tvarka ir šiam asmeniui Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją, elektros tinklų operatorius atsisako savo teisių pagal šio asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį šiam asmeniui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui. Šios dalies nuostatos dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo taikomos ir tuo atveju, kai šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytas aukcionas nutraukiamas šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje numatytu pagrindu.

3. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo neįvykdo ketinimų protokole nustatyto įsipareigojimo pastatyti ar įrengti ketinimų protokole nurodytos įrengtosios galios elektrinę, elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti visu šio asmens pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi dėl aplinkybių, kurių šis asmuo negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti ketinimų protokolo ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra gamintojo kaltės. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo pateikia tinklų operatoriui dokumentus, įrodančius šioje dalyje numatytų aplinkybių egzistavimą, o tinklų operatorius įvertina pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo.

4. Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratėsimus, pastato ar įrengia mažesnės galios elektrinę nei buvo įsipareigojęs pagal ketinimų protokolą, elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįvykdytiems įsipareigojimams.

5. Pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą elektros tinklų operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik elektros tinklų plėtrai, reikalingai atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiams prijungti.“

9 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros tinklų operatorius turi visą elektros energijos gamintojo, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar)

paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama visų kitų elektros energijos gamintojų-pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

10 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„18 straipsnis. Elektros tinklų pajėgumo padidinimas

1. Kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo ir elektros tinklų operatorius sudaro elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgiant į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą tam, kad būtų galima užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą.

2. Jeigu yra duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad elektros tinklų operatorius nevykdo savo įsipareigojimų pagal šio skirsnio nuostatas, elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo turi teisę reikalauti, kad elektros tinklų operatorius pateiktų informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir koku mastu elektros tinklų operatorius nevykdė savo įsipareigojimo optimizuoti ir plėsti savo elektros tinklų sistemą bei didinti elektros tinklų pajėgumą.“

11 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Prie elektros tinklų prijungiami elektros įrenginiai, atliekami prijungimo darbai ir elektros tinklų saugumui užtikrinti būtini įrenginiai turi atitikti techninių norminių dokumentų ir kitų teisės aktų reikalavimus.“

2. Pakeisti 19 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo, elektros tinklų operatoriui pareikalavus, privalo aprūpinti vėjo elektrines, kurių įrengtoji galia viršija 350 kW, ir hidroelektrines, kurių įrengtoji galia viršija 5 MW, techninėmis ir eksploatacinėmis priemonėmis, leidžiančiomis sumažinti generuojamą galią ar padidinti elektros energijos generavimą į elektros tinklus, bet kuriuo metu naudojant nuotolines priemones, kurios būtų prieinamos elektros tinklų operatoriui. Šios priemonės yra laikomos neatsiejama elektrinės technologijos dalimi. Elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo jų įsigyja ir jas įrengia laikydamasis techniniuose norminiuose dokumentuose nustatytų ir (ar) elektros tinklų operatoriaus nurodytų reikalavimų.“

12 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių, šios elektros energijos balansavimas ir centralizuota prekyba, vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Šiame įstatyme ir Vyriausybės nustatyta tvarka taikomų fiksuotų tarifų mokėjimo tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė, tvirtindama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkas bei Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašą.

2. Pakeisti 20 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių skatinama Vyriausybės nustatyta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarka sumokant šiam gamintojui nustatyto fiksuoto tarifo ir šio gamintojo Vyriausybės nustatyta tvarka parduotos elektros energijos kainos, kuri turi būti ne mažesnė kaip einamųjų kalendorinių metų elektros energijos rinkos kaina, apskaičiuojama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatyta tvarka, skirtumą.“

3. Pakeisti 20 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Fiksuoti tarifai nustatomi ir skatinimo kvotos didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms, atitinkančioms šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nurodytus uždavinius, paskirstomos

aukciono būdu. Skatinimo kvotas ir aukcionų regionus, taip pat skatinimo kvotų paskirstymo tvarką ne didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms nustato ir tvirtina Vyriausybė. Aukcionai organizuojami elektrinių prijungimo prie elektros tinklų regionuose atskirai kiekvienai statyti ar įrengti elektrines planuojančių asmenų grupei Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais terminais, bet ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo asmens prašymo organizuoti aukcioną konkrečiai statyti ar įrengti elektrines planuojančių asmenų grupei jo nurodytame regione pateikimo dienos. Aukcionuose turi teisę dalyvauti visi asmenys, pasirašę šio įstatymo 14 straipsnio 11 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir pateikę 14 straipsnio 13 dalyje nurodytą asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą. Fiksuoto tarifo didžiausią galimą dydį kas pusę metų nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Aukciono laimėtoju pripažįstamas dalyvis, nurodęs mažiausią pageidaujamą fiksuotą tarifą įvertinus tai, kad vienoje aukciono zonoje didžiausia elektrinių parko įrengtoji galia negali sudaryti daugiau kaip 40 procentų didžiausiosios leidžiamos prijungti generuojančių šaltinių galios regione. Jeigu dviejų ar daugiau aukciono dalyvių pateikti pasiūlymai dėl pageidaujamo fiksuoto tarifo dydžio sutampa, laimėtoju pripažįstamas dalyvis, pasiūlęs statyti didesnės galios elektrinių parką. Jeigu sutampa pasiūlymai ir dėl elektrinių parko galios, skatinimo kvota atitinkamame prijungimo taške tokiems aukciono dalyviams paskirstoma proporcingai jų pateiktos galios pasiūlymams. Aukciono laimėtojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo aukciono laimėjimo šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka privalo kreiptis dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo į Valstybinę energetikos inspekciją prie Energetikos ministerijos ir jį gauti. Tuo atveju, jei aukciono laimėtojas nustatytu terminu nesikreipia dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo arba šis leidimas neišduodamas, netenka galios ar panaikinamas Energetikos įstatyme ir Elektros energetikos įstatyme nustatytais pagrindais, aukciono laimėtojas per 1 mėnesį nuo bent vienos iš nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos išbraukiamas iš aukciono laimėtojų sąrašo. Atsiradusi laisva skatinimo kvota paskirstoma organizuojant naują aukcioną kaip numatyta šioje dalyje.“

4. Pakeisti 20 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ne dažniau kaip kas pusę metų įvertina elektros energijos gamybos iš skirtingų atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą, atsižvelgdama į faktinį per praėjusius kalendorinius metus pagamintą elektros energijos kiekį, veikiančių elektrinių įrengtųjų galių sumą ir statomų elektrinių numatytą įrengti galių sumą. Fiksuoto tarifo didžiausi galimi dydžiai gali būti peržiūrimi atsižvelgiant į pasikeitusius fiksuotų tarifų nustatymo rodiklius, nurodytus šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje, elektros energijos gamybos iš skirtingų atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą, šios plėtros atitiktį Nacionaliniame atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane nustatytiems tikslams ir uždaviniams. Peržiūrėti fiksuotų tarifų didžiausi galimi dydžiai taikomi tik gamintojams, kurių elektrinėms leidimas gaminti elektros energiją išduotas po šių tarifų įsigaliojimo dienos.“

5. Pakeisti 20 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Jeigu asmeniui leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių teisės aktų nustatyta tvarka išduotas iki šio įstatymo įsigaliojimo konkurso būdu arba teisės aktų nustatyta tvarka leidimo išdavimo metu tos rūšies elektrinėms leidimai buvo išduodami ne konkurso būdu, arba leidimas gaminti elektros energiją išduotas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, tokiam asmeniui ar gamintojui šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos ir 12 metų laikotarpiu taikomas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytas fiksuoto tarifo didžiausias galimas dydis šio įstatymo įsigaliojimo metais.“

6. Pakeisti 20 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Asmeniui, turinčiam šio straipsnio 8 dalyje nurodytą leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių statant saulės šviesos energijos elektrines ir leidimą gaminti elektros energiją gavusiam pagal prašymą išduoti leidimą gaminti elektros energiją, pateiktą po 2013 m. liepos 1 d., šio straipsnio 8 dalis netaikoma ir 12 metų laikotarpiu taikomas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytas fiksuoto tarifo didžiausias galimas dydis, galiojantis leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dieną.“

7. Pakeisti 20 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminančių vartotojų (toliau – gaminantys vartotojai), kaip jie yra apibrėžti Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje, fizinių asmenų saulės šviesos energijos elektrinėse, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 10 kW ir neviršija gaminančio vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios dydžio, o juridinių asmenų saulės šviesos energijos elektrinėse, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 50 kW ir neviršija gaminančio vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios dydžio sudarius elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma pagal elektros energijos apskaitos prietaisų, fiksuojančių suvartotą ir pagamintą elektros energiją, rodmenis. Jų pagrindu nustatoma:

1) per kalendorinį mėnesį gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekis;

2) per laikotarpį nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kitų metų kovo 31 dienos (toliau – kaupimo laikotarpis) gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekio santykis: jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia daugiau elektros energijos negu suvartoja, tai tarp patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas perkeliamas į kitą kalendorinį mėnesį kaip gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis, kuris yra kaupiamas kaupimo laikotarpiu; jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia mažiau elektros energijos negu suvartoja, tai tarp per einamąjį kalendorinį mėnesį patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas yra atimamas iš per kaupimo laikotarpį gaminančio vartotojo sukaupto į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio; jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui gaminančio vartotojo suvartotos elektros energijos kiekis yra didesnis negu jo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis, už šį skirtumą gaminantis vartotojas moka pagal gaminančio vartotojo ir elektros tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartyje nustatytą įkainį; per kaupimo laikotarpį gaminančio vartotojo suvartotą elektros energiją viršijantis į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis į kitą kaupimo laikotarpį nėra perkeliamas ir už šį kiekį gaminančiam vartotojui nėra mokama.“

8. Pakeisti 20 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis ne didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėse pagaminta perteklinė elektros energija privalomai superkama už nustatytą fiksuotą tarifą, jei nėra pasiekti šio įstatymo 13 straipsnyje numatyti uždaviniai. Pertekline elektros energija pripažįstama ne daugiau kaip 50 procentų vartotojo elektros tinkle įrengtose elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, pagamintos elektros energijos per kalendorinius metus. Perteklinė elektros energija superkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais fiksuotais tarifais 12 metų laikotarpiu nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos.“

9. Pakeisti 20 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Šio straipsnio nuostatos netaikomos asmenims, kurie įrenginiams įsigyti po šio įstatymo įsigaliojimo dienos pasinaudojo šio įstatymo 41 straipsnyje nurodytais paramos šaltiniais.“

13 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 21 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Išlaidos, susijusios su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos asmeniui, atitinkančiam šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, ir elektros tinklų operatoriui, atsižvelgiant į elektros tinklų nuosavybės ribas.“

2. Pakeisti 21 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka elektrinę pastatęs ar įrengęs asmuo apmoka faktines elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidas, nurodytas šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje.“

4. Pakeisti 21 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos, kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo teisės aktų nustatyta tvarka elektrinės prijungimo prie elektros tinklų darbus atlieka pats.“

5. Pakeisti 21 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Jeigu pagal šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalį statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo pasirenka kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką ir dėl to padidėja elektrinės prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos, šias padidėjusias pagrįstas sąnaudas padengia elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo.“

6. Pakeisti 21 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Jeigu elektros tinklų operatorius iš kelių technologiniu požiūriu lygiaverčių alternatyvų savo nuožiūra, kaip nurodyta šio įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje, paskiria ekonomiškai mažiau palankų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų tašką, elektros tinklų operatorius privalo padengti visas pagrįstas elektrinę statančio ar įrengiančio asmens dėl to atsirandančias papildomas sąnaudas.“

7. Pripažinti netekusia galios 21 straipsnio 8 dalį.

8. Pakeisti 21 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodytos papildomos elektros tinklų operatoriaus sąnaudos yra laikomos viešuosius interesus atitinkančia paslauga ta dalimi, kuri buvo reikalinga atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai užtikrinti ir kurią teisės aktų nustatyta tvarka patvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.“

14 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Biodujų gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga.“

15 straipsnis. 33 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 33 straipsnį.

16 straipsnis. Aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti aštuntojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„AŠTUNTASIS SKIRSNIS NACIONALINĖ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ PLĖTROS PROGRAMA IR JOS FINANSAVIMO ŠALTINIAI“

17 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 40 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programa nustato valstybės energetikos politikos kryptis atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje.“

2. Pripažinti 40 straipsnio 4 dalį netekusia galios.

3. Pakeisti 40 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programą pagal kompetenciją įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės institucijos, įstaigos ir (ar) kiti nurodyti asmenys.“

4. Pakeisti 40 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos vykdymą koordinuoja ir jos įgyvendinimo stebėseną atlieka Vyriausybės įgaliota institucija.“

5. Pakeisti 40 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos įgyvendinimas yra finansuojamas iš šio įstatymo 41 straipsnyje nustatytų finansavimo šaltinių.“

18 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 41 straipsnio 1 dalį nauju 5 punktu:

„5) pajamos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių ar bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos, valstybių narių ir užsienio valstybių;“.

2. Buvusį 41 straipsnio 1 dalies 5 punktą laikyti 6 punktu.

19 straipsnis. 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 42 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Iš Nacionalinei atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programai įgyvendinti skirtų lėšų negali būti finansuojamos asmenų, kurie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgijo ir turi teisę į šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1–6 punktuose numatytas skatinimo priemones, elektrinių statybos ir įrengimo projektų parengimo ir įgyvendinimo išlaidos.“

20 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Vėjo elektrinių statybos vietos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomi apribojimai, iš anksto, teritorijų planavimo metu, derinamos su Lietuvos kariuomene ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vėjo elektrinių statybos vietoms nepritariama, jeigu planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių negalima išvengti panaudojant papildomas priemones. Jeigu nustatoma, kad planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo, ir pateiks šios prievolės įvykdymo užtikrinimą. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 18 eurų už 1 kW. Kompensacijų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Kompensacijos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos, kurios nėra gautos kaip valstybės biudžeto asignavimai.“

21 straipsnis. 54 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 54 straipsnio 1 dalį.

22 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 56 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Energetikos ministerija, jeigu atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė už šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus nacionalinius planinius rodiklius, ir užtikrina, kad atnaujintas Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas būtų pateiktas Europos Komisijai.“

2. Pakeisti 56 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Jeigu manoma, kad šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodytas nacionalinis planinis rodiklis nebus pasiektas dėl nenugalimos jėgos, Energetikos ministerija nedelsdama apie tai praneša Europos Komisijai.“

23 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 58 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Pajamos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, pervedamos į valstybės biudžetą ir kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje. Gautos lėšos Vyriausybės

nustatyta tvarka naudojamos susitarimuose dėl statistinių energijos perdavimų numatytais tikslais, susijusiais su atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, o taip pat moksliniams tyrimams atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje. Šias lėšas Vyriausybės nustatyta tvarka administruoja Vyriausybės įgaliota institucija.“

24 straipsnis. 65 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 65 straipsnio 2 dalį.

25 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 6 dalį, įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.
2. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalis taikoma asmenims, kuriems leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduoti po šio įstatymo įsigaliojimo.
3. Šio įstatymo 13 straipsnio 7 dalis taikoma po šio įstatymo įsigaliojimo sudarytoms elektrinių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartims.
4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo patvirtinti aukcionų laimėtojai, kurie Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir terminais negavo leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba šis leidimas neteko galios ar buvo panaikintas, išbraukiami iš aukcionų laimėtojų sąrašų kaip nustatyta šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje.
5. Šio įstatymo 7 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 11 dalies 9 punkto nuostata netaikoma asmenims, kurie prašymą pasirašyti ketinimų protokolą pateikė iki šio įstatymo įsigaliojimo.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, jos įgaliota institucija, Lietuvos Respublikos energetikos ministras ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2016 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2016-06-07

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

2016-06-06

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11,
13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO,
AŠTUNTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR 33 STRAIPSNIO
PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS
ĮSTATYMAS

2016 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 2 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„**3. Energijos iš Atsinaujinančių** atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginys (toliau – įrenginys) – iš atsinaujinančių energijos išteklių elektros energiją ir (ar) šilumos energiją, ir (ar) **vėsumos energiją** biokurą, ir (ar) biodegalus gaminantis įrenginys.“

2. Pakeisti 2 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Elektrinė – elektros energijos gamintojo nuosavybės ar kita teise **valdomi** valdomas energetikos objektas, skirtas elektros energijai ar elektros ir šilumos energijai bendrosios gamybos būdu iš atsinaujinančių išteklių gaminti, susidedantis iš vieno **vienas** ar daugiau tarpusavyje technologiškai susijusių elektros energiją generuojančių įrenginių, prijungtų prie elektros tinklų ir jų technologinių priklausinių elektros energijai gaminti ar elektros ir šilumos energijai gaminti bendrosios gamybos būdu.“

3. Pakeisti 2 straipsnio 16 dalį ir ją išdėstyti taip:

„16. Elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų išankstinės projektavimo sąlygos (toliau – išankstinės prijungimo sąlygos) – energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojui **statyti ar įrengti elektrinę planuojančiam asmeniui** išduodamos preliminarios projektavimo sąlygos, kuriose nustatomi privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtros reikalavimai, prijungiant šio gamintojo **asmens** elektrinę prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų ar teikiant kitas teisės aktuose nustatytas paslaugas.“

4. Pakeisti 2 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Elektrinės prijungimo prie energetikos tinklų projektavimo sąlygos (toliau – prijungimo sąlygos) – techninės sąlygos, kuriose nustatomi privalomieji energetikos tinklų tiesimo, pertvarkymo ir (ar) plėtros reikalavimai, prijungiant energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo elektrinę prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų ar teikiant kitas teisės aktuose nustatytas paslaugas.“

5. Pakeisti 2 straipsnio 19 dalį ir ją išdėstyti taip:

„19. Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolai (toliau – ketinimų protokolai) – elektros tinklų operatoriaus ir elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo **statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens** susitarimas, kuriuo, be kita ko, šis gamintojas **asmuo** įsipareigoja per nustatytą laikotarpį parengti savo elektros įrenginius prijungti prie elektros tinklų, o elektros tinklų operatorius – per nustatytą laikotarpį prijungti šio gamintojo **asmens** elektros įrenginius prie savo valdomų elektros tinklų.“

6. Pakeisti 2 straipsnio 25 dalį ir ją išdėstyti taip:

„25. Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojas (toliau – gamintojas) – asmuo, eksploatuojantis **energijos iš atsinaujinančių išteklių energijos** gamybos įrenginį ir **jame gaminantis elektros, šilumos ir (ar) vėsumos energiją bei, turintis (jei tai privaloma pagal įstatymus) atitinkamą leidimą, licenciją ar atestatą** verstis šia veikla arba ketinantis plėtoti energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamybą.“

7. Pakeisti 2 straipsnio 26 dalį ir ją išdėstyti taip:

„26. Energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo gamybos įrenginių prijungimo prie energetikos tinklų išlaidos (toliau – prijungimo išlaidos) – **pinigų suma, reikalinga investicijoms, reikalingoms energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo gamybos įrenginiams prijungti prie energetikos tinklų operatoriaus valdomų tinklų.**“

8. Pakeisti 2 straipsnio 27 dalį ir ją išdėstyti taip:

„27. Fiksuotas elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių tarifas (toliau – fiksuotas tarifas) – šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis **elektros energijos** gamintojui garantuojamos pajamos už pagamintą ir į elektros tinklus patiektą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių vieneta.“

9. Pakeisti 2 straipsnio 34 dalį ir ją išdėstyti taip:

„34. Maksimali **Didžiausioji** leidžiama prijungti generuojančių šaltinių galia – **didžiausia elektrinės galia, kurią** perdavimo sistemos operatoriaus ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriaus operatorius gali prijungti prie sistemos ar tinklo didžiausias techninis sistemos (tinklo), prie kurios (kurio) bus prijungta gamintojo elektrinė, pajėgumų dydis.

10. Pakeisti 2 straipsnio 37 dalį ir ją išdėstyti taip:

„37. Nuosavybės ribų aktas – ~~energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo ir energetikos tinklų naudotojo ir šių tinklų~~ operatoriaus pasirašomas aktas, kuriame nustatoma nuosavybės riba tarp ~~energetikos tinklų naudotojo tinklų ir energetikos tinklų operatoriaus~~ **jų abiejų** valdomų tinklų.“

2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 3 straipsnio 2 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) elektros energijos gamintojų atleidimas nuo atsakomybės už pagamintos elektros energijos balansavimą ir (ar) elektrinės gamybos pajėgumų rezervavimą skatinimo laikotarpiu. **Ši skatinimo priemonė netaikoma elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojams, kurių eksploatuojama elektrinė yra 500 kW ir didesnės įrengtosios elektros energijos galios, arba bandomiesiems vėjo elektrinių projektams, kurių įrengtoji elektros energijos galia yra 3 ir daugiau MW ar elektrinę sudaro 3 ir daugiau elektros gamybos įrenginių;**“

2. Papildyti 3 straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Šio straipsnio 2 dalies 2–6 punktuose numatytos skatinimo priemonės asmenims taikomos tik tuo atveju, kai jie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę.“

3 straipsnis. 5 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 1 dalies 3 punktą:

~~„3) tvirtina Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos tarpinstitucinį veiklos planą;“~~

2. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 1 dalies 4 punktą:

~~4) tvirtina elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarkos aprašą, numatytą šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje;~~

3. Pakeisti 5 straipsnio 1 dalies 7 punktą ir jį išdėstyti taip:

„7) nustato susitarimų dėl statistinio energijos perdavimo tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių sudarymo tvarką, taip pat bendrųjų projektų tarp **Lietuvos Respublikos**, valstybių narių ir užsienio valstybių vykdymo tvarką;“.

4. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 2 dalies 1 punktą:

~~1) tvirtina atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo programas, vadovaudamasi objektyviais ir nediskriminaciniais principais;~~

5. Pripažinti netekusiu galios 5 straipsnio 2 dalies 2 punktą:

~~„2) tvirtina Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą;“~~

4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas

1. Pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 2 punktą:

„2) ~~rengia elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarkos aprašą, numatytą šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje;~~“

2. Pakeisti 6 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:

„3) ~~rengia tvirtina~~ Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą;“

3. Pripažinti netekusiu galios 6 straipsnio 5 punktą:

„5) ~~išduoda atestatus elektros energijos, šilumos ir (ar) vėsumos energijos, dujų gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumams, taip pat atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo įrenginiams transporto sektoriuje eksploatuoti;~~“

5 straipsnis. 11 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 11 straipsnio 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~tvirtina~~ fiksuotų tarifų didžiausio galimo dydžio nustatymo metodiką;“.

6 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) ~~vėjo elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, kurioms šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimas, įrengtąją suminę galią padidinti iki 500 MW. Pasiekus 500 MW vėjo elektrinių įrengtąją galią, Vyriausybė parengia ir patvirtina tolesnės vėjo elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarkos aprašą, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos įsipareigojimus dėl aplinkos taršos mažinimo, energijos tiekimo saugumo ir patikimumo užtikrinimo bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos reikalavimus;~~“.

2. Pakeisti 13 straipsnio 3 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip:

„2) ~~saulės šviesos energijos elektrinių, prijungtų prie elektros tinklų, įrengtąją suminę galią padidinti iki 10 MW, neįskaitant mažųjų elektrinių, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, kurioms leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduoti pagal prašymus, pateiktus iki 2012 m. gruodžio 31 d. Pasiekus 10 MW saulės šviesos energijos elektrinių įrengtąją galią, Vyriausybė parengia ir patvirtina tolesnės saulės šviesos energijos elektrinių plėtros tvarkos aprašą, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos įsipareigojimus dėl aplinkos taršos mažinimo, energijos tiekimo saugumo ir patikimumo užtikrinimo bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos reikalavimus;~~“.

3. Pakeisti 13 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Kai elektrinių įrengtoji suminė galia ~~viršija bent vienai iš numatytų rūšių elektrinių pasiekia~~ šio straipsnio 3 dalyje nurodytų įrengtųjų galių dydžius, iki 2015 m. sausio 1 d., bet ~~pradėtas ir nebaigtas skatinimo kvotų paskirstymas šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatytais būdais tos rūšies elektrinėms nutraukiamas. Energetikos ministerija ne vėliau, Vyriausybė patvirtina kaip per mėnesį apie tai informuoja Vyriausybę ir, atsižvelgdama į Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos nuostatas, pateikia pasiūlymus dėl tolesnės elektrinių, perdavimo ir skirstomųjų tinklų, pažangiųjų tinklų ir elektros tolesnio tos rūšies atsinaujinančių energijos akumuliacinio infrastruktūros plėtros tvarkos aprašą, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos įsipareigojimus dėl aplinkos taršos mažinimo, energijos tiekimo saugumo ir patikimumo užtikrinimo bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos reikalavimus~~ **išteklių naudojimo elektros energijai gaminti.**“

4. Pakeisti 13 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Elektrinių, išskyrus elektros energiją gaminančių vartotojų elektrines, įrengtoji suminė galia apskaičiuojama kaip elektrinėms, kurioms šio įstatymo 20 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis taikomas atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo elektros energijai gaminti skatinimas, priskirtos įrengtosios suminės galios, nurodytos iki šio įstatymo įsigaliojimo ir vėliau šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotuose galiojančiuose leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių ir leidimuose

gaminti elektros energiją, suma. Kai elektrinėms priskirta įrengtoji suminė galia pasiekia šio straipsnio 3 dalyje nurodytų įrengtųjų galių dydžius, skatinimo kvotų paskirstymas šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatytais būdais ir paraiškų prijungti prie elektros tinklų šio įstatymo 20 straipsnio 14 dalyje nurodytas elektrinės priėmimas sustabdomas tol, kol šio straipsnio 3 dalyje nurodyti įrengtųjų galių dydžiai bus padidinti arba atsiras laisvų skatinimo kvotų nepastatčius elektrinių per leidimuose plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių nurodytą laikotarpį. Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos interneto svetainėje viešai skelbiama ir nuolat atnaujinama informacija apie priskirtas įrengtąsias sumines galias ir esamas laisvas skatinimo kvotas.“

7 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 14 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų

1. Elektros tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per ~~18 mėnesių~~ **22 mėnesius** arba per laikotarpį, per kurį gamintojas **statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo** įsipareigoja pastatyti elektrinę, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip ~~18 mėnesių~~ **22 mėnesiai**, pirmumo teise prijungti gamintojė **šio asmens** elektrinę prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų prijungimo taške, kuris atitinka reikiamą įtampos lygį ir yra arčiausiai gamintojė **statomos** elektrinės, jeigu kiti elektros tinklai technologiniu ir ekonominiu požiūriu nėra tinkamesni gamintojė elektrinės prijungimo taškui. Nurodyta gamintojė **statomos** elektrinės prijungimo prie elektros tinklų pirmumo teisė gamintojui užtikrinama kitų **asmenų** elektros energijos gamintojų **įrenginių**, naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, ~~elektros įrenginių~~ prijungimo prie elektros tinklų atžvilgiu. Prijungimo prie elektros tinklų laikotarpis skaičiuojamas nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties tarp gamintojė **statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens** ir elektros tinklų operatoriaus pasirašymo dienos. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų momentu laikomas elektrinės prijungimas technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti (paleidimo derinimo darbams). Elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis teisės aktų nustatytais reikalavimais, parengia ir viešai skelbia tipines elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sąlygas, kurios nediskriminavimo pagrindais vienodai taikomos visiems gamintojams **statyti ir įrengti elektrinę planuojantiems asmenims**, įvertinęs specialiuosius reikalavimus atskiroms gamintojų **šių asmenų** grupėms.

2. Elektros tinklų operatorius privalo prijungti gamintojė **statomą** elektrinę prie elektros tinklų ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplėtus elektros tinklus, padidinus elektros tinklų pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus. Šiuo atveju gamintojė elektrinė turi būti prijungiama prie elektros tinklų per šalių sutartą protinę terminą, įvertinus elektros tinklų atnaujinimo ar plėtos poreikį, kiek tai pagrįstai reikalinga elektrinei prijungti.

3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminai gali būti pratęsti tais atvejais, kai elektros tinklų operatorius nustatytais terminais negali prijungti gamintojė elektrinės technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti tuo atveju, kai vėluoja darbai gamintojė **elektrinę statančio ar įrengiančio asmens** elektros tinklų dalyje ar dėl kitų nuo elektros tinklų operatoriaus nepriklausančių priežasčių. Kiekvienu konkrečiu atveju elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas negali būti pratęstas ilgesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas pratęsiamas elektros tinklų operatoriaus ir gamintojė **elektrinę statančio ar įrengiančio asmens** susitarimu elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka.

4. Gamintojė elektrinės **Elektrinės** prijungimo tašką parenka ir prijungimo sąlygose nustato elektros tinklų operatorius, prie kurio valdomų elektros tinklų jungiama gamintojė elektrinė, pagal gamintojė **statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens** pateiktą prašymą ir įvertinęs technologinius ir ekonominius prijungimo taško parinkimo kriterijus pagal šio straipsnio 7 dalyje nurodytą Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą.

5. Gamintojas **Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo** turi teisę pasirinkti kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką, atsižvelgdamas į elektros tinklų operatoriaus nurodytą elektros tinklų pajėgumo lygį ir elektrinės įrengtąją galią. Gamintojė ~~pasirinkto~~ **Pasirinkto** prijungimo taško atitiktį nustatytiems technologiniams ir ekonominiams kriterijams kiekvienu konkrečiu atveju įvertina elektros tinklų operatorius. Jeigu prijungiant elektrinę gamintojė pasiūlytame prijungimo taške padidėja prijungimo sąnaudos, padidėjusios prijungimo sąnaudos padengiamos šio įstatymo 21 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka.

6. Elektros tinklų operatorius turi teisę savo nuožiūra paskirti ir kitą elektrinės prijungimo tašką, nepaisydamas gamintojė **statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens** pasirinkto prijungimo taško, kaip nurodyta šio straipsnio 5 dalyje. Dėl šio paskyrimo atsirandančios papildomos sąnaudos padengiamos šio įstatymo 21 straipsnio 7 dalyje nustatyta tvarka.

7. Elektros tinklų operatorius Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytomis sąlygomis parengia ir, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, ~~viešai~~ paskelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais, kuriais vadovaujantis atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su gamintojų elektrinių prijungimu prie elektros tinklų.

8. Elektros tinklų operatorius ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojė **statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens** prašymo išduoti išankstines prijungimo sąlygas pateikimo dienos privalo gamintojui **šiam asmeniui** pateikti visą informaciją apie veiksmus, kuriuos gamintojas **šis asmuo** turi atlikti dėl jo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, bei planuojamus elektros tinklų išplėtimo darbų terminus ir, esant būtinybei, prieš elektrinės prijungimą atlikti šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytus veiksmus. Gamintojui **Statyti ar įrengti elektrinę planuojančiam asmeniui** pageidaujant, elektros tinklų operatorius privalo pateikti išsamią su elektrinės prijungimu prie elektros tinklų susijusių sąnaudų sąmata, pagrįstą ir tikslų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų prašymų pateikimo ir svarstymo grafiką, pagrįstą orientacinį siūlomo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų grafiką. Visais atvejais elektros tinklų operatorius ir gamintojas **statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo** keičiasi visa gamintojė elektrinei prijungti prie elektros tinklų reikalinga technine ir kita informacija. Išankstinės prijungimo sąlygos turi atitikti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, nurodytą šio straipsnio 7 dalyje. Išankstinėse prijungimo sąlygose negali būti kitų reikalavimų negu tie, kurie būtini užtikrinti patikimą, saugų ir tinkamos kokybės elektros energijos įrenginio ir elektros energetikos sistemos darbą. Išankstinės prijungimo sąlygos skelbiamos ~~viešai~~ elektros tinklų operatoriaus interneto tinklalapyje.

9. Gamintojas **Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo** turi teisę dėl šio straipsnio 8 dalyje nurodytų elektros tinklų operatoriaus išduotų išankstinių prijungimo sąlygų Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai pateikti skundą šio įstatymo 64 straipsnyje nustatyta tvarka. Jeigu Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pagal Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos pateiktas išvadas nustato, kad išankstinės prijungimo sąlygos neatitinka šio straipsnio 7 dalyje nurodyto Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašo, elektros tinklų operatorius privalo per ne ilgesnį negu 30 kalendorinių dienų laikotarpį pateikti naujas išankstines prijungimo sąlygas.

10. Gamintojas ~~planuojantis plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus~~ **Statyti ar įrengti didesnės nei 10 kW įrengtosios galios elektrinę planuojantis asmuo, ir ketinantis dalyvauti organizuojamame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione**, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir teikia elektros tinklų operatoriumi prašymą pasirašyti ketinimų protokolą.

11. Elektros tinklų operatorius privalo per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojė ~~planuojančio plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus~~, prašymo, nurodyto šio straipsnio 10 dalyje, **nurodyto prašymo** pateikimo dienos pasirašyti su gamintoju **statyti ar įrengti elektrinę planuojančiu asmeniu, ketinančiu dalyvauti organizuojamame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione**, ketinimų protokolą. Ketinimų protokole privalo būti:

1) nurodyta ~~gamintojė~~ planuojamos statyti elektrinės galia ir naudojamų atsinaujinančių energijos išteklių rūšis;

2) terminas, per kurį ~~gamintojas~~ **asmuo, nurodytas šio straipsnio 10 dalyje**, įsipareigoja pastatyti elektrinę, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus ir pateikti reikalingus dokumentus Valstybinės energetikos inspekcijos prie Energetikos ministerijos elektros įrenginių techninės būklės patikrinimo aktui-pažymai (paleidimo derinimo darbams) gauti;

3) ~~gamintojė~~ **asmens, nurodyto šio straipsnio 10 dalyje**, įsipareigojimas per jo pasiūlytą laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos parengti ir pateikti elektros tinklų operatoriui derinti techninį elektrinės įrengimo ir prijungimo prie esamų elektros tinklų projektą (toliau – techninis projektas), jeigu toks yra privalomas;

4) elektros tinklų operatoriaus įsipareigojimas per ne ilgesnį kaip 4 mėnesių laikotarpį nuo su elektros tinklų operatoriumi suderinto techninio projekto pateikimo dienos arba per ne ilgesnį kaip 2 mėnesių laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos, jeigu toks techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, parengti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą;

5) ~~gamintojė~~ **asmens, nurodyto šio straipsnio 10 dalyje**, įsipareigojimas per vieną mėnesį nuo dienos, kai elektros tinklų operatorius pateikia elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą, atitinkantį suderintą techninį projektą, arba elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas, jeigu techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, sutartį pasirašyti;

6) ~~gamintojė~~ **statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens** įsipareigojimas per vieną mėnesį nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties įvykdymo dienos apmokėti šio įstatymo 21 straipsnio 3 dalyje nurodyto dydžio elektrinės prijungimo išlaidas;

7) elektros tinklų operatoriaus įsipareigojimas prijungti elektrinę prie elektros tinklų ir užtikrinti patikimą joje pagamintos elektros energijos perdavimą ir paskirstymą per terminą, kuris negali būti ilgesnis už šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus;

8) ~~gamintojė~~ **asmens, nurodyto šio straipsnio 10 dalyje**, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, jo pateikimo ir panaudojimo sąlygos bei tvarka;

9) ~~dokumentai, patvirtinantys detaliojo plano, kuris leidžia statyti gamintojo pareiškime nurodytos galios ir tipo elektrinę, galiojimą, jeigu planuojant statyti tokią elektrinę toks dokumentas yra reikalingas teisės aktų nustatyta tvarka savivaldybės, kurioje numatoma statyti ar įrengti elektrinę, administracijos patvirtinimas, kad planuojamos nurodytos galios ir tipo elektrinės įrengimas ar statyba pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus yra galima.~~

12. Ketinimų protokolo pavyzdinę formą tvirtinta Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.

13. Gamintojas **Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo**, pasirašęs ketinimų protokolą, privalo pateikti elektros tinklų operatoriui šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nustatyto dydžio ~~gamintojė~~ prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui ~~gamintojė~~ **šio asmens** įsipareigojimų įrengti naujus arba plėsti esamus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus įvykdymą, ne vėliau kaip likus 15 kalendorinių dienų iki šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodyto aukciono.

14. Šio straipsnio 11 dalies 2 punkte nurodytas terminas pratęsiamas šiais atvejais:

1) dėl valstybės veiksmų, trečiųjų asmenų veiksmų ar esant nenugalimos jėgos aplinkybėms **šio straipsnio 10 dalyje nurodyto asmens prašymu**;

2) ~~gamintojė~~ **šio straipsnio 10 dalyje nurodyto asmens** prašymu, ~~pateikus papildomą jo prievolių įvykdymo užtikrinimą, nurodytą šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje~~;

3) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje ir kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

15. Elektros tinklų operatorius, kai ~~gamintojas~~ **asmuo, nurodytas šio straipsnio 10 dalyje**, pasirašo ketinimų protokolą ir jame nustatyta tvarka pateikia ~~gamintojė~~ **savo** prievolių įvykdymo užtikrinimą, ir leidimą plėtoti elektros energijos gamybos iš ~~atsinaujinančių išteklių~~ pajėgumus **ir**

suderintą techninį projektą, jeigu toks yra privalomas, pasirašo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį.

16. Elektros tinklų operatorius kas ketvirtį teikia Valstybinei energetikos inspekcijai prie Energetikos ministerijos ir Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai informaciją apie vykdomų elektrinių statybos projektų eigą ir ketinimų protokolų sąlygų vykdymą.

17. Elektrinių, kuriose naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, prijungimo prie elektros tinklų tvarką ir sąlygas, kiek nenustatyta šiame įstatyme, reglamentuoja šio įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai.“

8 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„15 straipsnis. Gamintojo Statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens įsipareigojimai

1. Gamintojas, planuojantis plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus **Asmuo, pasirašęs šio įstatymo 14 straipsnio 10 dalyje numatytą ketinimų protokolą**, elektros tinklų operatoriui pateikia savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį elektros tinklų operatoriui gamintojo **šio asmens** įsipareigojimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių. Gamintojo **Asmens** prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 14,48 euro už 1 kW. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių pajėgumus galiojimo terminą, kaip tai nustatyta Elektros energetikos įstatyme, gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 14,48 euro už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

2. Jeigu gamintojas **šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo** nelaimi šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodyto aukciono, **atsisako dalyvauti šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytame aukcione** arba elektrinė teisės aktų, laimėjęs šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytą aukcioną, užbaigia ketinimų protokole numatytos įrengtosios galios elektrinės statybą Lietuvos Respublikos statybos įstatyme nustatyta tvarka pripažįstama tinkama naudoti ir šiam asmeniui Elektros energetikos įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją, elektros tinklų operatorius atsisako savo teisių pagal gamintojo **šio asmens** prievolių įvykdymo užtikrinimą ir grąžina jį gamintojui **šiam asmeniui** ar gamintojo jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui arba raštu apie atsisakymą praneša gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui. Kai elektrinės statyba užbaigiama ir išduodamas leidimas elektros energijai gaminti, gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimas grąžinamas teisės aktų nustatyta tvarka. Šios dalies nuostatos dėl prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo taikomos ir tuo atveju, kai šio įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nurodytas aukcionas nutraukiamas šio įstatymo 13 straipsnio 4 dalyje numatytu pagrindu.

3. Jeigu gamintojas nevykdo arba netinkamai vykdo **šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo neįvykdo** ketinimų protokole ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatytus įsipareigojimus **nustatyto įsipareigojimo pastatyti ar įrengti ketinimų protokole nurodytos įrengtosios galios elektrinę**, elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti gamintojo visu **šio asmens** pateiktu jo prievolių įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi ar vykdomi netinkamai dėl aplinkybių, kurių gamintojas **šis asmuo** negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti ketinimų protokolo ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra gamintojo kaltės. **Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo pateikia tinklų operatoriui dokumentus, įrodančius šioje dalyje numatytų aplinkybių egzistavimą, o tinklų operatorius įvertina pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo.**

4. Pagal gamintojo Jeigu šio straipsnio 1 dalyje nurodytas asmuo per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratęsimus, pastato ar įrengia mažesnės galios elektrinę nei buvo įsipareigojęs pagal ketinimų protokolą,

elektros tinklų operatorius turi teisę pasinaudoti pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįvykdytiems įsipareigojimams.

5. Pagal šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens prievolių įvykdymo užtikrinimą elektros tinklų operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik elektros tinklų plėtrai, reikalingai atsinaujinančių išteklių energijos gamybos įrenginiams prijungti.“

9 straipsnis. 17 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 17 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros tinklų operatorius turi visą **elektros energijos** gamintojo, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama visų kitų elektros energijos gamintojų, naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, pagamintos elektros energijos atžvilgiu.“

10 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 18 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„18 straipsnis. Elektros tinklų pajėgumo padidinimas

1. Kai gamintojas **Kai elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo** ir elektros tinklų operatorius sudaro elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgiant į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą tam, kad būtų galima užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą.

2. Jeigu yra duomenų, pagrindžiančių prielaidą, kad elektros tinklų operatorius nevykdo savo įsipareigojimų pagal šio skirsnio nuostatas, gamintojai **elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo** turi teisę reikalauti, kad elektros tinklų operatorius pateiktų informaciją apie tai, dėl kokių priežasčių ir koku mastu elektros tinklų operatorius nevykdė savo įsipareigojimo optimizuoti ir plėsti savo elektros tinklų sistemą ir **bei** didinti elektros tinklų pajėgumą.“

11 straipsnis. 19 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 19 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Prie elektros tinklų prijungiami gamintojo elektros įrenginiai, atliekami prijungimo darbai ir elektros tinklų saugumui užtikrinti būtini įrenginiai turi atitikti techninių norminių dokumentų ir kitų teisės aktų reikalavimus.“

2. Pakeisti 19 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Gamintojai **Statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo**, elektros tinklų operatoriui pareikalavus, privalo aprūpinti vėjo elektrines, kurių įrengtoji galia viršija 350 kW, ir hidroelektrines, kurių įrengtoji galia viršija 5 MW, techninėmis ir eksploatacinėmis priemonėmis, leidžiančiomis sumažinti generuojamą galią ar padidinti elektros energijos generavimą į elektros tinklus, bet kuriuo metu naudojant nuotolines priemones, kurios būtų prieinamos elektros tinklų operatoriui. Šios priemonės yra laikomos neatsiejama gamintojo elektrinės technologijos dalimi. Gamintojas **Elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo** jų įsigyja ir jas įrengia laikydamasis techniniuose norminiuose dokumentuose nustatytų ir (ar) elektros tinklų operatoriaus nurodytų reikalavimų.“

12 straipsnis. 20 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 20 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių ir, šios elektros energijos balansavimas **ir centralizuota prekyba, vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka**, yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Šiame įstatyme ir Vyriausybės nustatyta tvarka taikomų fiksuotų tarifų mokėjimo ~~ir elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių~~

~~prekybos bendruosius principus, tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė, tvirtindama Viešuosius~~
viešuosius ~~interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašą ir~~ **interesus**
atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkas bei Atsinaujinančių energijos išteklių
naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašą.

2. Pakeisti 20 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių skatinama Vyriausybės
nustatyta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarka sumokant šiam gamintojui
nustatyto fiksuoto tarifo ir šio gamintojo Vyriausybės nustatyta tvarka parduotos elektros energijos
kainos, kuri turi būti ne mažesnė kaip einamųjų kalendorinių metų **elektros energijos** rinkos kaina,
apskaičiuojama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatyta tvarka, skirtumą.“

3. Pakeisti 20 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Fiksuoti tarifai nustatomi ir skatinimo kvotos didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios
elektrinėms, atitinkančioms šio įstatymo 13 straipsnio 3 dalyje nurodytus uždavinius, paskirstomos
aukciono būdu. Skatinimo kvotas ir aukcionų regionus, taip pat skatinimo kvotų paskirstymo tvarką
ne didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėms nustato ir tvirtina Vyriausybė. Aukcionai
organizuojami elektrinių prijungimo prie elektros tinklų regionuose atskirai kiekvienai ~~gamintojų~~
statyti ar įrengti elektrines planuojančių asmenų grupei Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės
komisijos nustatytais terminais, bet ne vėliau kaip per 180 kalendorinių dienų nuo ~~gamintojo asmens~~
prašymo organizuoti aukcioną konkrečiai ~~gamintojų~~ **statyti ar įrengti elektrines planuojančių**
asmenų grupei jo nurodytame regione pateikimo dienos. Aukcionuose turi teisę dalyvauti visi
~~gamintojai asmenys~~, pasirašę šio įstatymo 14 straipsnio 11 dalyje nurodytą ketinimų protokolą ir
pateikę 14 straipsnio 13 dalyje nurodytą ~~gamintojo asmens~~ prievolių įvykdymo užtikrinimą. Fiksuoto
tarifo didžiausią galimą dydį kas pusę metų nustato Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės
komisija. Aukciono laimėtoju pripažįstamas dalyvis, nurodęs mažiausią pageidaujamą fiksuotą tarifą
įvertinus tai, kad vienoje aukciono zonoje didžiausia elektrinių parko įrengtoji galia negali sudaryti
daugiau kaip 40 procentų ~~maksimalios didžiausiosios~~ leidžiamos prijungti generuojančių šaltinių
galios regione. Jeigu dviejų ar daugiau aukciono dalyvių pateikti pasiūlymai dėl pageidaujamo
fiksuoto tarifo dydžio sutampa, laimėtoju pripažįstamas dalyvis, pasiūlęs statyti didesnės galios
elektrinių parką. Jeigu sutampa pasiūlymai ir dėl elektrinių parko galios, skatinimo kvota
atitinkamame prijungimo taške tokiems aukciono dalyviams paskirstoma proporcingai jų pateiktos
galios pasiūlymams. **Aukciono laimėtojas ne vėliau kaip per 3 mėnesius nuo aukciono laimėjimo**
šio įstatymo ir Elektros energetikos įstatymo nustatyta tvarka privalo kreiptis dėl leidimo
plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo į Valstybinę energetikos inspekciją prie
Energetikos ministerijos ir jį gauti. Tuo atveju, jei aukciono laimėtojas nustatytu terminu
nesikreipia dėl leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išdavimo arba šis leidimas
neišduodamas, netenka galios ar panaikinamas Energetikos įstatyme ir Elektros energetikos
įstatyme nustatytais pagrindais, aukciono laimėtojas per 1 mėnesį nuo bent vienos iš nurodytų
aplinkybių atsiradimo dienos išbraukiamas iš aukciono laimėtojų sąrašo. Atsiradusi laisva
skatinimo kvota paskirstoma organizuojant naują aukcioną kaip numatyta šioje dalyje.“

4. Pakeisti 20 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ne dažniau kaip kas pusę metų įvertina
elektros energijos gamybos iš skirtingų atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą, atsižvelgdama į
faktinį per praėjusius kalendorinius metus pagamintą elektros energijos kiekį, veikiančių elektrinių
įrengtųjų galių sumą ir statomų elektrinių numatytą įrengti galių sumą. ~~Atsižvelgiant~~ **Fiksuoto tarifo**
didžiausi galimi dydžiai gali būti peržiūrimi atsižvelgiant į pasikeitusius fiksuotų tarifų
nustatymo rodiklius, nurodytus šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje, į elektros energijos gamybos
iš skirtingų atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą, ~~ir šios plėtros atitiktį Nacionaliniame~~
atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plane nustatytiems tikslams ir
uždaviniams, ~~peržiūrimi fiksuoto tarifo didžiausi galimi dydžiai~~. Peržiūrėti fiksuotų tarifų didžiausi
galimi dydžiai taikomi tik gamintojams, kurių elektrinėms leidimas gaminti elektros energiją išduotas
po šių tarifų įsigaliojimo dienos.“

5. Pakeisti 20 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Jeigu ~~gamintojui~~ **asmeniui** leidimas plėtoti elektros energijos gamybos **pajėgumus** iš atsinaujinančių energijos išteklių **pajėgumus** teisės aktų nustatyta tvarka išduotas iki šio įstatymo įsigaliojimo konkurso būdu arba teisės aktų nustatyta tvarka leidimo išdavimo metu tos rūšies elektrinėms leidimai buvo išduodami ne konkurso būdu, arba leidimas gaminti elektros energiją išduotas iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos, tokiam **asmeniui ar** gamintojui šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos ir 12 metų laikotarpiu taikomas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytas fiksuoto tarifo didžiausias galimas dydis šio įstatymo įsigaliojimo metais.“

6. Pakeisti 20 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. ~~Gamintojui~~ **Asmeniui**, turinčiam šio straipsnio 8 dalyje nurodytą leidimą plėtoti elektros energijos gamybos **pajėgumus** iš atsinaujinančių energijos išteklių **pajėgumus** statant saulės šviesos energijos elektrines ir leidimą gaminti elektros energiją gavusiam pagal prašymą išduoti leidimą gaminti elektros energiją, pateiktą po 2013 m. liepos 1 d., šio straipsnio 8 dalis netaikoma ir 12 metų laikotarpiu taikomas Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytas fiksuoto tarifo didžiausias galimas dydis, galiojantis leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dieną.“

7. Pakeisti 20 straipsnio 12 dalį ir ją išdėstyti taip:

„12. Elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminančių vartotojų (toliau – gaminantys vartotojai), kaip jie yra apibrėžti Elektros energetikos įstatymo 2 straipsnio 9 dalyje, **fizinių asmenų** saulės šviesos energijos elektrinėse, kurių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 10 kW ir **neviršija gaminančio vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios dydžio, o juridinių asmenų** saulės šviesos energijos elektrinėse, pastatytose ant valstybei ar savivaldybei priklausančių pastatų, kuriuos biudžetinės ar viešosios įstaigos valdo patikėjimo teise, ar integruotose į šiuos pastatus saulės šviesos energijos elektrinėse **kurių įrengtoji galia** – ne didesnė kaip 50 kW; ir neviršija pusės gaminančio vartotojo objektui suteiktos leistinosios naudoti galios dydžio, **sudarius elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju**, pagaminto elektros energijos kiekio apskaita tvarkoma pagal elektros energijos apskaitos prietaisų, fiksuojančių suvartotą ir pagamintą elektros energiją, rodmenis. Jų pagrindu nustatoma:

1) per kalendorinį mėnesį gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekis;

2) per laikotarpį nuo einamųjų metų balandžio 1 dienos iki kitų metų kovo 31 dienos (toliau – kaupimo laikotarpis) gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio ir iš elektros tinklų suvartotos elektros energijos kiekio santykis: jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia daugiau elektros energijos negu suvartoja, tai tarp patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas perkeliamas į kitą kalendorinį mėnesį kaip gaminančio vartotojo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis, kuris yra kaupiamas kaupimo laikotarpiu; jeigu gaminantis vartotojas per einamąjį kalendorinį mėnesį į elektros tinklus patiekia mažiau elektros energijos negu suvartoja, tai tarp per einamąjį kalendorinį mėnesį patiektos į elektros tinklus ir suvartotos elektros energijos susidaręs elektros energijos skirtumas yra atimamas iš per kaupimo laikotarpį gaminančio vartotojo sukaupto į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekio; jeigu pasibaigus kalendoriniam mėnesiui gaminančio vartotojo suvartotos elektros energijos kiekis yra didesnis negu jo į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis, už šį skirtumą gaminantis vartotojas moka pagal gaminančio vartotojo ir elektros tiekėjo sudarytoje elektros energijos pirkimo-pardavimo sutartyje nustatytą į kainą; per kaupimo laikotarpį gaminančio vartotojo suvartotą elektros energiją viršijantis į elektros tinklus patiektos elektros energijos kiekis į kitą kaupimo laikotarpį nėra perkeliamas ir už šį kiekį gaminančiam vartotojui nėra mokama.“

8. Pakeisti 20 straipsnio 14 dalį ir ją išdėstyti taip:

„14. Vyriausybės nustatyta tvarka ir sąlygomis ne didesnės kaip 10 kW įrengtosios galios elektrinėse pagaminta perteklinė elektros energija privalomai superkama už nustatytą fiksuotą tarifą, **jei nėra pasiekti šio įstatymo 13 straipsnyje numatyti uždaviniai**. Pertekline elektros energija pripažįstama ne daugiau kaip 50 procentų vartotojo elektros tinkle įrengtose elektrinėse, kuriose elektros energijai gaminti naudojami atsinaujinantys energijos ištekliai, pagamintos elektros energijos per kalendorinius metus. Perteklinė elektros energija superkama Valstybinės kainų ir energetikos

kontrolės komisijos nustatytais fiksuotais tarifais, kurie galiojo perteklinės elektros energijos pateikimo į elektros tinklus dieną. Perteklinė elektros energija superkama ne ilgiau kaip 12 metų nuo to momento, kai perteklinės elektros energijos gamintojas pasirašė prijungimo prie tinklų sutartį su tinklų operatoriumi **12 metų laikotarpiu nuo leidimo gaminti elektros energiją išdavimo dienos.**“

9. Pakeisti 20 straipsnio 17 dalį ir ją išdėstyti taip:

„17. Šio straipsnio nuostatos netaikomos gamintojams **asmenims**, kurie įrenginiams įsigyti po šio įstatymo įsigaliojimo dienos pasinaudojo šio įstatymo 41 straipsnio 4 dalyje **straipsnyje** nurodytais paramos šaltiniais.“

13 straipsnis. 21 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 21 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Išlaidos, susijusios su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos gamintojui **asmeniui, atitinkančiam šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas**, ir elektros tinklų operatoriui, atsižvelgiant į elektros tinklų nuosavybės ribas.“

2. Pakeisti 21 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka gamintojas **elektrinę pastatę ar įrengę asmuo** apmoka faktines elektrinių prijungimo prie elektros tinklų išlaidas, nurodytas šio įstatymo 21 straipsnio 4 dalyje:“.

4. Pakeisti 21 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 3 dalies nuostatos netaikomos, kai gamintojas **elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo** teisės aktų nustatyta tvarka elektrinės prijungimo prie elektros tinklų darbus atlieka pats.“

5. Pakeisti 21 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Jeigu pagal šio įstatymo 14 straipsnio 5 dalį gamintojas **statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo** pasirenka kitą technologiniu ir ekonominiu požiūriu tinkamą elektrinės prijungimo tašką ir dėl to padidėja elektrinės prijungimo prie elektros tinklų sąnaudos, šias padidėjusias pagrįstas sąnaudas padengia gamintojas **elektrinę statantis ar įrengiantis asmuo.**“

6. Pakeisti 21 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Jeigu elektros tinklų operatorius iš kelių technologiniu požiūriu lygiaverčių alternatyvų savo nuožiūra, kaip nurodyta šio įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje, paskiria ekonomiškai mažiau palankų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų tašką, elektros tinklų operatorius privalo padengti visas pagrįstas gamintojui **elektrinę statančio ar įrengiančio asmens** dėl to atsirandančias papildomas sąnaudas.“

7. Pripažinti netekusia galios 21 straipsnio 8 dalį:

„8. Gamintojas kompensuoja elektros tinklų operatoriui ne daugiau kaip 10 procentų jo patiriamų elektros tinklų, įskaitant jam eksploatuoti reikalingas įrenginių ir objektų įsigijimo sąnaudas, optimizavimo, plėtros ir (ar) rekonstrukcijos sąnaudų, siekiant užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą, kaip nurodyta šio įstatymo 18 straipsnyje. Sąnaudų, nurodytų šiame straipsnyje, padengimas ir pasidalijimas nustatomas elektros tinklų operatoriaus, suderinus su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, viešai skelbiamame Pasinaudojimo tinklais tvarkos apraše, kaip nurodyta šio įstatymo 14 straipsnio 7 dalyje. Šioje dalyje nustatytas gamintojo patiriamų sąnaudų ribojimas netaikomas, kai elektrinės, kurioms šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka netaikoma paramos schema ar jos atskiros skatinimo priemonės, prijungiamos prie elektros tinklų.“

8. Pakeisti 21 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9-8. Šio straipsnio 7 dalyje nurodytos papildomos elektros tinklų operatoriaus sąnaudos ir 8 dalyje nurodytos elektros tinklų operatoriaus patiriamos elektros tinklų optimizavimo, plėtros ir (ar) rekonstrukcijos sąnaudos yra laikomos viešuosius interesus atitinkančia paslauga ta dalimi, kuri buvo reikalinga atsinaujinančių energijos išteklių plėtrai užtikrinti ir kurią teisės aktų nustatyta tvarka patvirtina Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija.“

14 straipsnis. 30 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 30 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Biodujų gamyba yra viešuosius interesus atitinkanti paslauga. Biodujas superka dujų sistemų operatoriai.“

15 straipsnis. 33 straipsnio pripažinimas netekusiu galios

Pripažinti netekusiu galios 33 straipsnį:

„33 straipsnis. Biodujų persiuntimas

~~Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nustato naudojimosi dujų sistemomis persiunčiamų biudujų tvarką.“~~

16 straipsnis. Aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimas

Pakeisti aštuntojo skirsnio pavadinimą ir jį išdėstyti taip:

„AŠTUNTASIS SKIRSNIS

NACIONALINĖ ATSINAUJINANČIŲ ENERGIJOS IŠTEKLIŲ PLĖTROS PROGRAMA IR
JOS FINANSAVIMO PROGRAMOS ŠALTINIAI“

17 straipsnis. 40 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 40 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Nacionalinė atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programa nustato valstybės energetikos politikos kryptis atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje dešimčiai metų.“

2. Pripažinti 40 straipsnio 4 dalį netekusia galios:

~~„4. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos nuostatos įgyvendinamos vykdant Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos tarpinstitucinį veiklos planą, kurį Vyriausybės nustatytu periodiškumu ir sąlygomis rengia ir atnauja Vyriausybės įgaliota institucija.“~~

3. Pakeisti 40 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Nacionalinę atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programą ir jos tarpinstitucinį veiklos planą pagal kompetenciją įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės institucijos, įstaigos ir (ar) kiti nurodyti asmenys.“

4. Pakeisti 40 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

„6. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos ir jos tarpinstitucinį veiklos plano vykdymą koordinuoja ir ją jos įgyvendinimo stebėseną atlieka Vyriausybės įgaliota institucija. Lietuvos Respublikos Seimui kiekvienais metais teikiama atnaujinta Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos ir jos tarpinstitucinį veiklos plano įgyvendinimo ataskaita.“

5. Pakeisti 40 straipsnio 7 dalį ir ją išdėstyti taip:

„7. Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programos ir jos tarpinstitucinio veiklos plano įgyvendinimas yra finansuojamas iš šio įstatymo 41 straipsnyje nustatytų finansavimo šaltinių.“

18 straipsnis. 41 straipsnio pakeitimas

1. Papildyti 41 straipsnio 1 dalį nauju 5 punktu:

„5) pajamos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų tarp Lietuvos Respublikos ir kitų valstybių narių ar bendrus projektus tarp Lietuvos Respublikos, valstybių narių ir užsienio valstybių;“.

2. Buvusį 41 straipsnio 1 dalies 5 punktą laikyti 6 punktu.

19 straipsnis. 42 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 42 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Iš Nacionalinei atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programai įgyvendinti skirtų lėšų negali būti finansuojami projektai, kurie yra skatinami taikant fiksuotų tarifų paramos schemas taip, kad toms pačioms veikloms nebūtų taikomas dvigubas finansavimas finansuojamos asmenų, kurie

šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgijo ir turi teisę į šio įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1-6 punktuose numatytas skatinimo priemones, elektrinių statybos ir įrengimo projektų parengimo ir įgyvendinimo išlaidos.“

20 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 49 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Vėjo elektrinių statybos vietos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomi apribojimai, iš anksto, teritorijų planavimo metu, derinamos su Lietuvos kariuomene ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vėjo elektrinių statybos vietoms nepritariama, jeigu planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių negalima išvengti panaudojant papildomas priemones. Jeigu nustatoma, kad planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad gamintojas **statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo** ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo, ir pateiks šios prievolės įvykdymo užtikrinimą. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 18 eurų už 1 kW. Kompensacijų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Kompensacijos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos, kurios nėra gautos kaip valstybės biudžeto asignavimai.“

21 straipsnis. 54 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 54 straipsnio 1 dalį:

„1. ~~Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą, vadovaudamasi Vyriausybės patvirtinta Nacionaline atsinaujinančių energijos išteklių plėtros programa, kaip nurodyta šio įstatymo 40 straipsnyje, tvirtina Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.~~“

22 straipsnis. 56 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 56 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. ~~Vyriausybė~~ **Energetikos ministerija**, jeigu atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė už šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus nacionalinius planinius rodiklius, ir užtikrina, kad atnaujintas Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas būtų pateiktas Europos Komisijai.“

2. Pakeisti 56 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Jeigu manoma, kad šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodytas nacionalinis planinis rodiklis nebus pasiektas dėl nenugalimos jėgos, ~~Vyriausybė ar jos įgaliota institucija nedelsdamos Energetikos ministerija nedelsdama~~ apie tai praneša Europos Komisijai.“

23 straipsnis. 58 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 58 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:

„9. Pajamos, gautos vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų, pervedamos į valstybės biudžetą **ir kaupiamos atskiroje Valstybės išdo sąskaitoje. Gautos lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos susitarimuose dėl statistinių energijos perdavimų numatytais tikslais, susijusiais su atsinaujinančių energijos išteklių plėtra, energijos efektyvumo didinimu, o taip pat moksliniams tyrimams atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje. Šias lėšas Vyriausybės nustatyta tvarka administruoja Vyriausybės įgaliota institucija.**“

24 straipsnis. 65 straipsnio pakeitimas

Pripažinti netekusia galios 65 straipsnio 2 dalį:

„2. Šio įstatymo 14 straipsnio 16 dalies nuostatos taikomos ir tiems gamintojams, kurie pagal išduotus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių pajėgumus iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos su elektros tinklų operatoriumi nesudarė elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties, bet kurie pretenduoja gauti paramą pagal šio įstatymo 20 straipsnyje nustatytas paramos schemas.“

25 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 6 dalį, įsigalioja 2016 m. lapkričio 1 d.
2. Šio įstatymo 2 straipsnio 1 dalis taikoma asmenims, kuriems leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduoti po šio įstatymo įsigaliojimo.
3. Šio įstatymo 13 straipsnio 7 dalis taikoma po šio įstatymo įsigaliojimo sudarytoms elektrinių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartims.
4. Iki šio įstatymo įsigaliojimo patvirtinti aukcionų laimėtojai, kurie Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir terminais negavo leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba šis leidimas neteko galios ar buvo panaikintas, išbraukiami iš aukcionų laimėtojų sąrašų kaip nustatyta šio įstatymo 12 straipsnio 3 dalyje.
5. Šio įstatymo 7 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 11 dalies 9 punkto nuostata netaikoma asmenims, kurie prašymą pasirašyti ketinimų protokolą pateikė iki šio įstatymo įsigaliojimo.
6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė, jos įgaliota institucija, Lietuvos Respublikos energetikos ministras ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija iki 2016 m. spalio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas

Energetikos ministras

R. Masiulis
Rokas Masiulis
2016-06-07

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Wilkalevskienė
Ramunė Wilkalevskienė

2016-06-06

(Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitos forma)

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

(institucijos pavadinimas)

ADMINISTRACINĖS NAŠTOS ŪKIO SUBJEKTAMS APSKAIČIAVIMO ATASKAITA

2016-05-16 Nr. 1

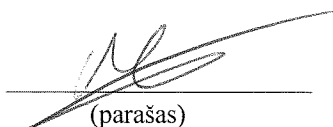
(data)

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39 ¹ straipsniu įstatymo projektas					Laikas (valandomis)		Vidinis tarifas	Pridėtinės išlaidos	Išorinis tarifas	Vykdymo veiksmo atlikimo dažnis	Ūkio subjektų skaičius	Kiekio kintamasis	Administracinė našta ūkio subjektams
eil. Nr.	41 straipsnio 3 dalis	vykdymo veiksmas	tikslinė grupė	kilmė	T _v	T _i	C _v	P	C _i	F	L	Q (F x L)	$AN_{vv} = (C_v \times P \times T_v + C_i \times T_i) \times Q$
1. Numatomų keisti ir (ar) naikinti galiojančių informacinių įpareigojimų sukeliamą administracinę naštą (skaičiuojant galiojančių teisės aktų, nustatančių informacinius įpareigojimus, sukeliamą administracinę naštą ūkio subjektams, kai teisės aktai nekeičiami, pildomas tik 1 punktas)													
1.1.	-----												
													$AN_{ij} = \sum AN_{vv} = 0$
													$AN_{ta}^G = \sum AN_{ij} = 0$
2. Teisės akto projekto galima sukelti administracinė našta													
2.1.	Balansavimo elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių, sudaromų su balansavimo elektros tiekėjais, standartinių sąlygų derinamas su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija.	informacijos teikimas (siuntimas atitinkamoms institucijoms ir kita)	Perdavimo sistemos operatorius	Lietuvos Respublikos teisės aktai	1	-	6,71	1,25	-	1	1	1	8,39

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39 ¹ straipsniu įstatymo projektas					Laikas (valandomis)		Vidinis tarifas	Pridėtinės išlaidos	Išorinis tarifas	Vykdymo veiksmo atlikimo dažnis	Ūkio subjektų skaičius	Kiekio kintamasis	Administracinė našta ūkio subjektams
eil. Nr.	41 straipsnio 3 dalis	vykdymo veiksmas	tikslinė grupė	kilmė	T _v	T _i	C _v	P	C _i	F	L	Q (F x L)	$AN_{vv} = (C_v \times P \times T_v + C_i \times T_i) \times Q$
2.2.	Balansavimo elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarčių, su balansavimo elektros tiekėjais, standartinių sąlygų perdavimo operatorių svetainėje.	informacijos teikimas (informacijos pateikimas visuomenei ar tam tikrai visuomenės daliai)	Perdavimo sistemos operatorius	Lietuvos Respublikos teisės aktai	1	-	6,71	1,25	-	1	1	1	8,39
													$AN_{ij} = \sum AN_{vv} = 16,78$
													$AN_{ta}^N = \sum AN_{ij} = 16,78$
Teisės akto projekto sukeliamas numatomas administracinės naštos pokytis (Lietuvos Respublikos piniginių vienetais)													
$AN^P = AN_{ta}^N - AN_{ta}^G$ Pastaba. Neigiamas skirtumas rašomas skliaustuose.													16,78

Ataskaitą užpildė

Vyr. specialistas
(pareigų pavadinimas)

(parašas)

Mindaugas Mikalonis
(vardas ir pavardė)

(Administracinės naštos ūkio subjektams apskaičiavimo ataskaitos forma)

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

(institucijos pavadinimas)

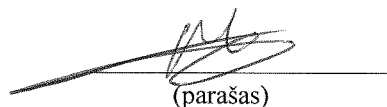
ADMINISTRACINĖS NAŠTOS ŪKIO SUBJEKTAMS APSKAIČIAVIMO ATASKAITA

2016-05-16 Nr. 1

(data)

Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas					Laikas (valandomis)		Vidinis tarifas	Pridėtinės išlaidos	Išorinis tarifas	Vykdymo veiksmo atlikimo dažnis	Ūkio subjektų skaičius	Kiekio kintamasis	Administracinė našta ūkio subjektams
eil. Nr.	25 straipsnio 6 dalis	vykdymo veiksmas	tikslinė grupė	kilmė	T _v	T _i	C _v	P	C _i	F	L	Q (F x L)	$AN_{vv} = (C_v \times P \times T_v + C_i \times T_i) \times Q$
1. Numatomų keisti ir (ar) naikinti galiojančių informacinių įpareigojimų sukeliamą administracinę naštą (skaičiuojant galiojančių teisės aktų, nustatančių informacinius įpareigojimus, sukeliamą administracinę naštą ūkio subjektams, kai teisės aktai nekeičiami, pildomas tik 1 punktas)													
1.1.	-----												
2. Teisės akto projekto galima sukelti administracinę naštą													
2.1.	Informacijos apie energetikos įmonėms suteiktų paslaugų teikimo ar perleistų prekių tiekimo sąnaudas, pajamas, sutartinius įsipareigojimus ir kainodaras teikimas Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai	informacijos teikimas (siuntimas atitinkamoms institucijoms ir kita)	Energetikos įmonių, kurių kainos yra valstybės reguliuojamos, dukterinės įmonės ar susiję asmenys, kaip jie suprantami pagal Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatymą	Lietuvos Respublikos teisės aktai	1	-	6,71	1,25	-	1	100	100	838,75
													$AN_{ij} = \sum AN_{vv} = 838,75$
													$AN_{ta}^N = \sum AN_{ij} = 838,75$
Teisės akto projekto sukeliamas numatomas administracinės naštos pokytis (Lietuvos Respublikos piniginiiais vienetais)													
$AN^P = AN_{ta}^N - AN_{ta}^G$ Pastaba. Neigiamas skirtumas rašomas skliaustuose.													838,75

Ataskaitą užpildė

Vyr. specialistas
(pareigų pavadinimas)
(parašas)Mindaugas Mikalonis
(vardas ir pavardė)

96

TEISĖS AKTŲ PROJEKTŲ ANTIKORUPCINIO VERTINIMO PAŽYMA

Teisės akto projekto pavadinimas: Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas (toliau – Įstatymo projektas).

Teisės akto projekto tiesioginis rengėjas: Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Ministerija) Elektros ūkio skyriaus vyriausiasis specialistas Mindaugas Mikalonis.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)¹: nėra.

Antikorupciniu požiūriu rizikingos teisės akto projekto nuostatos, nustatytos atliekant antikorupcinį vertinimą po tarpinstitucinio derinimo (*nurodyti kriterijaus numerį, kurį taikant nustatyta korupcijos rizikai šalinti ar valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių*)²:

Eil. Nr.	Kriterijus	Pagrindimas (nurodomos konkrečios teisės akto projekto ar kitų teisės aktų nuostatos, pagrindžiančios teigiamą atsakymą, arba pateikiamos antikorupcinį teisės akto projekto vertinimą atliekančio specialisto pastabos ir pasiūlymai dėl korupcijos rizikos mažinimo)	Teisės akto projekto pakeitimas, mažinantis korupcijos riziką, arba teisės akto projekto tiesioginio rengėjo argumentai, kodėl neatsižvelgta į pastabą	Išvada dėl teisės akto projekto pakeitimų arba argumentų, kodėl neatsižvelgta į pastabą
		<i>Pildo teisės akto projekto vertintojas</i>	<i>Pildo teisės akto projekto tiesioginis rengėjas</i>	<i>Pildo teisės akto projekto vertintojas</i>
1.	Teisės akto projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų subjektams, su kuriais susijęs teisės akto įgyvendinimas	Įstatymo projektas nesudaro išskirtinių ar nevienodų sąlygų asmenims, su kuriais susijęs šis projektas.		☒ tenkina ☐ netenkina

¹ Jeigu tas pats kriterijus taikomas kelioms teisės akto projekto nuostatomis, nurodyti ir konkrečias teisės akto projekto nuostatas, dėl kurių galima korupcijos rizika nepašalinta ar kuriai valdyti teisės akto projekte nenumatyta priemonių.

² Tas pat.

2.	Teisės akto projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą	Įstatymo projekte nėra spragų ar nuostatų, leisiančių dviprasmiškai aiškinti ir taikyti teisės aktą.		☒ tenkina ☐ netenkina
3.	Teisės akto projekte nustatyta, kad sprendimą dėl teisių suteikimo, apribojimų nustatymo, sankcijų taikymo ir panašiai priimančias subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio (prižiūrinčio) subjekto	<p>Sprendimą priimančias subjektas atskirtas nuo šių sprendimų teisėtumą ir įgyvendinimą kontroliuojančio subjekto.</p> <p>Įstatymo projekto 7 straipsnio 1 dalimi keičiamo Energetikos įstatymo 37 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad energetikos įmonė ir prašymą pateikęs vartotojas <i>tarpusavio sutarimu</i> derina vartotojams nuosavybės teise priklausančių ir jų lėšomis iki šio įstatymo įsigaliojimo įrengtų bendrai naudojamų energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarką ir sąlygas, kiek tai neprieštarauja Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatytiems reikalavimams. Energetikos įmonei ir <i>vartotojui nesusitarant</i> dėl energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarkos ir sąlygų, energetikos įmonė ir (ar) vartotojas gali kreiptis į <i>Komisiją</i> dėl šios tvarkos ir sąlygų nustatymo.</p> <p>Jeigu energetikos įmonės/vartotojo netenkintų Komisijos sprendimas, savo teises jie galėtų ginti teismine tvarka.</p> <p>Kaip numatyta Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalimi keičiamo Energetikos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje, valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančios energetikos objektai perduodami energetikos įmonei po to, kai <i>asmenys, patikėjimo teise valdantys šiuos objektus, sudaro pirkimo–pardavimo sutartį</i> (toliau – sutartis) su <i>energetikos įmone</i>. <...> Sutartis sudaroma tik po to, kai energetikos objektų pardavimui ir sutarties projektui <i>pritaria atitinkamai Vyriausybė arba savivaldybės taryba</i>.</p>		☒ tenkina ☐ netenkina

4.	Teisės akto projekte nustatyti subjekto įgaliojimai (teisės) atitinka subjekto atliekamas funkcijas (pareigas)	Įstatymo projekte nustatyti Vyriausybės, savivaldybių, Komisijos įgaliojimai (teisės) atitinka funkcijas (pareigas), priskirtas jiems įstatymais (Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymas, Vyriausybės įstatymas, Vietos savivaldos įstatymas ir kt.).		☒ tenkina ☐ netenkina
5.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sprendimo priėmimo kriterijų (atvejų) sąrašas	Įstatymo projekto 7 straipsnio 2 dalimi keičiamo Energetikos įstatymo 37 straipsnio 2 dalyje nustatomas baigtinis sąrašas reikalavimų, kuriuos įgyvendinus valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys energetikos objektai gali būti parduodami energetikos įmonei, „2. <...> Valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausantys energetikos objektai perduodami energetikos įmonei po to, kai asmenys patikėjimo teise valdantys šiuos objektus, sudaro pirkimo–pardavimo sutartį (toliau – sutartis) su energetikos įmone. Sutartyje turi būti nustatytas atlyginimo už perduodamą energetikos objektą būdas, terminai, energetikos objekto naudojimo tikslas. Sutartis sudaroma tik po to, kai energetikos objektų pardavimui ir sutarties projektui pritaria atitinkamai Vyriausybė arba savivaldybės taryba. Teikiant Vyriausybei ar savivaldybės tarybai sutarties projektą dėl pritarimo, pagrindžiama būtinybė parduoti energetikos objektą energetikos įmonei ir kartu pateikiama energetikos objekto turto vertinimo ataskaita. Asmenys, patikėjimo teise valdę valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančius energetikos objektus, už šių objektų pardavimą gautas lėšas, atskaitę parduotų objektų vertės nustatymo paslaugas įsigyjant patirtas išlaidas, atitinkamai perveda į valstybės ar savivaldybės biudžetą.“		☒ tenkina ☐ netenkina
6.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai priimant sprendimus taikomos išimtys	Įstatymo projekte išimčių nesiūloma numatyti.		☒ tenkina ☐ netenkina

7.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų priėmimo, įforminimo tvarka ir priimtų sprendimų viešinimas	<p>Sprendimus pagal projekte numatytą reguliavimą priima Komisija (dėl energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarkos ir sąlygų nustatymo pagal Įstatymo projektu keičiamo Energetikos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies nuostatas); Vyriausybė arba savivaldybės taryba (dėl valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų pirkimo-pardavimo sutarties pasirašymo pagal Įstatymo projektu keičiamo Energetikos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies nuostatas).</p> <p>Įforminimo ir viešinimo tvarka Įstatymo projekte neregamentuota, kadangi Komisijos, savivaldybių, Vyriausybės sprendimų įforminimo ir viešinimo bendra tvarka nustatyta teisės aktuose, reglamentuojančiuose šių subjektų veiklą.</p>		☒ tenkina ☐ netenkina
8.	Teisės akto projekte nustatyta sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimo tvarka	Įstatymo projekto nuostatose, sprendimų dėl mažareikšmiškumo priėmimas nenumatomas.		☒ tenkina ☐ netenkina

9.	<p>Jeigu pagal numatomą reguliavimą sprendimus priima kolegialus subjektas, teisės akto projekte nustatyta kolegialaus sprendimus priimančio subjekto:</p> <p>9.1. konkretus narių skaičius, užtikrinantis kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą;</p> <p>9.2. jeigu narius skiria keli subjektai, proporcinga kiekvieno subjekto skiriamų narių dalis, užtikrinanti tinkamą atstovavimą valstybės interesams ir kolegialaus sprendimus priimančio subjekto veiklos objektyvumą ir skaidrumą;</p> <p>9.3. narių skyrimo mechanizmas;</p> <p>9.4. narių rotacija ir kadencijų skaičius ir trukmė;</p> <p>9.5. veiklos pobūdis laiko atžvilgiu;</p> <p>9.6. individuali narių atsakomybė</p>	<p>Sprendimus pagal projekte numatytą reguliavimą priima Komisija (dėl energetikos objektų išpirkimo ar eksploatavimo tvarkos ir sąlygų nustatymo pagal Įstatymo projektu keičiamo Energetikos įstatymo 37 straipsnio 1 dalies nuostatas); Vyriausybė arba savivaldybės taryba (dėl valstybei ar savivaldybei nuosavybės teise priklausančių energetikos objektų pirkimo-pardavimo sutarties pasirašymo pagal Įstatymo projektu keičiamo Energetikos įstatymo 37 straipsnio 2 dalies nuostatas).</p> <p>Sprendimus priimančių subjektų skyrimo mechanizmas, skaičius ir pan. nustatyta teisės aktuose, reglamentuojančiuose šių subjektų veiklą; Įstatymo projekte neregamentuota, neaktualu.</p>		<p>■ tenkina □ netenkina</p>
----	--	---	--	----------------------------------

10.	Teisės akto projekto nuostatomis įgyvendinti numatytos administracinės procedūros yra būtinos, nustatyta išsami jų taikymo tvarka	Įstatymo projekte nėra numatytos administracinės procedūros.		☒ tenkina ☐ netenkina
11.	Teisės akto projekte nustatytas baigtinis sąrašas motyvuotų atvejų, kai administracinė procedūra netaikoma	Įstatymo projekte nėra numatytos administracinės procedūros.		☒ tenkina ☐ netenkina
12.	Teisės akto projektas nustato jo nuostatomis įgyvendinti numatytų administracinių procedūrų ir sprendimo priėmimo konkrečius terminus	Įstatymo projekte nėra numatytos administracinės procedūros.		☒ tenkina ☐ netenkina

13.	Teisės akto projektas nustato motyvuotas terminų sustabdymo ir pratęsimo galimybes.	Istatymo projekte nėra numatytos administracinės procedūros.		☒ tenkina ☐ netenkina
14.	Teisės akto projektas nustato administracinių procedūrų viešinimo tvarką	Istatymo projekte nėra numatytos administracinės procedūros.		☒ tenkina ☐ netenkina
15.	Teisės akto projektas nustato kontrolės (priežiūros) procedūrą ir aiškius jos atlikimo kriterijus (atvejus, dažnį, fiksavimą, kontrolės rezultatų viešinimą ir panašiai)	Istatymo projekte nėra numatyta kontrolės procedūra.		☒ tenkina ☐ netenkina
16.	Teisės akto projekte nustatytos kontrolės (priežiūros) skaidrumo ir objektyvumo užtikrinimo priemonės ³	Istatymo projekte nėra numatyta kontrolės procedūra.		☒ tenkina ☐ netenkina

³Pvz., aiškiai ir išsamiai išdėstytos kontroliuojančio subjekto teisės ir pareigos, nustatyta standartizuota kontrolės atlikimo procedūra, reikalavimas fiksuoti atskirus kontrolės procedūros etapus ir jų rezultatus, atsakingų specialistų rotacija, užkirstas kelias kontroliuojančio ir kontroliuojamo subjektų tiesioginiam kontaktui be liudininkų ir panašiai.

17.	Teisės akto projekte nustatyta subjektų, su kuriais susijęs teisės akto projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybės rūšis (tarnybinė, administracinė, baudžiamoji ir panašiai)	Subjektų, su kuriais susijęs Įstatymo projekto nuostatų įgyvendinimas, atsakomybę reglamentuoja bendrieji atsakomybę (civilinę, administracinę, baudžiamąją ir kt.) nustatantys teisės aktai.		☒ tenkina ☐ netenkina
18.	Teisės akto projekte numatytas baigtinis sąrašas kriterijų, pagal kuriuos skiriama nuobauda (sankcija) už teisės akto projekte nustatytų nurodymų nevykdymą, ir nustatyta aiški jos skyrimo procedūra	Nereglamentuota (nuobaudos skyrimo procedūrą reglamentuoja bendrieji atsakomybę (civilinę, administracinę, baudžiamąją ir kt.) nustatantys teisės aktai).		☒ tenkina ☐ netenkina
19.	Kiti svarbūs kriterijai	Nėra.		☒ tenkina ☐ netenkina

Teisės akto projekto
tiesioginiai rengėjai:

Elektros ūkio skyriaus vyriausiasis
specialistas Mindaugas Mikalonis

(pareigos) (vardas ir pavardė)

 2016-06-01
(parašas) (data)

Teisės akto projekto
vertintojas:

Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja Ramunė
Mikalauskiene

(pareigos) (vardas ir pavardė)

 2016-06-01
(parašas) (data)

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT267044060000269484 AB SEB bankas, banko kodas 70440.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai

2016-06-22 Nr. (1.6) 21-771

Kopija

Į 2016-06-07 Nr. (17.12-16)3-1278

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

DĖL IŠVADOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTUI IR SUSIJUSIEMS ĮSTATYMŲ PROJEKTAMS

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1994 m. rugpjūčio 11 d. nutarimu Nr. 728 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamento patvirtinimo“, 78.1 p. nuostatas, pagal kompetenciją išnagrinėjusi patobulintus Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (toliau – EEĮ) 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projektą (toliau – EEĮ pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą, atkreipia dėmesį į šiuos aspektus:

1. Dėstomame EEĮ 75 str. 3 d. pirmajame sakinyje po žodžio „remontui“ siūlytina įrašyti žodžius „techninei priežiūrai“ (žr. dėstomas EEĮ 75 str. 4 d. pirmojo sakinio nuostatas).

2. Siekiant aiškumo, dėstomame EEĮ 75 str. 3 d. pirmajame sakinyje reikėtų palikti galiojančioje šios dalies redakcijoje esančią sakinio dalį „<...> šių objektų ir įrenginių teisės aktuose nustatytų apsaugos zonų ribose“. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad atlyginimo už įstatyminių servitutą reglamentavimas aktualus ne tik dėl iki EEĮ pakeitimo projekto nustatytų įstatyminio servituto atvejų (tai siekiama reglamentuoti EEĮ pakeitimo projekto 28 str.), tačiau ir tuo atveju, jeigu esamo įstatyminio servituto turinys kistų dėl nustatytų apsaugos zonų ribų pasikeitimo.

3. EEĮ 2 str. 33 d. pateikta sąvoka „perdavimo sistemos operatorius“, 2 str. 41 d. – „skirstomųjų tinklų operatorius“, 2 str. 46 d. – „tinklų operatorius“. Atsižvelgiant į tai, siūlytina dėstomose EEĮ 75 str. 3 d. ir 4 d. tikslinti/suvienodinti formuluotes „perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriai“ bei „elektros tinklų operatoriai“.

4. Kaip perteklinių siūlome atsisakyti žodžių „naujus“, „naujiems“ dėstomose EEĮ 75 str. 3 d., EEĮ 75 str. 4 d. ir EEĮ pakeitimo projekto 28 str. 4 d.

5. Dėstoma EEĮ 75 str. 4 d. iš dalies neatitinka galiojančios redakcijos (žr. galiojančią formuluotę „<...> taip pat įrengti naujus elektros energetikos objektus <...>“). Jeigu šią nuostatą siekiama keisti, reiktų atspindėti keitimą EEĮ pakeitimo projekto lyginamajame variante.

6. EEĮ pakeitimo projekto 28 str. 4 d. pirmąjį sakinį siūlytina formuluoti tokiu būdu, kad apimtų tik nuostolių atlyginimą dėl iki EEĮ pakeitimo projekto įsigaliojimo nustatytų *įstatyminių servitutų* (t. y. nustatytų pagal EEĮ 75 str. 3 d.), o tų atvejų, kai, iki EEĮ pakeitimo projekto įsigaliojimo, servitutai pagal EEĮ 75 str. 6 d. būtų nustatyti sutarties pagrindu, atlyginimo nereglamentuoti (t. y. EEĮ pakeitimo projekto 28 str. 4 d. nuostatos neturėtų atgaline tvarka reglamentuoti atitinkamų kompensacijų mokėjimo tvarkos ir dydžio, dėl kurių buvo susitarta sudarytose sutartyse, o neišmokėtų kompensacijų klausimai turėtų būti sprendžiami tokiose sutartyse nustatyta tvarka).

7. Siekiant aiškumo, siūlome EEĮ pakeitimo projekto 28 str. 4 d. pirmajame sakinyje vietoj „75 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl atlyginimo už servitutus“ įrašyti „75 straipsnio 3 dalies nuostatos dėl vienkartinių kompensacijų dydžio apskaičiavimo už servitutus“.

Teisingumo ministras

Juozas Bernatoniš

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius,
tel. (8-5) 266 3661, faks. (8-5) 266 3663, el. p. info@am.lt, http://www.am.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602370

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2016-06-20 Nr. (14-3)-D8-4840
Kopija Į 2016-05-16 Nr. 30
Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai
Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai

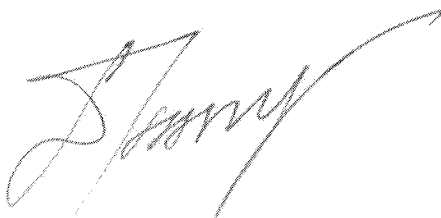
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2016-05-16 PROTOKOLO NR. 30

Vykdydami Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016-05-16 pasitarimo protokolo Nr. 30 2 p. pavedimą, išnagrinėjome Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos 2016-04-19 pateiktus Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio pakeitimo įstatymo projektus Nr. 14-12502(8) ir 2016-06-07 papildomai pateiktus Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektus Nr. 14-12502(9).

Mūsų nuomone, 2016-06-07 pateiktuose projektuose Nr. 14-12502(9) nepakankamai išspręsti valstybinės žemės servitutų nustatymo atlygintinumo, įgyvendinant energetikos sektoriaus infrastruktūros projektus, klausimai. Manome, kad sprendžiant valstybinės žemės servitutų nustatymo atlygintinumo, įgyvendinant energetikos sektoriaus infrastruktūros klausimus, reikėtų apsvarstyti galimybę Lietuvos Respublikos žemės įstatymo 23 straipsnį papildyti nuostatomis, kurios numatytų servitutų nustatymą ne tik pagal patvirtintus teritorijų planavimo dokumentus ar

žemės valdos projektus (kuriais gali būti sprendžiamas viešasis interesas), tačiau ir pagal patvirtintus elektros projektus. Taip sutrumpėtų elektros prijungimo laikas, būtų galima taikyti paprastesnę elektros prijungimo procedūrą. Jei būtų svarstoma tokia galimybė, siūlome Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymą papildyti elektros projektų rengimo ir viešinimo procedūrų nuostatomis.

Aplinkos viceministrė

Daiva Matonienė

L. Masliukienė, 8 706 63618, el. p. lina.masliukiene@am.lt

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJOS
TEISĖS DEPARTAMENTAS**

IŠVADA

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, AŠTUNTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR 33 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO (NR. 15-0415-02-I; 15-0416-02-I; 15-0417-02-I;) (NR. 14-12503(5); 14-12504(5); 14-12505(5))

Nr.

NV-24

Vilnius

2016-01-05

Įvertinę įstatymų projektų atitiktį įstatymams, Vyriausybės nutarimams bei teisės technikos reikalavimams, teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

Dėl Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Energetikos įstatymo projektas):

1. Atkreipiame dėmesį, kad Energetikos įstatymo projekto 8 str. 1, 2, 3 dalių formuluotės įstatymo projekto ir jo lyginamojo varianto versijose skiriasi. Energetikos įstatymo projekto 8 str. 1 dalyje nurodyta, kad šio projekto kai kurių straipsnių įsigaliojimo data yra 2016 m. kovo 1 d. – atkreipiame dėmesį, kad 2015 m. gruodžio 23 d. Seimas baigė eilinę VII (rudens) sesiją, o eilinė pavasario sesija prasideda kovo 10 dieną. Taip pat paminėtina ir tai, kad remiantis Teisėkūros pagrindų įstatymo 20 straipsnio 4 dalimi teisės aktai, keičiantys ar nustatantys naują ūkio subjektų veiklos ar jos priežiūros teisinį reguliavimą, paprastai įsigalioja gegužės 1 dieną arba lapkričio 1 dieną, tačiau visais atvejais ne anksčiau kaip po trijų mėnesių nuo jų oficialaus paskelbimo dienos, o pasiūlymų Vyriausybei ir kitoms institucijoms priimti įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus, susijusius su ūkio subjektų veiklos ar priežiūros reguliavimu, terminas turėtų būti 3 mėn. ankstesnis, nei įstatymo įsigaliojimo data. Analogiška pastaba taikoma ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto 25 str. 1 daliai bei Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projekto 29 str. 1 daliai.
2. Atkreipiame dėmesį, kad Energetikos įstatymo projekto 1 str. 2 dalimi Energetikos įstatymo 2 straipsnis yra pildomas nauja sąvoka – „išmanioji energijos apskaitos sistema“, kuri yra paminėta ir kitoje naujai nustatomoje sąvokoje „išmanieji tinklai“ (žr. Energetikos įstatymo projekto 1 str. 1 dalį). Tačiau pastebėtina, kad sąvokoje „išmanieji tinklai“ yra ir kitų, mūsų manymu neaiškių sąvokų, kurias analogiškai kaip ir sąvoką „išmanioji

- energijos apskaitos sistema“ keičiamame Energetikos įstatymo 2 straipsnyje būtų galima paaiškinti, tai – „išmaniosios stebėjimo ir valdymo sistemos“. Kartu, savo prasme neaiškus yra ir terminas „įprastas energijos apskaitos prietaisas“ naudojamas keičiamo Energetikos įstatymo 2 str. 23 dalyje.
3. Manytume, kad keičiamo Energetikos įstatymo 6 str. 21 punkte nustatant naują Energetikos ministerijos funkciją, kartu Energetikos įstatymo projekte būtų tikslinga nustatyti ir kriterijus, kuriais remiantis ministerija nustatytų reikalavimus išmaniesiems tinklams ir išmaniosioms energijos apskaitos sistemoms.
 4. Įvertinus keičiamo Energetikos įstatymo 21 str. 5 dalies 4 punktą, manytume, kad Energetikos įstatymo projektą tikslinga papildyti pereinamojo pobūdžio nuostatomis, aptariančiomis kaip ši nuostata bus taikoma įsigaliojus Energetikos įstatymo projektui.
 5. Įvertinus keičiamo Energetikos įstatymo projekto 37 str. 2 dalies nuostatą „pagal sutarties sudarymo metu esamą energetikos objektų vertę, nustatytą vadovaujantis turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais“, kuri yra nustatyta ir šiuo metu galiojančio Energetikos įstatymo 37 str. 1 dalyje ir atsižvelgiant į praktikoje kylančias problemas, susijusias su paminėtos nuostatos įgyvendinimu, siūlytume keičiamo Energetikos įstatymo 37 str. 2 dalyje detalizuoti šią nuostatą, aptariant ar galima, pavyzdžiui, sutarties šalims nukrypti nuo pagal turto ir verslo vertinimą reglamentuojančiais teisės aktais nustatytos objektų vertės, ar ne ir pan.
 6. Energetikos įstatymo projekto 8 str. 2 dalis (analogiškai ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto 25 str. 6 dalis bei Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projekto 29 str. 2 dalis) turėtų formuluoti pavedimus atitinkamų sričių *ministrams/įstaigų vadovams* (o ne institucijoms), nes šie subjektai turi įgaliojimus priimti teisės aktus. Taip pat siūlytume šioje dalyje vietoj abstraktaus termino „kitos institucijos“ nurodyti konkrečios institucijos vadovą.

Dėl Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – AIEĮ projektas) :

1. AIEĮ projekto 2 str. 1 dalyje keičiamo Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo (toliau – Įstatymas) 3 str. 2 dalies 6 punkte įvedama sąvoka „parodomieji vėjų elektrinių projektai“, tačiau jos turinys nėra atskleidžiamas. Siekiant išvengti skirtingo šios sąvokos interpretavimo, siūlytume AIEĮ projekte atskleisti jos turinį.
2. Keičiamo Įstatymo 13 str. 4 dalyje siūloma įtvirtinti nuostatą, kad „kai elektrinių įrengtoji suminė galia bent vienai iš numatytų rūšių elektrinių pasiekia šio straipsnio 3 dalyje nurodytų įrengtųjų galių dydžius, pradėtas ir nebaigtas skatinimo kvotų paskirstymas tos rūšies elektrinėms *šiuo įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose numatytais būdais nutraukiamas*“. Atkreipiame dėmesį, kad nei Įstatymas, nei AIEĮ projektu keičiamas Įstatymas skatinimo kvotų paskirstymo būdų neįtvirtina, o tik įteisina šią procedūrą (todėl nesutiktume su Įstatymų projektų rengėjų derinimo pažymoje nurodomu argumentu, kad AIEĮ projektu yra įtvirtinamas skatinimo kvotų paskirstymo nutraukimo būdas). Atsižvelgiant į tai, šiame punkte paminėta nuostata tikslinga.

3. Atkreipiame dėmesį, kad AIEĮ projekto lyginamojo varianto 7 straipsniu keičiamo Įstatymo 14 str. 10 dalyje yra žodžio „didesnės“ gramatinė klaida, o šio projekto 6 straipsniu keičiamo Įstatymo 15 str. 2 dalyje vietoj žodžio „numatyti“ reikėtų rašyti „numatytu“.
4. Atsižvelgiant į tai, kad keičiamo Įstatymo 20 str. 2 dalyje keičiasi vienas iš dydžių nuo kurio priklausys elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių kaina, t.y. ji priklausys ne nuo praėjusio mėnesio vidutinės rinkos kainos, o nuo einamųjų metų rinkos kainos - svarstyтина, ar šios nuostatos įgyvendinimui neturėtų būti nustatytas pereinamasis laikotarpis, taip pat neaišku iki kada Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau – Komisija) šią kainą apskaičiuos, paskelbs ir pan., nes AIEĮ projekto 25 str. pasiūlymo Komisijai iki AIEĮ projekto įsigaliojimo apskaičiuoti ir paskelbti einamųjų metų rinkos kainą nėra.
5. Atkreiptinas dėmesys, kad AIEĮ projekto lyginamojo varianto 12 str. turėtų būti dėstomas pagal 2015 m. gruodžio 15 d. priimto Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 20 str. pakeitimo įstatymu pakeistą 20 str. redakciją.
6. Keičiamo Įstatymo 20 str. 3 dalyje yra įtvirtintos kelios sąlygos, kurioms įvykus aukciono laimėtojas yra išbraukiamas iš aukciono laimėtojų sąrašo. Keltinas klausimas, ar sąlygos – leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galios netekimas ir šio leidimo panaikinimas Energetikos įstatyme ir Elektros energetikos įstatyme numatytais pagrindais turėtų būti nustatomos kaip pagrindas išbraukti asmenį iš aukciono laimėtojų sąrašų, t.y. ar šios sąlygos savaime nereiškia, kad toks asmuo netenka aukciono laimėtojo statuso. Jei, visgi, paminėtos sąlygos yra aktualios, keltinas klausimas, ar jos taip pat būtų aktualios 3 mėnesius nuo aukciono laimėjimo. Jei ši prielaida teisinga, tuomet netikslus yra keičiamo Įstatymo 20 str. 3 dalies devintasis sakinyss, tuo aspektu, kad ne visos sąlygos, kurias aukciono laimėtojas turi įvykdyti per 3 mėnesius nuo aukciono laimėjimo, yra atspindėtos. Taip pat svarstyтина, ar pagrįstai nustatomas 1 mėnesio nuo bent vienos iš nurodytų aplinkybių atsiradimo dienos terminas asmens išbraukimui iš aukciono laimėtojų sąrašo (t.y. ar šis terminas nėra per ilgas).
7. Keičiamo įstatymo 20 str. 12 dalyje prieš žodžius „bendrijų“ ir „centrų“, atsižvelgiant į Religinį bendruomenių ir bendrijų įstatymo 4 str. reikėtų įrašyti žodį „religinį“ (analogiška pastaba taikoma ir Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projekto 1 straipsniu keičiamo Elektros energetikos įstatymo 2 str. 9 daliai).
8. Keičiamo įstatymo 40 str. 1 dalyje siūloma nustatyti, kad Nacionalinė atsinaujinančių išteklių plėtos programa nustato valstybės energetikos politikos kryptis atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje iki 2020 metų – neaišku, kodėl yra siekiama nustatyti galutinį šios programos galiojimo terminą, kai galbūt, bus poreikis ir po šių metų reglamentuoti valstybės politikos kryptis atsinaujinančių išteklių energetikos sektoriuje.
9. Atkreipiame dėmesį, kad pagal Strateginio planavimo metodikos, patvirtintos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 11 punktą, plėtos programa yra įgyvendinama per strateginį veiklos planą, tuo tarpu pagal keičiamo Įstatymo 40 str. 4 dalį siūloma nustatyti, kad Nacionalinė atsinaujinančių išteklių plėtos programa būtų įgyvendinama per kitos strategijos, t.y. Nacionalinės klimato kaitos valdymo politikos strategijos, įgyvendinimo tarpinstitucinį veiklos planą ir per kitą programą, t.y. Nacionalinę šilumos ūkio plėtos programą. Abejotume tokios nuostatos pagrįstumu, kartu atkreiptinas dėmesys, kad tos keičiamo Įstatymo nuostatos, kurios kalba apie Nacionalinės atsinaujinančių išteklių plėtos programos įgyvendinimą (keičiamo Įstatymo 40 str. 5, 6 ir 7 dalys) turėtų būti taikomos kitiems šiame punkte paminėtiems strateginio planavimo dokumentams, kuriuos reglamentuoja Klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymas ir Šilumos ūkio įstatymas.
10. Vertindami keičiamo Įstatymo 42 str. 3 dalį atkreipiame dėmesį į derinimo pažymoje pateikiamą įstatymų projektų rengėjų argumentą, kad Įstatymo 3 str. 2 dalies 1-6 punktuose

- išvardintos skatinimo priemonės praktikoje taikomos kartu, tuomet kyla klausimas, kodėl keičiamo Įstatymo 42 str. 3 dalyje teikiama nuoroda tik į vieną Įstatymo 3 str. 2 dalyje nustatytą skatinimo priemonę.
11. AIEĮ projekto 21 str. pripažinus netekusiu galios Įstatymo 54 str., o taip pat atsižvelgiant į AIEĮ projekto 3 str. 5 dalį, Įstatyme nebeliktų nurodytas subjektas, kuris tvirtina Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą. Tuo tarpu keičiamo Įstatymo 56 str. 2 dalis nurodo, kad *atnaujintą* Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą tvirtina Energetikos ministerija.
 12. Keičiamo Įstatymo 58 str. 9 dalies nuostata apibrėžianti vykdant susitarimus dėl statistinių energijos perdavimų gautų lėšų naudojimą vertintina keliais aspektais – visų pirma reikėtų tikslinti nuostatą dėl „numatytų tikslų“, t.y. pagal formuluojamą nuostatą nėra aišku, kokiems tikslams šiuo atveju valstybės biudžeto lėšos būtų naudojamos; taip pat reikėtų patikslinti ir sąvoką „inovacijų tyrimams“, nurodant kokios srities tai tyrimai; taip pat reikėtų atskleisti kokia tvarka bus taikoma tokių lėšų naudojimui ir koks subjektas tokią tvarką tvirtintų.
 13. AIEĮ projekto 25 str. 3 dalies redakciją siūlytume keisti, nes liktų neaišku, ar iki AIEĮ projekto įsigaliojimo sudarytoms elektrinių prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartims Įstatymo 21 str. 8 dalis būtų taikoma.
 14. AIEĮ projekto 25 str. 4 dalyje siūlytume tikslinti terminą „nustatyta tvarka ir terminais“ – nurodant kokia tvarka ir terminai turimi mintyje. Kartu, kaip jau esame išdėstę Teisės departamento 2015-09-24 išvados Nr. NV- 3077 4 psl. 15 pastaboje, manytume, kad nuostata dėl aukciono laimėtojų, kurie laimėtojais bus paskelbti iki AIEĮ projekto įsigaliojimo, išbraukimo iš aukciono laimėtojų sąrašų galėtų būti traktuojama kaip teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimas, nes pagal šiuo metu galiojantį Įstatymą, išbraukimas iš aukciono laimėtojų sąrašų nėra reglamentuojamas.
 15. AIEĮ projekto 25 str. 5 dalį reikėtų formuluoti taip: „Šio įstatymo 7 straipsnyje išdėstyto Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 str. 11 dalies 9 punkto nuostata netaikoma asmenims, kurie prašymą pasirašyti ketinimų protokolą pateikė iki šio įstatymo įsigaliojimo“.
 16. Iš esmės taisytinas AIEĮ projekto lyginamasis variantas – nereikėtų paryškinti tų nuostatų, kurios nėra keičiamos, tame tarpe ir straipsnio ar sąvokų pavadinimų, nereikia nurodyti ir braukti nuostatų jau pripažintų netekusiomis galios. Analogiška pastaba taikoma ir Elektros energetikos įstatymo projekto lyginamajam variantui.

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo projekto (toliau – Elektros energetikos įstatymo projektas):

1. Atkreipiame dėmesį, kad Elektros energetikos įstatymo projektu keičiamo Elektros energetikos įstatymo 6 str. 1 d. 6 punkte siūloma nustatyti, kad Vyriausybė pati savo patvirtinta tvarka skirtų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių. Siekiant užtikrinti skaidrų, objektyvų ir nešališką viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus paskyrimą, paskyrimas neturėtų būti atliekamas to paties subjekto, kuris ir tvirtina administratoriaus skyrimo tvarką.
2. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. 1 dalyje siūloma nustatyti, kad skirstomųjų tinklų operatorius kiekvienais metais teiks 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą. Atsižvelgiant į tai, kad planas bus rengiamas kiekvienais metais, manytume, kad nėra tikslinga jį įvardinti kaip planą 10 metų laikotarpiui arba, jei yra poreikis turėti planą 10 -čiai metų, siūlytume įvertinti, jog galbūt pakaktų šį planą atnaujinti.

3. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. 1 dalis ir šio straipsnio 2 dalis derintinos tarpusavyje, jas apjungiant, nes abi šios nuostatos nustato tai, kas turi būti nurodoma skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plane. Kartu keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. 2 dalyje siūlytume vengti teisinį neapibrėžtumą sukuriančių žodžių „be kita ko“.
4. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. 3 dalyje vietoj nuostatos „daro pagrįstas prielaidas“ siūlytume vartoti terminą „įvertina“ ar pan.
5. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. 4 dalies paskutinis sakinytis tikslintinas, nes pirmą jo dalį (iki kablelio) nurodo, kad Komisija savo interneto svetainėje skelbia konsultacijų rezultatus, o likusi sakinio dalis nurodo, kad Komisijos interneto svetainėje bus skelbiamos ir tam tikros skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų plano dalys.
6. Atkreipiame dėmesį, kad įstatymų projektų derinimo pažymoje nurodoma, kad Komisija skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą derina, tačiau keičiamame Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. tai neatsispindi, o šio str. 6 dalis nustato, kad Komisija atlieka plano vertinimą ir vykdo jo įgyvendinimo stebėseną.
7. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. 7 dalyje vartojama sąvoka „teisės aktuose nustatytų“, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2013 m. gruodžio 23 d. įsakymu Nr. 1R-298 patvirtintų Teisės aktų projektų rengimo rekomendacijų (toliau – Rekomendacijos) 12 punktą, laikytina ydinga, todėl vietoj jos reikėtų nurodyti konkrečius teisės aktus, kuriuose tokios priemonės nustatytos, arba įvardinti šias priemones keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ straipsnyje, kaip kad yra padaryta Elektros energetikos įstatymo 33 str. 6 dalyje. Atsižvelgiant į paminėtą Rekomendacijų punktą nevertotina ir sąvoka „teisės aktų reikalavimais“, kurią siūloma nustatyti keičiamo Elektros energetikos įstatymo 39¹ str. 1 dalyje.
8. Pakartotinai atkreipiame dėmesį (žr. Teisės departamento 2015-09-24 išvados Nr. NV-3077 6 psl. 13 pastabą) į tai, jog mūsų manymu, keičiamo Elektros energetikos įstatymo 44 str. 2 d. 1 punkte įtvirtinta nuostata dėl elektros energijos pirkimo-pardavimo sutarties galios netekimo konstatavimo, tais atvejais, kai pagal keičiamo Elektros energetikos įstatymo 44 str. 3 d. Komisija *sustabdo* elektros energijos tiekimo veiklos leidimą arba esant nenugalimai jėgai (force majeure) (žr. keičiamo Elektros energetikos įstatymo 44 str. 3 d. 4 punktą) - laikytina nepagrįsta, nes leidimo sustabdymas arba nenugalimos jėgos atsiradimas gali būti siejamas su laikinu veiklos apribojimu.
9. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 58 str. 5 dalyje siūloma nustatyti, kad paskirtosios įmonės pakeitimas būtų reglamentuojamas Vyriausybės nutarimu. Atkreipiame dėmesį į Konstitucinio Teismo doktriną, pagal kurią teisinis reguliavimas, susijęs su asmenų teisių ir pareigų nustatymu, ūkinės veiklos ribojimais gali būti įtvirtintas tik įstatymu, bet ne poįstatyminiu teisės aktu. Atsižvelgiant į šią Konstitucinio teismo doktriną, įstatymu, bet ne poįstatyminiu teisės aktu turėtų būti reglamentuojamas ir tinklų operatorių ir visuomeninio tiekėjo patirtų sąnaudų kompensavimas, kurį, pagal keičiamo Elektros energetikos įstatymo 69 str. 12 dalį siūloma pavesti tvirtinti Žemės ūkio ministrui bei detalizuoti vartotojų prašymo pagrįstumo nustatymo kriterijus, kurie yra paminėti keičiamo Elektros energetikos įstatymo 71 str. 4 d. 4 punkte, nes derinimo pažymoje nurodoma, kad tokie prašymai bus vertinami, o tai reiškia, kad jie galės būti ir netenkintini.
10. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 69 str. 12 dalies paskutinis sakinytis įtvirtina sąlyginę nuostatą, kuri neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatymo 3 str. 2 d. 6 punkte įtvirtinto aiškumo principo, bei šio straipsnio 7 punkte įtvirtinto sistemiškumo principo. Taip, pat šioje dalyje atsižvelgiant į šios išvados 2 psl. 6 punkte dėstomą pastabą, nuoroda į „žemės ūkio ministerijos nustatyta tvarka“ turėtų būti keičiama į „žemės ūkio ministro nustatyta tvarka“.

11. Manytume, kad laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo sąlygos yra įtvirtintos Elektros energetikos įstatymo 71 str. 1 dalyje, todėl poįstatyminis teisės aktas negalėtų nustatyti naujų šios veiklos nutraukimo sąlygų, kaip siūloma įtvirtinti keičiamo Elektros energetikos įstatymo 71 str. 1 dalimi.
12. Vertindami keičiamo Elektros energetikos įstatymo 74 str. 9 dalį suprantame, kad paskirtojo viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus vykdomos veiklos atitikimo nustatytiems reikalavimams jokia institucija nekontroliuos. Energetikos ministerija tik gaus informaciją apie reikalavimų, keliamų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui, pasikeitimą. Svarstyтина, ar toks reguliavimas laikytinas pagrįstu. Taip pat paminėtina, kad aptariama nuostata nenustato ką konkrečiai Energetikos ministerija darys, kai iš viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus gaus keičiamo Elektros energetikos įstatymo 74 str. 9 dalyje nurodomą informaciją. Šioje dalyje taip pat tikslintinas žodis „nedelsdamas“ nustatant konkretų terminą, bei nurodant nuo kurio momento šis terminas būtų skaičiuojamas.
13. Keičiamo Elektros energetikos įstatymo 75 str. 4 dalies siūloma nuostata, kad elektros tinklų operatoriai, be kita ko, turi teisę teisės aktų nustatyta tvarka atlikti medžių ir krūmų, esančių kito žemės ar kito nekilnojamojo daikto savininko ar naudotojo teritorijoje, kirtimo darbus, vertintina kaip neatitinkanti Konstitucijos, nes Konstitucijos 23 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad nuosavybė gali būti paimama *tik įstatymo nustatyta tvarka* visuomenės poreikiams ir teisingai atlyginama.
14. Manytume, kad keičiamo Elektros energetikos įstatymo 75 str. 5 dalyje siūlomus nustatyti atvejus, darbus ir pan. – t.y. specialiąsias žemės ir miško naudojimo sąlygas, apsaugos zonose ribojamus ir draudžiamus darbus ir veiksmus – kurie, pagal keičiamo Elektros energetikos įstatymo 75 str. 5 dalį bus nustatyti poįstatyminiu teisės aktu, atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo doktriną (teisinis reguliavimas, susijęs su asmenų teisių ir pareigų nustatymu, ūkinės veiklos ribojimais gali būti įtvirtintas tik įstatymu, bet ne poįstatyminiu teisės aktu) reikėtų nustatyti įstatyme.
15. Atkreipiame dėmesį, kad keičiamo elektros energetikos įstatymo 75 str. 6 dalyje įtvirtinama sąlyginė nuostata (t.y. „gali išmokėti“), nenustatant jokių šios nuostatos taikymų kriterijų. Toks reglamentavimas vertintinas kaip teisiškai ydingas, todėl siūlytina nuostatą išdėstyti aiškiai ir nustatyti jos taikymo kriterijus.
16. Elektros energetikos įstatymo projekto 29 str. 1 dalyje reikėtų teikti nuorodą ne į įstatymo 26 str., o į 26 straipsniu keičiamą Elektros energetikos įstatymo 74 straipsnį.

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 69, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektų pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui (toliau – Nutarimo projektas):

1. Nutarimo projekto antraštėje ir nutarimo projekto 1 punkte tikslintina nuoroda į AIEI projektą (analogiškai ir įstatymų projektų aiškinamajame rašte).
2. Manytume, kad Nutarimo projekto 2 punkte dėstomas motyvas „yra būtinos tinkamam elektros rinkos veikimui“ yra pernelyg bendro pobūdžio, todėl esamą problemą siūlytume konkretinti, o kitas šiame punkte dėstomas motyvas – „kai kurios nuostatos gali įtakoti valstybės reguliuojamas kainas, kurios dažniausiai yra nustatomos ateinantiems kalendoriniams metams“, remiantis Energetikos įstatymo 19 str. 3 dalimi, manytume, yra nebeaktualus, nes valstybės reguliuojamos kainos ateinantiems kalendoriniams metams skelbiamos viešai ne vėliau kaip prieš mėnesį iki jų taikymo pradžios.

Dėl įstatymų projektų aiškinamojo rašto:

1. Aiškinamojo rašto 3 punkto trečioje pastraipoje naudojamas terminas „Įstatymas“, tačiau prieš tai esančiame aiškinamojo rašto tekste toks trumpinys nėra įvedamas.
2. Aiškinamojo rašto 4 punkto dešimtoje pastraipoje (skaičiuojant nuo šio punkto pabaigos) braukтина nurodoma data „2016 m. sausio 1 d.“.
3. Aiškinamojo rašto 8 punkte reikėtų vardinti kitų įstatymų projektus, jei tokie būtų reikalingi Įstatymų projektų inkorporavimui į teisinę sistemą, o visi Įstatymų projektų nuostatoms įgyvendinti reikalingi parengti ir priimti poįstatyminiai teisės aktai nurodytini aiškinamojo rašto 11 punkte. Atsižvelgiant į tai, siūlytina patikslinti įstatymų projektų aiškinamąjį raštą.
4. Aiškinamojo rašto 8 punkto antroje ir paskutinėje pastraipoje terminas „per teisės aktų nustatytus bendruosius terminus/per bendruosius teisės aktų nustatytus terminus“ keistinas aiškiai ir nedviprasmiškai nurodant turimus mintyje terminus.
5. Aiškinamojo rašto 9 punkte reikėtų nurodyti, ar įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Pagal aiškinamojo rašto 9 punkte pateikiamą informaciją, suprantame, kad šis reikalavimas nėra įvykdytas.
6. Aiškinamojo rašto 12 punkte reikėtų vengti tokių neapibrėžtumą sukuriančių sąvokų kaip „greičiausiai“, aiškiai įvardijant ar įstatymų projektams įgyvendinti bus reikalingos valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšos.

Departamento direktoriaus pavaduotojas

Aleksandr Radčenko

2-ojo teisinės ekspertizės
skyriaus patarėja
A. Galubichienė

115

Siūlau įtraukti į Vyriausybės posėdžio (pasitarimo) darbotvarkės projektą

2016-02-18 / 2016-05-11
2016-03-30 / 2016-06-22

Dėl Elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39(1) straipsniu įstatymo, Energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Žemės įstatymo Nr. I-446 23 straipsnio pakeitimo įstatymo (TAP-16-281(4) projektą (14-12502(9)

Pranešėjas: energetikos ministras R. Masiulis

Dalyvauja: Energetikos ministerijos Elektros ūkio skyriaus vyr. specialistas Mindaugas Mikalonis

Klausimo kuratorius: V.Pavardė, parašas

Posėdžių rengimo skyriaus
patarėja

G. Dovydenienė

2015-10-21

<p>Apsvarstyta ministerijų atstovų pasitarime</p> <p>2015-10-27 / 2016-01-19 (data)</p>	<p>Ministerijų atstovų pasitarimo protokolo išrašas</p> <ol style="list-style-type: none"> Pasiūlyti Energetikos ministerijai: <ol style="list-style-type: none"> surengti pasitarimą, dalyvaujant Finansų ministerijos, Teisingumo ministerijos, Ūkio ministerijos, Žemės ūkio ministerijos ir kitų suinteresuotų institucijų atstovams, ginčytinoms nuostatomis suderinti; projektą suderinti su Europos teisės departamentu prie Teisingumo ministerijos; atsižvelgti į Vyriausybės kanceliarijos Teisės departamento pastabas. Suderintą ir patikslintą projektą svarstyti ministerijų atstovų pasitarime. <p>2016-01-19</p>
<p>Informacija apie projekto svarstymą Vyriausybės pasitarime ar/ir Vyriausybės posėdyje</p> <p>2016-02-22 d. svarstyti vyr. pasitarime. Projektui priimta. 2016-04-04 svarstyti vyr. pasitarime. Intarta.</p>	<p>Papildoma informacija</p>

Patvirtinti projektą 2016 m. 05-16 d.
ir T.M. pastabas vyr. pasitarime. Priimta.

16B
4P

- prie 13 klausimo (LRV pos.)

**2009 M. BALANDŽIO 23 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2009/28/EB DĖL SKATINIMO NAUDOTI
ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGIJĄ, IŠ DALIES KEIČIANČIOS BEI VĖLIAU PANAIKINANČIOS DIREKTYVAS 2001/77/EB IR
2003/30/EB, IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49,
51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO
ATITIKTIES LENTELĖ**

2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39 ¹ straipsniu įstatymo projektas	Direktyvos perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis)
2 straipsnis. Sąvokų apibrėžtys Šioje direktyvoje taikomos Direktyvoje 2003/54/EB pateiktos sąvokų apibrėžtys. Taip pat taikomos tokios sąvokų apibrėžtys: <...> k) „paramos schema“ – valstybės narės arba valstybių narių grupės taikoma priemonė, schema ar mechanizmas, kuriuo skatinama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją: mažinami tos energijos kaštai, didinama kaina, už kurią ją galima parduoti, arba nustatomas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimas ar kitomis priemonėmis didinama tokios energijos pirkimo apimtis. Tai apima, be kita ko, paramą investicijoms, neapmokestinimą ar mokesčių sumažinimą, mokesčių grąžinimą, paramos schemas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimams vykdyti, įskaitant schemas, pagal kurias naudojamosi žaliaisiais sertifikatais, ir tiesioginio kainų rėmimo schemas, įskaitant fiksuotus supirkimo tarifus ir priemokų mokėjimus;	20 straipsnis. 58 straipsnio papildymas 1. Papildyti 58 straipsnį 5 dalimi: „5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis bei vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams, principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybą vykdo visuomeninis tiekėjas ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje, be kita ko, reglamentuojama tokios įmonės pakeitimo tvarka, paskirta įmonė. Nupirkta elektros energija gali būti tiekiamą ir visuomeninio tiekėjo ar paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtoji įmonė turi atitikti šiuos reikalavimus: 1) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas	Iš dalies

buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdo ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

2) įmonė privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;

3) įmonė privalo užtikrinti nupirkto elektros energijos pardavimą Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros pardavimą savo vartotojams;

4) įmonė privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;

5) įmonė įsipareigoja sudaryti elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir informacijos mainų sutartį su perdavimo sistemos ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, balansavimą;

6) įmonė įsipareigoja vykdyti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamasi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo ir kitų teisės aktų reikalavimų, reikalavimų.“

2. Papildyti 58 straipsnį 6 dalimi:

„6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Prekybos elektros energija taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį nei 2 mėnesių terminą pašalinti veiklos trūkumus. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą. Ankstesnioji paskirtoji įmonė vykdo funkcijas iki kol bus paskirta nauja įmonė.“

<p>3 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo privalomi bendrieji nacionaliniai planiniai rodikliai ir priemonės <...></p> <p>3. Siekdamas įvykdyti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus planinius rodiklius, valstybės narės gali, inter alia, taikyti tokias priemones:</p> <p>a) paramos schemas;</p>	<p>20 straipsnis. 58 straipsnio papildymas</p> <p>1. Papildyti 58 straipsnį 5 dalimi:</p> <p>„5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis bei vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams, principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybą vykdo visuomeninis tiekėjas ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, kurioje, be kita ko, reglamentuojama tokios įmonės pakeitimo tvarka, paskirta įmonė. Nupirktą elektros energiją gali būti tiekama ir visuomeninio tiekėjo ar paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtoji įmonė turi atitikti šiuos reikalavimus:</p> <p>1) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdomą ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdomą ūkinę komercinę veiklą;</p> <p>2) įmonė privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;</p> <p>3) įmonė privalo užtikrinti nupirkto elektros energijos pardavimą Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros pardavimą savo vartotojams;</p>	<p>Iš dalies</p>
--	--	------------------

	<p>4) įmonė privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;</p> <p>5) įmonė įsipareigoja sudaryti elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir informacijos mainų sutartį su perdavimo sistemos ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, balansavimą;</p> <p>6) įmonė įsipareigoja vykdyti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamasi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo ir kitų teisės aktų reikalavimų, reikalavimų.“</p> <p>2. Papildyti 58 straipsnį 6 dalimi:</p> <p>„6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Prekybos elektros energija taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį nei 2 mėnesių terminą pašalinti veiklos trūkumus. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą. Ankstesnioji paskirtoji įmonė vykdo funkcijas iki kol bus paskirta nauja įmonė.“</p>	
--	---	--

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė
2016.06.07

Energetikos ministras
Rokas Masiulis
2016-06-07

2009 M. LIEPOS 13 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2009/72/EB DĖL ELEKTROS ENERGIJOS VIDAUS RINKOS BENDRŲJŲ TAISYKLIŲ, PANAIKINANČIOS DIREKTYVĄ 2003/54/EB, IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO ATITIKTIES LENTELĖ

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB	Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 39 ¹ straipsniu įstatymo projektas	Direktyvos įgyvendinimo lygis (visiškai / iš dalies įgyvendinta, neįgyvendinta)
<p>2 straipsnis Sąvokų apibrėžtys <...> 25. Ilgalaikis planavimas – ilgalaikių investicijų į gamybos, perdavimo ir skirstymo pajėgumus poreikių planavimas, siekiant tenkinti sistemos elektros energijos paklausą ir užtikrinti tiekimą vartotojams;</p>	<p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 2 straipsnio 20 dalį ir ją išdėstyti taip: „20. Ilgalaikis planavimas – elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo pajėgumų plėtros, tiekimo vartotojams patikimumo užtikrinimo ir tam reikalingų ilgalaikių investicijų planavimas dešimties metų laikotarpiui, siekiant patenkinti elektros energijos poreikį sistemoje.“</p>	<p>Visiškai įgyvendinta</p>
<p>2 straipsnis Sąvokų apibrėžtys <...> 29. energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymas – visuotinis ar integruotas būdas, kuriuo siekiama daryti poveikį elektros energijos suvartojimo kiekiui ir trukmei bei taip mažinti pirminį energijos suvartojimą bei didžiausias apkrovas, teikiant pirmenybę investicijoms ne į gamybos pajėgumų didinimą, o į energijos vartojimo efektyvumo ar kitas priemones, pvz., nutraukiamo tiekimo sutartys, jei pastarosios priemonės yra veiksmingiausios ir ekonomiškiausios, atsižvelgiant į teigiamą poveikį aplinkai dėl sumažėjusio energijos suvartojimo bei su tuo susijusius tiekimo saugumo ir skirstymo išlaidų aspektus;</p>	<p>8 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas Pakeisti 18 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Tinklų operatorius, įvertindamas elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo, kokybės, efektyvumo, vartojimo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, gerindamas naudojimosi sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, derindamas ją su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtros planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai privalo bendradarbiauti, siekdami užtikrinti perdavimo ir skirstomųjų tinklų optimalią plėtrą.“</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

<p>3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga 1. Valstybės narės, remdamosi savo institucine struktūra ir deramai laikydamosi subsidiarumo principo, užtikrina, kad nedarant įtakos 2 daliai, elektros energijos įmonės būtų eksploatuojamos laikantis šios direktyvos principų siekiant sukurti konkurencingą, saugią ir aplinką tausojančią elektros energijos rinką, bei nediskriminuoja tų įmonių jų teisių ar įsipareigojimų požiūriu. 2. Visiškai atsižvelgdamos į atitinkamas Sutarties nuostatas, visų pirma į jos 86 straipsnį, valstybės narės elektros energijos sektoriuje veikiančioms įmonėms gali nustatyti įpareigojimus teikti bendros ekonominės svarbos viešąsias paslaugas, kurie gali būti susiję su saugumu, įskaitant tiekimo saugumą, reguliarumą, kokybę ir kainą, bei su aplinkos apsauga, įskaitant energijos vartojimo efektyvumą, energiją iš atsinaujinančių išteklių ir klimato apsaugą. Tokie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti Bendrijos elektros energijos įmonėms vienodas galimybes teikti paslaugas nacionaliniams vartotojams. Siekdamos užtikrinti tiekimo saugumą bei energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymą bei įgyvendinti aplinkosaugos tikslus ir tikslus, susijusius su energija iš atsinaujinančių išteklių, kaip nurodyta šioje dalyje, valstybės narės gali pradėti įgyvendinti ilgalaikį planavimą, atsižvelgdamos į galimybę, kad trečiosios šalys gali pageidauti prieigos prie sistemos.</p>	<p>25 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas Pakeisti 74 straipsnį ir jį išdėstyti taip: „74 straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos elektros energetikos sektoriuje 1. Vyriausybė, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir įvertinusi rinkos dalyvių vykdomą veiklą, jos pobūdį, mastą ir poveikį bendrai valstybės elektros energetikos sistemai, gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, nediskriminuodama šių rinkos dalyvių jų teisių ar įsipareigojimų požiūriu. Kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, gali būti taikomos tik tiek, kiek neprieštarauja šio įstatymo nuostatoms. 2. Siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Vyriausybė gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti šias viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje: 1) elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, šios elektros energijos balansavimas ir jos centralizuota prekyba, vykdoma Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka; 2) elektros energijos gamyba termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse, kai šios elektrinės tiekia šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas ir yra sutaupomas toks pirminės energijos kiekis, kad bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą galima laikyti efektyvia; 3) elektros energijos gamyba nustatytoje elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti;</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>
--	---	-------------------------------------

	<p>4) elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytoje elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti;</p> <p>5) elektros energijos gamybos pajėgumų, strategiškai svarbių elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui ar valstybės energetinei nepriklausomybei užtikrinti, plėtra;</p> <p>6) strateginių elektros energetikos sektoriaus projektų, susijusių su energetinio saugumo didinimu, įrengiant jungiamąsias linijas su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis ir (ar) sujungiant Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemas su kitų valstybių narių elektros energetikos sistemomis, įgyvendinimas;</p> <p>7) energetikos objektų darbo saugumo užtikrinimo, Ignalinos atominės elektrinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir joje panaudoto branduolinio kuro tvarkymo veikla;</p> <p>8) elektros tinklų operatoriaus atliekamas elektros tinklų optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstravimas, užtikrinantys elektros gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius plėtrą.</p> <p>3. Tvirtindama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtis ateinantiems kalendoriniams metams bei nustatydamą įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas Vyriausybė vadovaujasi ekonominio pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniams vartotojams principais. Energetikos ministerija ne rečiau kaip kartą per 5 metus turi atlikti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų analizę, kuri, inter alia, apimtų kiekvienos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos turinio, aplinkybių, kuriomis energetikos veikla priskiriama šioms paslaugoms, vertinimą, taip pat paslaugų, kurios yra būtinos viešiesiems poreikiams užtikrinti, galimų finansavimo šaltinių vertinimą bei optimalios paslaugų apimties nustatymą, siekiant mažiausios finansinės naštos vartotojams.</p> <p>4. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka renkamos iš asmenų:</p>	
--	--	--

	<p>1) naudojančių elektros energiją ūkiniams poreikiams tenkinti, kurių elektros energijos gamybos ir (ar) vartojimo įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų;</p> <p>2) naudojančių savo pasigamintą elektros energiją savo ūkiniams poreikiams tenkinti, kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, už visą savo ir asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją;</p> <p>3) savo ūkiniams poreikiams tenkinti naudojančių termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigamintą elektros energiją, kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, už jų termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigamintą ir savo bei asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją.</p> <p>5. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už:</p> <p>1) gamintojų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius pasigamintą ir ūkinei veiklai vykdyti suvartotą elektros energijos kiekį;</p> <p>2) elektros energiją, būtiną elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti, o termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse už elektros energiją, būtiną bendram elektros energijos ir šilumos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;</p> <p>3) elektros energiją, būtiną elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos technologiniam procesui užtikrinti. Šios energijos metinis kiekis negali būti didesnis už tiems kalendoriniams metams Komisijos konkrečiam skirstomųjų tinklų operatoriui apskaičiuojant elektros energijos skirstymo paslaugos</p>	
--	---	--

	<p>kainų viršutines ribas naudotą procentinį dydį (normatyvinį arba faktinį, jei pastarasis mažesnis);</p> <p>4) elektros energijos kiekį, kuris einamųjų kalendorinių metų laikotarpiu elektros energiją gaminančio vartotojo buvo patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas savo reikmėms ir ūkio poreikiams.</p> <p>6. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos gali būti naudojamos tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytoms viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo sąnaudoms padengti.</p> <p>7. Rinkos dalyviai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo sąnaudų apskaitą tvarko atskirai nuo visų kitų jų vykdomų veiklų sąnaudų apskaitos, vadovaudamiesi Komisijos patvirtintomis apskaitos atskyrimo taisyklėmis.</p> <p>8. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriumi skiriama valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojama energetikos įmonė, atitinkanti šiuos reikalavimus:</p> <p>1) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia lėšoms administruoti;</p> <p>2) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti ryšio priemones, kurių reikia pranešimams iš elektros energijos rinkos dalyvių, dalyvaujančių viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, gauti ir jiems siųsti;</p> <p>3) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtina ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio lėšų surinkimo ir išmokėjimo galimiams neatitikimams padengti, įvertinamą pagal jos dvejų paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdė ūkinę</p>	
--	--	--

	<p>komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;</p> <p>4) įmonė privalo turėti darbuotojų lėšų administravimo veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, elektros energijos rinkos dalyviams, dalyvaujantiems viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, informuoti ir konsultuoti, skundams dėl vykdomos veiklos sąlygų nagrinėti;</p> <p>5) įmonė negali būti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančiu asmeniu;</p> <p>6) įmonė, kurią valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – viena energetikos įmonė ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl administratoriaus valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;</p> <p>7) įmonės vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Įmonės vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų.</p> <p>9. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo užtikrinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Esant numatytiems aplinkybių, kurios įtakoja asmens atitikimą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimams ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip 5 darbo dienas, raštu apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Nustačiusi, kad viešuosius interesus atitinkančių</p>	
--	--	--

	<p>paslaugų lėšų administratorius neatitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo ir kitų jo veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį nei 2 mėnesių terminą pašalinti veiklos trūkumus. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų Energetikos ministerija organizuoja naujo administratoriaus atranką ir paskyrimą. Ankstesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius vykdo funkcijas iki kol bus paskirtas naujas administratorius.</p> <p>10. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų įrenginių ir jų pagamintos elektros energijos, asmenų savo ūkiniams poreikiams suvartotos ir asmenų, iš gamintojų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniams poreikiams suvartotos elektros kiekio kontrolę atlieka Valstybinė energetikos inspekcija.“</p>	
<p>3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga <...> 3. Valstybės narės užtikrina, kad visiems namų ūkio vartotojams ir, kai valstybės narės mano, kad to reikia, mažosioms įmonėms (t. y. įmonėms, kuriose dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, o metinė apyvarta arba balansas neviršija 10 milijonų EUR) būtų teikiamos universaliosios paslaugos, t. y. kad jos turėtų teisę savo teritorijoje gauti nustatytos kokybės elektros energiją už pagrįstas, lengvai bei aiškiai palyginamas, skaidrias ir nediskriminacines kainas. Siekdamos užtikrinti universaliųjų paslaugų teikimą, valstybės narės gali paskirti tiekėją, kurio</p>	<p>16 straipsnis. 44 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 44 straipsnio 2 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip: „1) garantinis elektros energijos tiekimas vartotojui užtikrinamas, jei vartotojas per 2 savaites nuo nepriklausomo tiekėjo pranešimo apie nutraukiamą veiklą gavimo dienos nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo ar paaiškėja šio straipsnio 3 dalyje nurodytos aplinkybės – tokiais atvejais vartotojų su nepriklausomu tiekėju sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis netenka galios. Vartotojas, sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sutarties sudarymo dienos apie tai raštu pranešti garantinio tiekimo funkciją</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

paslaugomis naudojamosi kraštutiniu atveju. Valstybės narės nustato skirstymo bendrovėms įpareigojimą prijungti vartotojus prie savo tinklo 37 straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka nustatytais sąlygomis bei taikant ta pačia tvarka nustatytus tarifus. Nė viena šios direktyvos nuostata netrukdo valstybėms narėms stiprinti namų ūkio, mažųjų ir vidutinio dydžio vartotojų pozicijų rinkoje, skatinant savanoriško jungimosi, kuriuo siekiama geriau atstovauti tai vartotojų grupei, galimybes. Pirma pastraipa įgyvendinama skaidriai ir nediskriminuojant, o jos įgyvendinimas neturi trukdyti 33 straipsnyje numatytam rinkos atvėrimui.

atliekančiam asmeniui, kuris per 2 savaites nuo tokio pranešimo gavimo dienos nutraukia garantinį elektros energijos tiekimą. Garantinio elektros energijos tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, visuomeninis tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui. Apie garantinio tiekimo sutarties nutraukimą visuomeninis tiekėjas įspėja prieš 3 savaites;“.

2. Papildyti 44 straipsnį nauja 3 dalimi:

„3. Šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytas 2 savaitių nepriklausomo tiekėjo pranešimo terminas netaikomas ir garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šių aplinkybių atsiradimo:

1) vartotojo pasirinktam nepriklausomam tiekėjui pažeidus reguliuojamos veiklos sąlygas Komisija sustabdo ar panaikina elektros energijos tiekimo veiklos leidimą;

2) balansavimo energijos tiekėjui ar perdavimo sistemos operatoriui nutraukus balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, ir nesant balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutarties su kitu balansavimo tiekėju;

3) nepriklausomam tiekėjui yra iškelta bankroto byla arba kreditorių susirinkime priimtas nutarimas vykdyti bankroto procedūras ne teismo tvarka;

4) ar kitais, tiesiogiai nuo nepriklausomo tiekėjo veiksmų nepriklausančiais, atvejais, dėl kurių nepriklausomas tiekėjas nebegali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją vartotojams (force majeure).“

3. Papildyti 44 straipsnį nauja 4 dalimi:

„4. Nepriklausomas tiekėjas privalo nedelsdamas, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šio straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių atsiradimo dienos, savo vartotojams ir atitinkamam visuomeniniam tiekėjui pranešti apie garantinio elektros energijos tiekimo pradžią ir pagrindą, o vartotojams – ir apie visuomeninį tiekėją, vykdysiantį garantinį elektros energijos tiekimą, bei jo

	<p>kontaktinius duomenis. Vartotojai, kurių sunaudotą elektros energiją apskaitančių prietaisų rodmenys nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, nedelsdami, bet ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo garantinio elektros energijos tiekimo pradžios, jei apie tai jie buvo tinkamai informuoti, privalo užfiksuoti faktinius elektros energijos apskaitos prietaiso rodmenis ir juos pranešti skirstomųjų tinklų operatoriui. Nepriklausomiems tiekėjams ar vartotojams neįvykdžius ar tinkamai neįvykdžius šioje straipsnio dalyje nustatytų pareigų, garantinio elektros energijos tiekimo metu tiekiamos elektros energijos kiekis nustatomas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.“</p> <p>4. Buvusią 44 straipsnio 3 dalį laikyti 5 dalimi.</p>	
<p>3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga <...> 5. Valstybės narės užtikrina, kad: <...> b) vartotojai turėtų teisę gauti visus atitinkamus suvartojimo duomenis. Valstybės narės užtikrina, kad a ir b punktuose nurodytos teisės būtų suteikiamos vartotojams jų nediskriminuojant sąnaudų, pastangų arba laiko požiūriu.</p>	<p>18 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 51 straipsnio 1 dalies 2 punktą ir jį išdėstyti taip: „2) susipažinti su elektros energijos suvartojimo duomenimis, įskaitant suvartotos elektros energijos kiekį, taip pat, sudarę aiškų susitarimą, nemokamai leisti bet kuriam tiekėjui naudotis savo skaitiklių duomenimis, kuriuos nemokamai turi teisę gauti pats vartotojas;“.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>
<p>3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga <...> 7. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių galutiniams vartotojams apsaugoti ir visų pirma užtikrina, kad būtų taikomos adekvačios priemonės pažeidžiamiesiems vartotojams apsaugoti. Šiomis aplinkybėmis kiekviena valstybė narė apibrėžia pažeidžiamų vartotojų koncepciją, kuri gali būti susijusi su energijos nepriteklumi ir, <i>inter alia</i>, su draudimu kritiniais atvejais tokiems vartotojams atjungti elektros energijos tiekimą. Valstybės narės užtikrina, kad būtų paisoma su pažeidžiamais vartotojais susijusių teisių ir pareigų. Visų pirma jos imasi</p>	<p>1 straipsnis. 2 straipsnio pakeitimas <...> 2. Papildyti 2 straipsnį nauja 32 dalimi: „32. Pažeidžiamas elektros energijos vartotojas (toliau – pažeidžiamas vartotojas) – buitinis elektros energijos vartotojas, kuris pats ir (ar) su juo bendrai gyvenantys asmenys gauna ir (ar) turi teisę gauti piniginę socialinę paramą pagal Lietuvos Respublikos piniginių socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą ir kuris šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę naudotis pažeidžiamiesiems vartotojams nustatytais papildomomis garantijomis.“</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

<p>priemonių atokiose vietovėse esantiems galutiniams vartotojams apsaugoti. Jos užtikrina aukštą vartotojų apsaugos lygį, ypač susijusį su sutarties sąlygų, bendros informacijos ir ginčų sprendimo mechanizmų skaidrumu. Valstybės narės užtikrina, kad reikalavimus atitinkantis vartotojas faktiškai galėtų lengvai pasirinkti naują tiekėją. Bent namų ūkio vartotojų atžvilgiu tos priemonės apima I priede nustatytas priemones.</p>	<p>2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas Pakeisti 3 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) nustatyti aukštą vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos lygį, visų pirma užtikrinant elektros energijos prieinamumą ir pakankumą, pažeidžiamų vartotojų apsaugą, teisės į informaciją įgyvendinimą ir veiksmingas teisių gynimo priemones;“.</p> <p>4 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas 3. Papildyti 6 straipsnio 1 dalį nauju 9 punktu: „9) nustato pažeidžiamiems vartotojams taikomų papildomų garantijų įgyvendinimo tvarką;“.</p> <p>15 straipsnis. 43 straipsnio pakeitimas Pakeisti 43 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip: „2. Nuo 2013 m. sausio 1 d. visuomeninis tiekėjas privalo sudaryti sutartis ir tiekti elektros energiją visuomenine elektros energijos kaina visiems jam išduotoje licencijoje nustatytoje teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, kurie nepasirinko nepriklausomo tiekėjo, taip pat pažeidžiamiems vartotojams.“</p> <p>19 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 52 straipsnį nauja 2 dalimi: „2. Papildomos pažeidžiamų vartotojų garantijos: 1) pažeidžiamiems vartotojams negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, nesumoka ar iš dalies sumoka už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų įsiskolinimas skirstomųjų tinklų operatoriui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 3 bazinės socialinės išmokos, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus;</p>	
--	---	--

	<p>2) pažeidžiamiesiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai paros oro temperatūra yra žemesnė nei minus 15 °C ar aukštesnė nei plus 30 °C, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną po šiame papunktyje nustatytų aplinkybių pasibaigimo, jeigu pažeidžiamas vartotojas apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių ir kitų šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;</p> <p>3) pažeidžiami vartotojai turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) tiekama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su skirstomųjų tinklų operatoriumi ar tiekėju;</p> <p>4) pažeidžiamiesiems vartotojams vykdant elektros įrenginių prijungimą prie skirstomųjų tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradedama teikti, kai pažeidžiamas vartotojas sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytų darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka;</p> <p>5) pažeidžiamiesiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš</p>	
--	---	--

	<p>dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiai nėra skaičiuojami;</p> <p>6) pažeidžiamam vartotojui pageidaujant gauti popierinį apmokėjimo dokumentą, skirstomųjų tinklų operatorius ar tiekėjas negali reikalauti kompensuoti popierinio apmokėjimo dokumento pateikimo vartotojui išlaidų.“</p>	
<p>3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga <...> 8. Valstybės narės imasi tinkamų priemonių, kurios skirtos nustatyto energijos nepritekliaus klausimams spręsti, įskaitant kovą su skurdu platesniu mastu, kaip antai nacionalinių energetikos veiksmų planų rengimas, socialinės apsaugos sistemos lengvatų, skirtų užtikrinti reikiamą elektros energijos tiekimą pažeidžiamiems vartotojams, teikimas arba paramos siekiant didinti energijos vartojimo efektyvumą teikimas. Tokios priemonės netrukdo veiksmingai atverti rinką, kaip nustatyta 33 straipsnyje, ar rinkos veikimui ir, prireikus, apie jas pranešama Komisijai, atsižvelgiant į šio straipsnio 15 dalies nuostatas. Į tokį pranešimą taip pat gali būti įtraukiamos priemonės, kurių imtasi bendrojoje socialinės apsaugos sistemoje.</p>	<p>17 straipsnis. 49 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 49 straipsnio 2 dalies 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) Vyriausybė ar jos įgaliota institucija imasi priemonių elektros energijos trūkumo klausimams spręsti, rengia su tuo susijusius nacionalinius energetikos veiksmų planus;“</p> <p>19 straipsnis. 52 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 52 straipsnį nauja 2 dalimi: „2. Papildomos pažeidžiamų vartotojų garantijos: 1) pažeidžiamiems vartotojams negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, nesumoka ar iš dalies sumoka už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų įsiskolinimas skirstomųjų tinklų operatoriui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 3 bazinės socialinės išmokos, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus; 2) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai paros oro temperatūra yra žemesnė nei minus 15 °C ar aukštesnė nei plus 30 °C, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

	<p>vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną po šiame papunktyje nustatytų aplinkybių pasibaigimo, jeigu pažeidžiamas vartotojas apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklių ir kitų šio įstatymo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka;</p> <p>3) pažeidžiami vartotojai turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) tiekama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su skirstomųjų tinklų operatoriumi ar tiekėju;</p> <p>4) pažeidžiamiems vartotojams vykdant elektros įrenginių prijungimą prie skirstomųjų tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradedama teikti, kai pažeidžiamas vartotojas sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytų darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka;</p> <p>5) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiai nėra skaičiuojami;</p> <p>6) pažeidžiamam vartotojui pageidaujant gauti popierinį apmokėjimo dokumentą, skirstomųjų tinklų operatorius ar tiekėjas negali reikalauti kompensuoti popierinio apmokėjimo dokumento pateikimo vartotojui išlaidų.“</p>	
3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga	8 straipsnis. 18 straipsnio pakeitimas Pakeisti 18 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:	Iš dalies įgyvendinta

<p><...></p> <p>10. Valstybės narės įgyvendina priemones socialinės ir ekonominės sanglaudos bei aplinkosaugos tikslams pasiekti, kurios prireikus apima energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo, kovos su klimato kaita ir tiekimo saugumo užtikrinimo priemones. Tokios priemonės visų pirma gali apimti atitinkamų ekonominių paskatų taikymą, tam tikrais atvejais panaudojant visas galiojančias nacionalines ir Bendrijos priemones, reikalingas tinklo infrastruktūros, įskaitant tinklų sujungimo pajėgumą, priežiūrai ir statybai.</p>	<p>„1. Tinklų operatorius, įvertindamas elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo, kokybės, efektyvumo, vartojimo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, gerindamas naudojimosi sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, derindamas ją su Energetikos ministerija, Komisija ir kitais tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtros planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai privalo bendradarbiauti, siekdami užtikrinti perdavimo ir skirstomųjų tinklų optimalią plėtrą.“</p>	
<p>3 straipsnis</p> <p>Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga</p> <p><...></p> <p>11. Siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą, valstybės narės arba, valstybei narei nusprendus, reguliavimo institucija griežtai rekomenduoja elektros energijos įmonėms optimizuoti elektros energijos vartojimą, pvz., teikiant energijos valdymo paslaugas, kuriant naujoviškas kainodaros formules arba kai kuriais atvejais pradedant taikyti pažangias matavimo sistemas arba pažangiuosius tinklus.</p>	<p>3 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas</p> <p>2. Pakeisti 4 straipsnio 6 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„6) efektyvių išmaniųjų tinklų, išmaniųjų energijos apskaitos sistemų ir atsinaujinančių energijos išteklių panaudojimo elektros energetikos sektoriuje plėtros skatinimo;“.</p> <p>9 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 31 straipsnio 3 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus bei ekonomines sąlygas;“.</p> <p>2. Pakeisti 31 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniųjų energijos apskaitos sistemų įrengimą;“.</p> <p>11 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Pakeisti 39 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip:</p> <p>„2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus;“.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

2. Pakeisti 39 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip:
 „4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniosios energijos apskaitos sistemos įrengimą;“.

21 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 67 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip:

„4. Komisija, tvirtindama vartotojų ir gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių apskaičiavimo metodiką, nustatydama įkainius ir juos diferencijuodama, taip pat derindama operatorių parengtą prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo įkainių apskaičiavimo metodiką ir elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką, vadovaujasi šiais bendraisiais kriterijais:

- 1) tinklų naudotojų nediskriminavimo;
- 2) protingumo, teisingumo, sąžiningumo, objektyvumo ir sąnaudų pagrįstumo;
- 3) elektros energijos vartojimo efektyvumo;
- 4) tinklų naudotojų ūkinės veiklos aplinkybių įvertinimo;
- 5) tinklų naudotojų įrenginių prijungimo poreikio įvertinimo;
- 6) atokių ir menkai apgyvendintų regionų elektrifikavimo;
- 7) elektros tinklų plėtos sąnaudų įvertinimo;
- 8) išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtos;
- 9) galimybės panaudoti elektros įmonių objektus kitų tinklų naudotojų įrenginiams prijungti įvertinimo;
- 10) teisės aktų nustatytų lengvatų ir (ar) skatinimo priemonių, taikomų gamintojų įrenginių prijungimui, įvertinimo.“

2. Pakeisti 67 straipsnio 6 dalies 1 punktą ir jį išdėstyti taip:

„1) būtiniai vartotojai, įskaitant ir pažeidžiamus vartotojus, apmoka 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų

	<p>arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Komisijos patvirtintą įkainį;“.</p> <p>3. Papildyti 67 straipsnį 12 dalimi:</p> <p>„12. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir ją sudarančių atskirų sudedamųjų dalių kainas pagal Vyriausybės nustatytą galutinį viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą nustato Komisija.“</p>	
<p>7 straipsnis Leidimų dėl naujų pajėgumų išdavimo tvarka <...> 2. Valstybės narės nustato kriterijus, kuriais remiantis išduodami leidimai statyti elektros energijos gamybos pajėgumus jų teritorijoje. Valstybės narės, nustatydamos atitinkamus kriterijus, atsižvelgia į: <...> i) atitiktį pagal 3 straipsnį patvirtintoms priemonėms;</p>	<p>25 straipsnis. 74 straipsnio pakeitimas Pakeisti 74 straipsnį ir jį išdėstyti taip: 74 straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos elektros energetikos sektoriuje <...> 2. Siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Vyriausybė gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti šias viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje: <...> 5) elektros energijos gamybos pajėgumų, strategiškai svarbių elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui ar valstybės energetinei nepriklausomybei užtikrinti, plėtra;</p>	<p>Visiškai įgyvendinta</p>
<p>12 straipsnis Perdavimo sistemos operatorių užduotys Kiekvienas perdavimo sistemos operatorius: a) užtikrina ilgalaikį sistemos pajėgumą tenkinti pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius, saugią, patikimą ir efektyvių perdavimo sistemų eksploatavimą, techninę priežiūrą ir plėtrą ekonominėmis sąlygomis bei deramai atsižvelgdamas į aplinką;</p>	<p>9 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 31 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniųjų energijos apskaitos sistemų įrengimą;“.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

<p>25 straipsnis Skirstymo sistemos operatorių užduotys 1. Skirstymo sistemos operatorius yra atsakingas už ilgalaikio sistemos gebėjimo patenkinti pagrįstą elektros energijos skirstymo paklausą, atsižvelgiant į ekonomines sąlygas, savo teritorijoje eksploatuoti, vykdyti techninę priežiūrą ir plėtoti saugią, patikimą ir efektyvią elektros energijos skirstymo sistemą, tinkamai atsižvelgiant į aplinkos apsaugą ir energijos vartojimo efektyvumą.</p>	<p>11 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 39 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip: „2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus;“.</p> <p>12 straipsnis. Įstatymo papildymas 39¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 39¹ straipsniu: „39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas 1. Skirstomųjų tinklų operatorius rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, grindžiamą tinklo patikimumu, esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa elektros energetikos sistemoje, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planais ir reikalavimais. Planas turi būti atnaujinamas kasmet ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 dienos paskelbiamas skirstomųjų tinklų operatoriaus internetinėje svetainėje. Prieš paskelbiant 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis.<...>“</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>
<p>25 straipsnis Skirstymo sistemos operatorių užduotys <...> 7. Planuodamas skirstymo tinklo plėtrą, skirstymo sistemos operatorius turi atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemones arba paskirstytą gamybą, dėl kurios gali nebelikti poreikio atnaujinti ar pakeisti elektros energijos pajėgumus.</p>	<p>11 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 39 straipsnio 2 punktą ir jį išdėstyti taip: „2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus;“.</p> <p>12 straipsnis. Įstatymo papildymas 39¹ straipsniu Papildyti Įstatymą 39¹ straipsniu: „39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas <...></p>	<p>Visiškai įgyvendinta</p>

	3. Rengdamas skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo ir modernizavimo investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius įvertina prognozes apie elektros energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo tendencijas, atsižvelgdamas į valstybės politikos kryptis, pagrįstas elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais, bei atsižvelgdamas į energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemones arba paskirstytąją gamybą, dėl kurios gali nebelikti poreikio plėtoti, atnaujinti ar modernizuoti elektros energijos skirstomųjų tinklų.	
36 straipsnis Reguliavimo institucijos bendrieji tikslai Vykdydama šioje direktyvoje nustatytas reguliavimo užduotis, reguliavimo institucija, atsižvelgdama į 37 straipsnyje nustatytas savo pareigas ir įgaliojimus, prireikus glaudžiai konsultuodamasi su kitomis atitinkamomis nacionalinėmis institucijomis, įskaitant konkurencijos institucijas, ir nedarydama įtakos jų kompetencijai, imasi visų pagrįstų priemonių siekdama šių tikslų: <...> h) padėti siekti aukštų visuotinių ir viešųjų elektros energijos tiekimo paslaugų standartų, prisidėti prie pažeidžiamų vartotojų apsaugos ir padėti suderinti keitimosi būtinais duomenimis procedūras vartotojams keičiant tiekėjus.	2 straipsnis. 3 straipsnio pakeitimas Pakeisti 3 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) nustatyti aukštą vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos lygį, visų pirma užtikrinant elektros energijos prieinamumą ir pakankumą, pažeidžiamų vartotojų apsaugą, teises į informaciją įgyvendinimą ir veiksmingas teisių gynimo priemones;“.	Iš dalies įgyvendinta
37 straipsnis Reguliavimo institucijos pareigos ir įgaliojimai <...> 6. Reguliavimo institucijos atsako už tai, kad likus pakankamai laiko iki jų įsigaliojimo būtų nustatytos ar patvirtintos bent tos metodikos, pagal kurias apskaičiuojama ar nustatomos sąlygos, susijusios su: a) prijungimu ir prieiga prie nacionalinių tinklų, įskaitant perdavimo ir skirstymo tarifus ar jų metodikas. Taikant tuos tarifus ar metodikas sudaromos galimybės būtinąsias investicijas	21 straipsnis. 67 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 67 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip: „4. Komisija, tvirtindama vartotojų ir gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių apskaičiavimo metodiką, nustatydama įkainius ir juos diferencijuodama, taip pat derindama operatorių parengtą prijungimo sąlygų ir išankstinių prijungimo sąlygų parengimo įkainių apskaičiavimo metodiką ir elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką, vadovaujasi šiais bendraisiais kriterijais:	Iš dalies įgyvendinta

<p>į tinklus vykdyti tokiu būdu, kad šios investicijos užtikrintų tinklų gyvybingumą;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1) tinklų naudotojų nediskriminavimo; 2) protingumo, teisingumo, sąžiningumo, objektyvumo ir sąnaudų pagrįstumo; 3) elektros energijos vartojimo efektyvumo; 4) tinklų naudotojų ūkinės veiklos aplinkybių įvertinimo; 5) tinklų naudotojų įrenginių prijungimo poreikio įvertinimo; 6) atokių ir menkai apgyvendintų regionų elektrifikavimo; 7) elektros tinklų plėtos sąnaudų įvertinimo; 8) išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtos; 9) galimybės panaudoti elektros įmonių objektus kitų tinklų naudotojų įrenginiams prijungti įvertinimo; 10) teisės aktų nustatytų lengvatų ir (ar) skatinimo priemonių, taikomų gamintojų įrenginių prijungimui, įvertinimo.“ 	
<p>42 straipsnis Apsaugos priemonės Staiga įvykus elektros energijos rinkos krizei ar iškilus grėsmei asmenų fizinei sveikatai ar saugumui, aparatūros ar įrenginių arba sistemos vientisumo saugumui, valstybė narė gali imtis būtinų laikinų apsaugos priemonių. Tokios priemonės turi kuo mažiau trikdyti vidaus rinkos veikimą ir neturi būti taikomos platesniu mastu nei būtina staiga kilusiems sunkumams įveikti. Atitinkama valstybė narė apie tas priemones nedelsdama praneša kitoms valstybėms narėms ir Komisijai, kuri gali nuspręsti, kad atitinkama valstybė narė turi iš dalies pakeisti ar panaikinti tokias priemones, jeigu jos iškreipia konkurenciją ir neigiamai veikia prekybą tokiu būdu, kuris neatitinka bendro intereso.</p>	<p>23 straipsnis. 71 straipsnio pakeitimas 1. Pakeisti 71 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip: „1. Elektros energijos persiuntimas vartotojams gali būti laikinai nutrauktas nesant vartotojų kaltės tik siekiant apsaugoti visuomenės interesus, tarp jų Energetikos įstatyme nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, arba atliekant naujų vartotojų prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus. Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus ir su tuo tiesiogiai susijusių pagrįstų nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką nustato energetikos ministras.“</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>
<p>I PRIEDAS VARTOTOJŲ APSAUGOS PRIEMONĖS 1. Nepažeidžiant Bendrijos taisyklių dėl vartotojų apsaugos, ypač 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis [1] ir 1993 m. balandžio 5 d.</p>	<p>18 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas <...> 2. Pakeisti 51 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip: „4. Tiekėjai ir elektros tinklų operatoriai sudaro tinkamas ir pakankamas sąlygas vartotojų prieigai prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją ir (ar)</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

<p>Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais [2], 3 straipsnyje nurodytos priemonės skirtos užtikrinti, kad vartotojai:</p> <p><...></p> <p>d) galėtų rinktis iš įvairių mokėjimo būdų, kuriais vartotojai nebūtų neteisingai diskriminuojami. Išankstinio mokėjimo sistemos turi būti sąžiningos ir atitikti galimą suvartojimą. Bet koks sąlygų skirtumas turi atspindėti tiekėjo išlaidas, susijusias su skirtingų mokėjimo sistemų taikymu. Bendros sąlygos turi būti sąžiningos ir skaidrios. Jos turi būti apibrėžtos aiškiai ir suprantamai ir jose neturi būti nesutartinių kliūčių, trukdančių vartotojui pasinaudoti savo teisėmis, pavyzdžiui, perdėtų reikalavimų, susijusių su sutarties dokumentais. Vartotojai turi būti apsaugoti nuo nesąžiningų ar klaidinančių pardavimo metodų;</p>	<p>su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusias paslaugas. Tinkamomis ir pakankamomis prieigos priemonėmis laikoma sąskaitos pateikimas vartotojui arba elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės. Vartotojui pageidaujant gauti popierines sąskaitas tiekėjai ir tinklų operatoriai turi teisę vartotojui taikyti tokios sąskaitos pateikimo mokesť, kuri iš anksto nusistato tiekėjas ar elektros tinklų operatorius atsižvelgdamas į popierinės sąskaitos pateikimo sąnaudas. Vartotojo prašymu, suteikdami elektroninę prieigą ar raštu, tiekėjai ir (ar) tinklų operatoriai pateikia:</p> <p>1) esamas faktines elektros energijos ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusių paslaugų kainas ir faktinį energijos suvartojimą bent kartą per kalendorinius metus;</p> <p>2) vartotojo einamuoju metu suvartojamo elektros energijos kiekio ir elektros energijos, suvartotos per tą patį praėjusių metų laikotarpį, palyginimą;</p> <p>3) kai tai įmanoma, palyginimą su vidutinio tos pačios grupės vartotojo elektros energijos suvartojimu.“</p>	
<p>I PRIEDAS</p> <p>VARTOTOJŲ APSAUGOS PRIEMONĖS</p> <p>1. Nepažeidžiant Bendrijos taisyklių dėl vartotojų apsaugos, ypač 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis [1] ir 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais [2], 3 straipsnyje nurodytos priemonės skirtos užtikrinti, kad vartotojai:</p> <p><...></p> <p>h) turėtų galimybę naudotis savo suvartojimo duomenimis ir sudarius aiškų susitarimą bei nemokamai galėtų leisti bet kokiai registruotai tiekimo įmonei naudotis savo skaitiklių duomenimis. Už duomenų tvarkymą atsakinga šalis privalo įmonei pateikti tuos duomenis. Valstybės narės nustato duomenų formą ir tvarką, pagal kurią tiekėjams ir vartotojams suteikiama</p>	<p>18 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas</p> <p><...></p> <p>3. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi:</p> <p>„5. Elektros tinklų operatoriai elektros energijos valandinius suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį kartu su sąskaita už šiuo laikotarpiu suteiktas paslaugas elektroniniu būdu pateikia vartotojams, kurių objektuose vartojamą elektros energiją apskaitantys prietaisai yra prijungti prie automatinės duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemų. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis automatinėse duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.“</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

<p>galimybė naudotis duomenimis. Už tą paslaugą nenustatomas papildomas mokestis vartotojui;</p>		
<p>I PRIEDAS VARTOTOJŲ APSAUGOS PRIEMONĖS 1. Nepažeidžiant Bendrijos taisyklių dėl vartotojų apsaugos, ypač 1997 m. gegužės 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 97/7/EB dėl vartotojų apsaugos, susijusios su nuotolinės prekybos sutartimis [1] ir 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EEB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais [2], 3 straipsnyje nurodytos priemonės skirtos užtikrinti, kad vartotojai: <...> i) būtų pakankamai dažnai tinkamai informuojami apie faktinį elektros energijos suvartojimą ir kainas, kad galėtų reguliuoti savo elektros energijos suvartojimą. Ta informacija pateikiama tinkamais intervalais, atsižvelgiant į vartotojo matavimo įrangos pajėgumus ir atitinkamą elektros energijos produktą. Turi būti tinkamai atsižvelgta į tokių priemonių ekonominę naudą. Už tą paslaugą nenustatomas papildomas mokestis vartotojui;</p>	<p>18 straipsnis. 51 straipsnio pakeitimas <...> 2. Pakeisti 51 straipsnio 4 dalį ir ją išdėstyti taip: „4. Tiekėjai ir elektros tinklų operatoriai sudaro tinkamas ir pakankamas sąlygas vartotojų prieigai prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusias paslaugas. Tinkamomis ir pakankamomis priemonėmis laikoma sąskaitos pateikimas vartotojui arba elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės. Vartotojui pageidaujant gauti popierines sąskaitas tiekėjai ir tinklų operatoriai turi teisę vartotojui taikyti tokios sąskaitos pateikimo mokestį, kurį iš anksto nusistato tiekėjas ar elektros tinklų operatorius atsižvelgdamas į popierinės sąskaitos pateikimo sąnaudas. Vartotojo prašymu, suteikdami elektroninę prieigą ar raštu, tiekėjai ir (ar) tinklų operatoriai pateikia: 1) esamas faktines elektros energijos ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusių paslaugų kainas ir faktinį energijos suvartojimą bent kartą per kalendorinius metus; 2) vartotojo einamuoju metu suvartojamo elektros energijos kiekio ir elektros energijos, suvartotos per tą patį praėjusių metų laikotarpį, palyginimą; 3) kai tai įmanoma, palyginimą su vidutinio tos pačios grupės vartotojo elektros energijos suvartojimu.“ 3. Papildyti 51 straipsnį nauja 5 dalimi: „5. Elektros tinklų operatoriai elektros energijos valandinius suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį kartu su sąskaita už šiuo laikotarpiu suteiktas paslaugas elektroniniu būdu pateikia vartotojams, kurių objektuose vartojamą elektros energiją apskaitantys prietaisai yra prijungti prie automatinės duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemų. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus,</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

	<p>nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis automatinėse duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.“</p>	
<p>I PRIEDAS VARTOTOJŲ APSAUGOS PRIEMONĖS <...> 2. Valstybės narės užtikrina pažangių matavimo sistemų įdiegimą, kad jas naudodami vartotojai galėtų aktyviai dalyvauti elektros energijos tiekimo rinkoje. Sprendimas dėl šių matavimo sistemų diegimo gali būti priimtas atlikus visų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominį vertinimą arba nustačius, kokias pažangias matavimo sistemas ekonomiškai tikslinga ir rentabilu taikyti ir per kokį laikotarpį jas būtų galima įdiegti. Toks vertinimas atliekamas ne vėliau kaip 2012 m. rugsėjo 3 d. Remdamosi tuo vertinimu, valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija parengia pažangių matavimo sistemų įdiegimo darbotvarkę (iki 10 metų laikotarpiui). Vietovėse, kuriose pažangių skaitiklių diegimas vertinamas palankiai, ne vėliau kaip 2020 m. bent 80 % vartotojų turi būti įdiegtos pažangios matavimo sistemos. Valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija užtikrina jų teritorijoje diegiamų matavimo sistemų sąveiką ir tinkamai atsižvelgia į tai, kaip taikomi atitinkami standartai ir remiamasi geriausia praktika bei kreipiamas dėmesys į elektros energijos vidaus rinkos vystymosi svarbą.</p>	<p>9 straipsnis. 31 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 31 straipsnio 5 punktą ir jį išdėstyti taip: „5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniųjų energijos apskaitos sistemų įrengimą;“.</p> <p>11 straipsnis. 39 straipsnio pakeitimas 2. Pakeisti 39 straipsnio 4 punktą ir jį išdėstyti taip: „4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniosios energijos apskaitos sistemos įrengimą;“.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

Energetikos ministerijos
 Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramūnė Mikalauskienė
 2016-06-06

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2016-06-07

**2009 M. LIEPOS 13 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2009/72/EB DĖL ELEKTROS ENERGIJOS
VIDAUS RINKOS BENDRŲJŲ TAISYKLIŲ, PANAIKINANČIOS DIREKTYVĄ 2003/54/EB, IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO
ATITIKTIES LENTELĖ**

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB	Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	Direktyvos įgyvendinimo lygis (visiškai / iš dalies įgyvendinta, neįgyvendinta)
<p>3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga <...> 11. Siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą, valstybės narės arba, valstybei narei nusprendus, reguliavimo institucija griežtai rekomenduoja elektros energijos įmonėms optimizuoti elektros energijos vartojimą, pvz., teikiant energijos valdymo paslaugas, kuriant naujoviškas kainodaros formules arba kai kuriais atvejais pradėdant taikyti pažangias matavimo sistemas arba pažangiuosius tinklus.</p>	<p>2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu: „21) tvirtina išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir nustato reikalavimus šiems tinklams ir sistemoms (planai ir reikalavimai gali būti nustatomi atskirai kiekvienam energetikos sektoriui, jei tai lemia objektyvios priežastys). Įgyvendindama šią funkciją Energetikos ministerija privalo vadovautis veiksmingo ribotų išteklių valdymo ir naudojimo, technologinio neutralumo, funkcinio lygiavertiškumo, proporcingumo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, vartotojų teisių apsaugos, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais;“.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

<p>I PRIEDAS VARTOTOJŲ APSAUGOS PRIEMONĖS <...></p> <p>2. Valstybės narės užtikrina pažangių matavimo sistemų įdiegimą, kad jas naudodami vartotojai galėtų aktyviai dalyvauti elektros energijos tiekimo rinkoje. Sprendimas dėl šių matavimo sistemų diegimo gali būti priimtas atlikus visų ilgalaikių sąnaudų ir numatomos naudos rinkai ir atskiriems vartotojams ekonominį vertinimą arba nustačius, kokias pažangias matavimo sistemas ekonomiškai tikslinga ir rentabilu taikyti ir per kokį laikotarpį jas būtų galima įdiegti.</p> <p>Toks vertinimas atliekamas ne vėliau kaip 2012 m. rugsėjo 3 d. Remdamosi tuo vertinimu, valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija parengia pažangių matavimo sistemų įdiegimo darbotvarkę (iki 10 metų laikotarpiui).</p> <p>Vietovėse, kuriose pažangių skaitiklių diegimas vertinamas palankiai, ne vėliau kaip 2020 m. bent 80 % vartotojų turi būti įdiegtos pažangios matavimo sistemos.</p> <p>Valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija užtikrina jų teritorijoje diegiamų matavimo sistemų sąveiką ir tinkamai atsižvelgia į tai, kaip taikomi atitinkami standartai ir remiamasi geriausia praktika bei kreipiamas dėmesys į elektros energijos vidaus rinkos vystymosi svarbą.</p>	<p>2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas</p> <p>1. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu: „21) tvirtina išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir nustato reikalavimus šiems tinklams ir sistemoms (planai ir reikalavimai gali būti nustatomi atskirai kiekvienam energetikos sektoriui, jei tai lemia objektyvios priežastys). Įgyvendindama šią funkciją Energetikos ministerija privalo vadovautis veiksmingo ribotų išteklių valdymo ir naudojimo, technologinio neutralumo, funkcinio lygiavertiškumo, proporcingumo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, vartotojų teisių apsaugos, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais;“.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>
--	---	---

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė
2016-06-06

Energetikos ministras
Rokas Masiulis
2016-06-07

2009 M. LIEPOS 13 D. EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS 2009/73/EB DĖL GAMTINIŲ DUJŲ VIDAUS RINKOS BENDRŲJŲ TAISYKLIŲ, PANAIKINANČIOS DIREKTYVĄ 2003/55/EB, IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO ATITIKTIES LENTELĖ

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/55/EB	Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo projektas	Direktyvos įgyvendinimo lygis (visiškai / iš dalies įgyvendinta, neįgyvendinta)
<p>3 straipsnis Įpareigojimai teikti viešąsias paslaugas ir vartotojų apsauga <...></p> <p>8. Siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumą valstybės narės arba, jei taip numato valstybė narė, reguliavimo institucija labai rekomenduoja, kad gamtinių dujų įmonės optimizuotų dujų vartojimą, pvz., teikiant energijos valdymo paslaugas, kuriant naujoviškas kainodaros formules ar prireikus pradedant taikyti pažangias matavimo sistemas arba pažangiuosius tinklus.</p>	<p>2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu: „21) tvirtina išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir nustato reikalavimus šiems tinklams ir sistemoms (planai ir reikalavimai gali būti nustatomi atskirai kiekvienam energetikos sektoriui, jei tai lemia objektyvios priežastys). Įgyvendindama šią funkciją Energetikos ministerija privalo vadovautis veiksmingo ribotų išteklių valdymo ir naudojimo, technologinio neutralumo, funkcinio lygiavertiškumo, proporcingumo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, vartotojų teisių apsaugos, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais;“.</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>
<p>I PRIEDAS VARTOTOJŲ APSAUGOS PRIEMONĖS <...></p> <p>2. Valstybės narės užtikrina pažangių matavimo sistemų, kuriomis būtų padedama aktyviam vartotojų dalyvavimui dujų tiekimo rinkoje, įdiegimą. Tų matavimo sistemų įdiegimas gali priklausyti nuo visų ilgalaikės trukmės išlaidų ir naudos rinkai ekonominio vertinimo bei individualaus vartotojo arba nuo</p>	<p>2 straipsnis. 6 straipsnio pakeitimas 1. Papildyti 6 straipsnį nauju 21 punktu: „21) tvirtina išmaniųjų tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir nustato reikalavimus šiems tinklams ir sistemoms (planai ir reikalavimai gali būti nustatomi atskirai kiekvienam energetikos sektoriui, jei tai lemia objektyvios priežastys). Įgyvendindama šią funkciją Energetikos ministerija privalo vadovautis veiksmingo ribotų išteklių valdymo ir naudojimo, technologinio neutralumo, funkcinio</p>	<p>Iš dalies įgyvendinta</p>

<p>būdo, kuriuo pažangus matavimas yra ekonomiškai pagrįstas ir rentabilus, ir nuo to, per kokį laikotarpį jas būtų galima įdiegti. Toks vertinimas atliekamas ne vėliau kaip 2012 m. rugsėjo 3 d. Remdamosi tuo vertinimu, valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija parengia pažangių matavimo sistemų įdiegimo darbotvarkę.</p> <p>Valstybės narės arba bet kuri jų paskirta kompetentinga institucija užtikrina tų matavimo sistemų sąveikos įgyvendinimą savo teritorijoje ir atkreipia tinkamą dėmesį į tinkamų standartų ir geriausios praktikos panaudojimą bei gamtinių dujų vidaus rinkos vystymo svarbą.</p>	<p>lygiavertiškumo, proporcingumo, teisinio tikrumo kintančioje rinkoje, ekonominės plėtros, veiksmingos konkurencijos užtikrinimo, vartotojų teisių apsaugos, reguliavimo kriterijų, sąlygų ir procedūrų objektyvumo, skaidrumo ir nediskriminavimo principais;“.</p>	
---	--	--

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė
2016-06-06

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2016-06-07

LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, AŠTUNTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR 33 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTO IR DIREKTYVOS 2009/28/EB ATITIKTIES LENTELE

<p>2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB</p>	<p>Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas (toliau – AIE įstatymo projektas)</p>	<p>Direktyvos perkėlimo (įgyvendinimo) lygis (visiškas, dalinis)</p>
<p>1 straipsnis. Dalykas ir taikymo sritis Šioje direktyvoje nustatoma bendra skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją sistema. Joje nustatomi privalomi nacionaliniai planiniai rodikliai, kuriais apibrėžiama, kokią bendro galutinio energijos suvartojimo dalį turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija ir kokią dalį transporto sektoriuje suvartojamos energijos turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija. Joje nustatomos su atsinaujinančių išteklių energija susijusios taisyklės, reglamentuojančios statistinius perdavimus tarp valstybių narių, bendrus valstybių narių bei valstybių narių ir trečiųjų šalių projektus, kilmės garantijas, administracines procedūras, informavimą ir mokymą, taip pat prieigą prie elektros energijos tinklo. Joje nustatomi tvarumo kriterijai biodegalams ir skystiesiems bioproduktams.</p>	<p>AIE įstatymo projekto 9 straipsnis</p> <p>17 straipsnis. Elektros energijos priėmimas ir persiuntimas elektros tinklais 1. Elektros tinklų operatorius turi visą gamintojo, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama visų kitų elektros energijos gamintojų pagamintos elektros energijos atžvilgiu.</p> <p>AIE įstatymo projekto 19 straipsnis</p> <p>49 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energiją naudojančių energijos gamybos įrenginių projektavimo ir statybos reikalavimai <...> 8. Vėjo elektrinių statybos vietos teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo klausimus, taikomi apribojimai, iš anksto, teritorijų planavimo metu, derinamos su Lietuvos kariuomene ir kitomis institucijomis įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka. Vėjo elektrinių statybos vietoms nepritariama, jeigu planuojamų statyti vėjo elektrinių kelių trukdžių negalima išvengti panaudojant papildomas priemones. Jeigu nustatoma, kad planuojamų statyti vėjo elektrinių kelių trukdžių galima išvengti panaudojant papildomas priemones, vėjo elektrinių statybos vietos derinamos su sąlyga, kad gamintojas ne vėliau kaip iki statybą leidžiančio dokumento išdavimo derinimo išvadoje nurodytai institucijai pateiks patvirtintą statybos projektą ir su šia institucija pasirašys sutartį dėl kompensacijos, skirtos daliai investicijų ir kitoms išlaidoms, kurios reikalingos nacionalinio saugumo funkcijų vykdymui užtikrinti, atlyginti, sumokėjimo, ir</p>	<p>Iš dalies</p>

	<p>pateiks šios prievolės įvykdymo užtikrinimą. Kompensacijos dydis apskaičiuojamas dauginant leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 18 eurų už 1 kW. Kompensacijų mokėjimo tvarką nustato Vyriausybė. Kompensacijos naudojamos teisės aktų nustatyta tvarka kaip kitos biudžetinių įstaigų lėšos, kurios nėra gautos kaip valstybės biudžeto asignavimai..</p> <p><u>Pastabos:</u> Direktyvos 1 str. nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimą Nr. 789 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos patvirtinimo“ (47, 48 ir 51 p.) ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (1 str. 1-5 d., 29 str. 1 d., 32 str. 1 d., 37 str. 1 d., 46 str., 47 str. 1-5 d., 48 str. 1 d., 49 str., 2-7 d., 50 str. 1-3 d., 51 str. 1-5 d., 58 str. 1 d., 59 str. 1 d., 61 str. 1 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	
<p>2 straipsnis. Sąvokų apibrėžtis Šioje direktyvoje taikomos Direktyvoje 2003/54/EB pateiktos sąvokų apibrėžtis. Taip pat taikomos tokios sąvokų apibrėžtis: <...></p> <p>k) „paramos schema“ – valstybės narės arba valstybių narių grupės taikoma priemonė, schema ar mechanizmas, kuriuo skatinama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją: mažinami tos energijos kaštai, didinama kaina, už kurią ją galima parduoti, arba nustatomas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimas ar kitomis priemonėmis didinama tokios energijos pirkimo apimtis. Tai apima, be kita ko, paramą investicijoms, neapmokestinimą ar mokesčių sumažinimą, mokesčių grąžinimą, paramos schemas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimams vykdyti, įskaitant schemas, pagal kurias naudojamos žaliaisiais sertifikatais, ir tiesioginio kainų rėmimo schemas, įskaitant fiksuotus supirkimo tarifus ir priemonių mokėjimus;</p>	<p>AIE įstatymo projekto 2 straipsnis</p> <p>3 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtros skatinimas <...> 2¹. Šio straipsnio 2 dalies 2–6 punktuose numatytos skatinimo priemonės asmenims taikomos tik tuo atveju, kai jie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę.</p> <p><u>Pastaba:</u> Direktyvos 2 str. k) punkto nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (2 str. 37 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	Iš dalies
<p>3 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo privalomi bendrieji nacionaliniai planiniai rodikliai ir priemonės <...></p>		

<p>3. Siekdamas įvykdyti šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytus planinius rodiklius, valstybės narės gali, inter alia, taikyti tokias priemones:</p> <p>a) paramos schemas;</p>	<p>AIE įstatymo projekto 2 straipsnis</p> <p>3 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo plėtros skatinimas <...></p> <p>2¹. Šio straipsnio 2 dalies 2–6 punktuose numatytos skatinimo priemonės asmenims taikomos tik tuo atveju, kai jie šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka įgyja ir turi teisę į šio straipsnio 2 dalies 1 punkte numatytą skatinimo priemonę.</p> <p><u>Pastaba:</u> Direktyvos 2 str. 3 dalies nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (3 str. 2 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	<p>Iš dalies</p>
<p>4 straipsnis. Nacionaliniai atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planai <...></p> <p>4. Valstybė narė, kurios atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinį dvejų metų laikotarpį tapo mažesnė už I priedo B dalyje nustatytą indikatyvią trajektoriją, ne vėliau kaip kitų metų birželio 30 d. Komisijai pateikia iš dalies pakeistą nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį minėtoji dalis vėl atitiktų I priedo B dalyje pateiktą indikatyvią trajektoriją.</p>	<p>AIE įstatymo projekto 22 straipsnis</p> <p>56 straipsnis. Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų plano įgyvendinimas <...></p> <p>2. Energetikos ministerija, jeigu atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė už šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus nacionalinius planinius rodiklius, ir užtikrina, kad atnaujintas Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtros veiksmų planas būtų pateiktas Europos Komisijai.</p> <p><u>Pastaba:</u> Direktyvos 4 str. 4 dalies nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimą Nr. 789 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtros strategijos patvirtinimo“ (57 ir 58 p.) užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	<p>Iš dalies</p>

<p>5 straipsnis. Atsinaujinančių išteklių energijos dalies apskaičiavimas <...> 2. Jei valstybė narė mano, kad dėl nenugalimos jėgos (force majeure) jai yra neįmanoma pasiekti, kad jos atsinaujinančių išteklių energijos dalis bendrame galutiniame energijos suvartojime 2020 m. pasiektų I priedo lentelės trečiajame stulpelyje nustatytą dydį, ji apie tai kuo greičiau praneša Komisijai. Komisija priima sprendimą dėl to, ar buvo įrodytos force majeure aplinkybės. Jei Komisija nusprendžia, kad įrodytos force majeure aplinkybės, ji sprendžia, kaip pakoreguoti valstybės narės bendrą galutinį atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą 2020 m.</p>	<p>AIE įstatymo projekto 22 straipsnis</p> <p>56 straipsnis. Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtos veiksmų plano įgyvendinimas <...> 3. Jeigu manoma, kad šio įstatymo 1 straipsnio 4 dalyje nurodytas nacionalinis planinis rodiklis nebus pasiektas dėl nenugalimos jėgos, Energetikos ministerija nedelsdama apie tai praneša Europos Komisijai.</p> <p>Pastaba: Direktyvos 5 str. 2 dalies nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. rugsėjo 15 d. nutarimą Nr. 1314 „Dėl ataskaitos apie pažangą skatinant ir naudojant atsinaujinančius energijos išteklius teikimo Europos Komisijai tvarkos aprašo patvirtinimo“ (priedas), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	Iš dalies
<p>4 straipsnis. Nacionaliniai atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planai <...> 4. Valstybė narė, kurios atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinį dvejų metų laikotarpį tapo mažesnė už I priedo B dalyje nustatytą indikatyvią trajektoriją, ne vėliau kaip kitų metų birželio 30 d. Komisijai pateikia iš dalies pakeistą nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį minėtoji dalis vėl atitiktų I priedo B dalyje pateiktą indikatyvią trajektoriją.</p>	<p>AIE įstatymo projekto 22 straipsnis</p> <p>56 straipsnis. Nacionalinio atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtos veiksmų plano įgyvendinimas <...> 2.Energetikos ministerija, jeigu atsinaujinančių išteklių energijos dalis per paskutinius dvejus metus tapo mažesnė už šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus tarpinius nacionalinius planinius rodiklius, ne vėliau kaip per 18 mėnesių nuo skaičiuojamojo laikotarpio pabaigos patvirtina atnaujintą Nacionalinį atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtos veiksmų planą ir jame nustato adekvačias ir proporcingas priemones, skirtas užtikrinti, kad per pagrįstą laikotarpį atsinaujinančių išteklių energijos dalis atitiktų šio įstatymo 55 straipsnyje nustatytus nacionalinius planinius rodiklius, ir užtikrina, kad atnaujintas Nacionalinis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo plėtos veiksmų planas būtų pateiktas Europos Komisijai.</p> <p>Pastaba: Direktyvos 4 str. 4 dalies nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. birželio 21 d. nutarimą Nr. 789 „Dėl Nacionalinės atsinaujinančių energijos išteklių plėtos strategijos patvirtinimo“ (57 ir 58 p.) užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	Iš dalies
<p>16 straipsnis. Prieiga prie tinklų ir jų eksploatavimas</p>	<p>AIE įstatymo projekto 7 straipsnis</p>	Iš dalies

<p>1. Valstybės narės imasi tinkamų veiksmų, kad sukurtų perdavimo ir paskirstymo tinklo infrastruktūrą, pažangiuosius tinklus, saugyklas ir elektros energijos sistemą, siekdamos sudaryti sąlygas saugiai eksploatuoti elektros energijos sistemą, nes tai leidžia toliau plėtoti elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, įskaitant tarp sisteminių sujungimą tarp valstybių narių ir tarp valstybių narių bei trečiųjų šalių. Valstybės narės taip pat imasi tinkamų veiksmų, kad paspartintų tinklo infrastruktūros leidimų procedūrą ir koordinuotų tinklo infrastruktūros patvirtinimo procedūrą su administracinėmis bei planavimo procedūromis.</p>	<p>14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų <...></p> <p>2. Elektros tinklų operatorius privalo prijungti statomą elektrinę prie elektros tinklų ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplėtus elektros tinklus, padidinus elektros tinklų pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus. Šiuo atveju elektrinė turi būti prijungiama prie elektros tinklų per šalių sutartą protingą terminą, įvertinus elektros tinklų atnaujinimo ar plėtos poreikį, kiek tai pagrįstai reikalinga elektrinei prijungti. <...></p> <p>AIE įstatymo projekto 10 straipsnis</p> <p>18 straipsnis. Elektros tinklų pajėgumo padidinimas 1. Kai statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo ir elektros tinklų operatorius sudaro elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį, elektros tinklų operatorius nedelsdamas, atsižvelgiant į esamą elektros tinklų techninę būklę, imasi visų pagrįstai reikalingų priemonių elektros tinklų operatoriaus valdomiems tinklams, įskaitant tinklams eksploatuoti reikalingus elektros įrenginius ir objektus, optimizuoti, išplėsti ir (ar) rekonstruoti ir didinti elektros tinklų pajėgumą tam, kad būtų galima užtikrinti saugų ir patikimą elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, priėmimą, perdavimą ir paskirstymą. <...></p> <p><u>Pastaba:</u> Direktyvos 16 str. 1 dalies nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (3 str. 5 d., 49 str. 2 d., 52 str. 3 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	
<p>2. Laikydamosi tinklo patikimumo ir saugumo išlaikymo reikalavimų, grindžiamų skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriuos apibrėžia kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos:</p> <p>a) valstybės narės užtikrina, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai savo teritorijoje garantuotų elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, perdavimą ir skirstymą;</p>	<p>AIE projekto 9 straipsnis</p> <p>17 straipsnis. Elektros energijos priėmimas ir persiuntimas elektros tinklais 1. Elektros tinklų operatorius turi visą gamintojo, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama</p>	<p>Iš dalies</p>

	<p>visų kitų elektros energijos gamintojų pagamintos elektros energijos atžvilgiu. <...></p> <p><u>Pastaba:</u> Direktyvos 16 str. 2 dalies a) punkto nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (17 str. 2-4 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	
<p>b) valstybės narės taip pat arba nustato pirmenybę elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, gamintojams naudotis elektros tinklų sistema arba užtikrina prieigą prie sistemos;</p>	<p>AIE projekto 7 straipsnis</p> <p>14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų</p> <p>1. Elektros tinklų operatorius privalo ne vėliau kaip per 22 mėnesius arba per laikotarpį, per kurį statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo įsipareigoja pastatyti elektrinę, jeigu tas laikotarpis yra ilgesnis kaip 22 mėnesiai, pirmumo teise prijungti šio asmens elektrinę prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų prijungimo taške, kuris atitinka reikiamą įtampos lygį ir yra arčiausiai statomos elektrinės, jeigu kiti elektros tinklai technologiniu ir ekonominiu požiūriu nėra tinkamesni elektrinės prijungimo taškui. Nurodyta statomos elektrinės prijungimo prie elektros tinklų pirmumo teisė užtikrinama kitų asmenų elektros įrenginių, naudojančių ne atsinaujinančius energijos išteklius, prijungimo prie elektros tinklų atžvilgiu. Prijungimo prie elektros tinklų laikotarpis skaičiuojamas nuo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties tarp statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens ir elektros tinklų operatoriaus pasirašymo dienos. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų momentu laikomas elektrinės prijungimas technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti (paleidimo derinimo darbams). Elektros tinklų operatorius, vadovaudamasis teisės aktų nustatytais reikalavimais, parengia ir viešai skelbia tipines elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sąlygas, kurios nediskriminavimo pagrindais vienodai taikomos visiems statyti ir įrengti elektrinę planuojantiems asmenims, įvertinęs specialiuosius reikalavimus atskiroms šių asmenų grupėms.</p> <p>2. Elektros tinklų operatorius privalo prijungti statomą elektrinę, prie elektros tinklų ir tuo atveju, kai toks prijungimas galimas tik techniškai atnaujinus elektros tinklus, juos optimizavus, išplėtus elektros tinklus, padidinus elektros tinklų pajėgumą ar kitaip juos rekonstravus. Šiuo atveju elektrinė turi būti prijungiama prie elektros tinklų per šalių sutartą protingą terminą, įvertinus elektros tinklų atnaujinimo ar plėtros poreikį, kiek tai pagrįstai reikalinga elektrinei prijungti.</p>	Visiškas

	<p>3. Šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminai gali būti pratęsti tais atvejais, kai elektros tinklų operatorius nustatytais terminais negali prijungti elektrinės technologiniams bandymams elektros tinkluose atlikti tuo atveju, kai vėluoja darbai elektrinę statančio asmens elektros tinklų dalyje ar dėl kitų nuo elektros tinklų operatoriaus nepriklausančių priežasčių. Kiekvienu konkrečiu atveju elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas negali būti pratęstas ilgesniam negu 6 mėnesių laikotarpiui. Elektrinės prijungimo prie elektros tinklų terminas pratęsiamas elektros tinklų operatoriaus ir gamintojo elektrinę statančio asmens susitarimu elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka.</p> <p><...></p>	
<p>c) valstybės narės užtikrina, kad tvarkydami reikalus, susijusius su elektros energijos gamybos įrenginiais, perdavimo sistemos operatoriai, kiek leidžia saugus nacionalinės elektros energijos sistemos veikimas ir remiantis skaidriais bei nediskriminaciniais kriterijais, pirmenybę teiktų gamybos įrenginiams, naudojančiams atsinaujinančius energijos išteklius. Valstybės narės užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų su tinklu bei rinka susijusių veiklos priemonių, kad būtų iki minimumo sumažintas elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, tiekimo apribojimas. Jei imamasi esminių priemonių siekiant apriboti atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, kad būtų užtikrintas nacionalinės elektros energijos sistemos saugumas ir energijos tiekimo saugumas, valstybės narės užtikrina, kad atsakingi sistemų operatoriai apie tokias priemones praneštų kompetentingai reguliavimo institucijai ir nurodytų, kokių ištaisomųjų priemonių jie ketina imtis, kad būtų užkirstas kelias netinkamiems apribojimams.</p>	<p>AIE projekto 9 straipsnis</p> <p>17 straipsnis. Elektros energijos priėmimas ir persiuntimas elektros tinklais</p> <p>1. Elektros tinklų operatorius turi visą gamintojo, kuris atitinka šio įstatymo 3 straipsnio 2¹ dalies nuostatas, pasiūlytos elektros energijos kiekį, pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, pirmumo teise iš gamintojo priimti, perduoti ir (ar) paskirstyti skaidriais ir nediskriminaciniais tarifais. Ši elektros energijos priėmimo, perdavimo ir (ar) paskirstymo pirmumo teisė gamintojui užtikrinama visų kitų elektros energijos gamintojų pagamintos elektros energijos atžvilgiu.</p> <p><...></p> <p><u>Pastaba:</u> Direktyvos 16 str. 2 dalies c) punkto nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (17 str. 2-4 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	Iš dalies
<p>3. Valstybės narės reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai sudarytų ir paskelbtų savo standartines taisykles, reglamentuojančias sąnaudų padengimą ir pasidalijimą atliekant techninius pertvarkymus (pavyzdžiui, jungimą į tinklą ir tinklo įtampos padidinimą, tinklo eksploatavimo gerinimą ir taisykles dėl nediskriminacinio tinklo kodeksų įgyvendinimo), kurie yra reikalingi, kad nauji gamintojai, tiekiantys elektros energiją,</p>	<p>AIE projekto 7 straipsnis</p> <p>14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų</p> <p><...></p> <p>7. Elektros tinklų operatorius Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais sąlygomis parengia ir, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, viešai paskelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir</p>	Visiškai

<p>pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, galėtų būti įjungti į bendrą tinklą.</p> <p>Tos taisyklės yra grindžiamos objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su šių gamintojų įjungimu į tinklą ir į konkrečias gamintojų, įsikūrusių atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose, aplinkybes. Tose taisyklėse gali būti nustatyti įvairūs jungimo tipai.</p>	<p>nediskriminaciniais principais, kuriais vadovaujantis atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų.</p> <p><...></p>	
<p><...></p>		
<p>5. Valstybės narės reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai kiekvienam naujam energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojui, norinčiam būti prijungtam prie sistemos, būtų pateikta išsami ir būtina reikalinga informacija, įskaitant:</p> <p>a) išsamią su prijungimu susijusių sąnaudų sąmatą;</p> <p>b) pagrįstą ir tikslų jungimo į tinklą prašymų pateikimo ir svarstymo grafiką;</p> <p>c) pagrįstą orientacinį siūlomų prijungimų prie tinklo grafiką.</p> <p>Elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams, norintiems savo įrenginius prijungti prie tinklų, valstybės narės gali leisti skelbti konkursus prijungimo darbams atlikti.</p>	<p>AIE projekto 7 straipsnis</p> <p>14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų</p> <p><...></p> <p>8. Elektros tinklų operatorius ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo statyti ar įrengti elektrinę planuojančio asmens prašymo išduoti išankstinės prijungimo sąlygas pateikimo dienos privalo šiam asmeniui pateikti visą informaciją apie veiksmus, kuriuos šis asmuo turi atlikti dėl jo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų, bei planuojamus elektros tinklų išplėtimo darbų terminus ir, esant būtinybei, prieš elektrinės prijungimą atlikti šio įstatymo 18 straipsnyje nurodytus veiksmus. Statyti ar įrengti elektrinę planuojančiam asmeniui pageidaujant, elektros tinklų operatorius privalo pateikti išsamią su elektrinės prijungimu prie elektros tinklų susijusių sąnaudų sąmatą, pagrįstą ir tikslų elektrinės prijungimo prie elektros tinklų prašymų pateikimo ir svarstymo grafiką, pagrįstą orientacinį siūlomo elektrinės prijungimo prie elektros tinklų grafiką. Visais atvejais elektros tinklų operatorius ir statyti ar įrengti elektrinę planuojantis asmuo keičiasi visa elektrinei prijungti prie elektros tinklų reikalinga technine ir kita informacija. Išankstinės prijungimo sąlygos turi atitikti Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą, nurodytą šio straipsnio 7 dalyje. Išankstinėse prijungimo sąlygose negali būti kitų reikalavimų negu tie, kurie būtini užtikrinti patikimą, saugų ir tinkamos kokybės elektros energijos įrenginio ir elektros energetikos sistemos darbą. Išankstinės prijungimo sąlygos skelbiamos viešai elektros tinklų operatoriaus interneto tinklalapyje.</p> <p><u>Pastaba:</u></p>	<p>Iš dalies</p>

	Direktyvos 16 str. 5 d. paskutinės pastraipos nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (21 str. 4 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.	
6. 3 dalyje nurodytomis sąnaudomis dalijamasi taikant mechanizmą, grindžiamą objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriuose atsižvelgiama į naudą, kurią gauna iš pradžių ir vėliau prie sistemos prisijungę gamintojai, taip pat perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai.	<p>AIE projekto 7 straipsnis</p> <p>14 straipsnis. Elektrinių prijungimas prie elektros tinklų</p> <p><...></p> <p>7. Elektros tinklų operatorius Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais sąlygomis parengia ir, suderinęs su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, viešai paskelbia Pasinaudojimo elektros tinklais tvarkos aprašą. Pasinaudojimo elektros tinklais tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais principais, kuriais vadovaujantis atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su elektrinių prijungimu prie elektros tinklų.</p> <p><...></p> <p><u>Pastaba:</u></p> <p>Direktyvos 16 str. 5 d. paskutinės pastraipos nuostatos taip pat perkeltos į Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymą (21 str. 3 d.), užtikrinant visišką direktyvos įgyvendinimą.</p>	Iš dalies

Energetikos ministerijos
Teisės skyriaus vedėjo pavaduotoja

Ramunė Mikalauskienė

14.06.06

Energetikos ministras

Rokas Masiulis

2016-06-07

paie VP 1322.

SUREDAGUOTA

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 STRAIPSNIŲ IR PRIEDO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 39¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 IR 37 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS ATSINAUJINANČIŲ IŠTEKLIŲ ENERGETIKOS ĮSTATYMO NR. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, AŠTUNTOJO SKIRSNIO PAVADINIMO PAKEITIMO IR 33 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI

_____ Nr. _____
Vilnius

Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Pritarti Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39¹ straipsniu įstatymo, Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo Nr. IX-884 2, 6, 9, 21, 25, 30 ir 37 straipsnių pakeitimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo Nr. XI-1375 2, 3, 5, 6, 11, 13, 14, 15, 17, 18, 19, 20, 21, 30, 40, 41, 42, 49, 54, 56, 58, 65 straipsnių pakeitimo, aštuntojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir 33 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektams ir pateikti juos Lietuvos Respublikos Seimui.

2. Įgalioti energetikos ministrą Roką Masiulį, o jam negalint dalyvauti – energetikos viceministrą Roką Baliukovą atstovauti Lietuvos Respublikos Vyriausybei, svarstant nurodytus įstatymų projektus Lietuvos Respublikos Seime.

Ministras Pirmininkas

Algirdas Butkevičius

Energetikos ministras

Rokas Masiulis